

НИЙСЛЭЛИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ГАЗАР
ULAANBAATAR CITY HEALTH DEPARTMENT

НИЙСЛЭЛИЙН ХҮН АМЫН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

2021

Нийслэлийн Засаг даргын хэрэгжүүлэгч агентлаг Эрүүл мэндийн газар

Шуудангийн хаяг: Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 8-р хороо, Бээжингийн гудамж, НУВ Инновацын төв

Энэхүү эмхтгэлийн талаарх саналыг дараах хаягаар ирүүлнэ үү.

Утас: 77990101

Э-шуудан: Info@ubhealth.mn, nemg.statistic2021@gmail.com

Вебсайт: <http://www.emg.ub.gov.mn>

Эрхэлсэн: Б.Бямбадорж, НЗДХА - Эрүүл мэндийн газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч

Хянасан: Н.Долгормаа,
Статистик, мэдээлэл цахим эрүүл мэндийн хэлтсийн дарга

Эмхэтгэсэн: Ц.Сонгиносүрэн, СМЦЭМХ-ийн ахлах мэргэжилтэн
Г.Даваасүрэн, СМЦЭМХ-ийн мэргэжилтэн
Э.Ганбаяр, СМЦЭМХ-ийн мэргэжилтэн

ГАРЧИГ

Товчилсон үгийн жагсаалт.....	4
Өмнөтгөл.....	5
Хураангуй үзүүлэлт.....	6
Бүлэг I.ХҮН АМ.....	7-12
Монгол Улсын хүн ам (Улаанбаатар хотын хүн ам).....	7-8
Хүн ам зүйн үндсэн үзүүлэлт.....	8-10
Тогтвортой хөгжил.....	11-12
Бүлэг II. ЭХ, ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ.....	14-31
Жирэмсний хяналт ба төрөхийн өмнөх үеийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ.....	14-15
Төрөлт, төрөх үеийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ.....	15-19
Төрсний дараах үеийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ.....	19-20
Эхийн эндэгдэл.....	20-22
Жирэмслэлтээс сэргийлэх орчин үеийн арга, хэрэглээ.....	22-23
Үр хөндөлт.....	23-24
Хүүхдийн эрүүл мэнд.....	24-25
Нялхас болон 5 хүртэлх насны хүүхэд, өсвөр насны хүүхдийн эндэгдэл.....	26-31
Бүлэг III. ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ.....	32-46
Амбулаторийн тусламж, үйлчилгээ.....	33-35
Хэвтүүлэн эмчлэх тусламж, үйлчилгээ.....	36-38
Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ шатлалаар.....	39-46
Бүлэг IV. НИЙСЛЭЛИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН БҮТЭЦ, ХҮНИЙ НӨӨЦ.....	47-49
Бүлэг V.ХАЛДВАРТ ӨВЧИН.....	50-61
Амьсгалын замын халдвар.....	51-56
Гэдэсний халдвар.....	56-58
Бэлгийн замаар дамжих халдвар.....	58-59
Коронавируст халдвар (ковид-19).....	60-61
Бүлэг VI. ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧИН.....	62-78
Хүн амын нийт өвчлөл.....	62-67
Хүүхэд өсвөр үеийнхний өвчлөл.....	68-69
Хорт хавдрын өвчлөл.....	70-73
Халдварт бус өвчний эрт илрүүлэг.....	74-75
Сэтгэцийн эрүүл мэнд.....	75-76
Хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөл.....	76-78
Бүлэг VII. ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТ.....	79-
Хүн амын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан.....	79-80
Хорт хавдрын нас баралт.....	80-83
Осол гэмтлийн нас баралт.....	84-85
Бүлэг VIII. НИЙСЛЭЛИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН	
ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ.....	86-91
Бүлэг IX. ДЭЛХИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН НОМХОН ДАЛАЙН БАРУУН БҮСИЙН	
МЭДЭЭНИЙ САНД ОРДОГ ҮЗҮҮЛЭЛТ, УЛААНБААТАР ХОТ.....	92-96

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ТАЙЛБАР

АХБ	Азийн хөгжлийн банк
БГД	Баянгол дүүрэг
БЗД	Баянзүрх дүүрэг
БЗДХ	Бэлгийн замаар дамжих халдвар
БНД	Багануур дүүрэг
БХД	Багахангай дүүрэг
ВХА	Вируст хепатит А
ВХВ	Вируст хепатит В
ВХС	Вируст хепатит С
ГССҮТ	Гэмтэл согог судлалын үндэсний төв
ДЭМБ	Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага
ДОХ	Дархлалын олдмол хомсдол
ДОТС	Шууд хяналттай богино хугацааны эмчилгээ
ЖСА	Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга
НБЕК	Нас баралтын ерөнхий коэффициент
НЭМ	Нийгмийн эрүүлмэнд
НЭМГ	Нийслэлийн эрүүл мэндийн газар
НДШ	Нийгмийн даатгалын шимтгэл
НД	Налайх дүүрэг
НҮЭМ	Нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд
ОЭТС	Олон эмэнд тэсвэртэй сүрьеэ
ӨОУА	Өвчний Олон Улсын ангилал
СБД	Сүхбаатар дүүрэг
СХД	Сонгинохайрхан дүүрэг
ТЕК	Төрөлтийн ерөнхий коэффициент
ТНК	Төрөлтийн нийлбэр коэффициент
ТТК	Төрөлтийн тусгай коэффициент
УБ	Улаанбаатар
УНТЭ	Улсын нэгдүгээр төв эмнэлэг
УХТЭ	Улсын хоёрдугаар төв эмнэлэг
УГТЭ	Улсын гуравдугаар төвэмнэлэг
ХУД	Хан-Уул дүүрэг
ХӨСҮТ	Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв
ХСҮТ	Хавдар судлалын үндэсний төв
ХДХВ	Хүний дархлал хомсдолын вирус
ХБНЭ	Хорих байгууллагын нэгдсэн эмнэлэг
ХХЭМБ	Хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллага
ЧД	Чингэлтэй дүүрэг
ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам
ЭХЭМҮТ	Эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төв
ЭМТ	Эрүүл мэндийн төв
ЭМД	Эрүүл мэндийн даатгал

Өмнөтгөл

Нийслэлийн эрүүл мэндийн газар нь 2005 оноос эхлэн эрүүл мэндийн байгууллагуудын статистик мэдээ тайланд тулгуурлан зайлшгүй шаардлагатай эрүүл мэндийн үзүүлэлтийг олон улсын аргачлалын дагуу тооцон дүн шинжилгээ хийж, эмхэтгэн Та бүхэнд хүргүүлж байгаа билээ.

Энэхүү 2021 оны эмхэтгэлд Нийслэлийн хүн ам зүйн үндсэн үзүүлэлт, эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн үзүүлэлт, хүн амын өвчлөл, нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан, эрүүл мэндийн салбарын хүний нөөц, санхүүжилт, хөрөнгө оруулалтын үзүүлэлтийг нэгтгэн, улс, аймгийн дундаж үзүүлэлттэй харьцуулсан 9 бүлэг бүхий мэдээллийг багтаасан болно.

Монгол улсын хүн ам 2021 оны байдлаар 3.418,0 болж, дундаж наслалт 70.7 болж нэмэгдсэн боловч эрэгтэй, эмэгтэй хүмүүсийн дундаж наслалтын зөрүү 9.5 жил буюу дэлхийн дунджаас 2 дахин өндөр хэвээр байна. Нийслэл Улаанбаатар хотын хүн ам 1539.3 мянгад хүрч өнгөрсөн оноос 40.2 мянган хүнээр буюу 2,6 хувиар нэмэгдэж, дундаж наслалт 71.01-д хүрчээ.

Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын цартахал нь хүн амын өвчлөл, нас баралтын үзүүлэлтэнд нөлөөлсөн нь 2021 эрүүл мэндийн үзүүлэлтээс харагдаж байгаа бөгөөд үүнээс онцолж үзвэл эхийн эндэгдлийн 43 тохиолдол бүртгэгдэн, 100000 амьд төрөлтөд 118.1 байгаа ба өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 32 тохиолдлоор буюу 100000 амьд төрөлтөд 90.4 промилээр нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна.

Энэхүү эмхэтгэл нь бодлого боловсруулагч, бүх түвшний эрүүл мэндийн байгууллагын удирдах ажилтан болон эмч, мэргэжилтэн, бусад мэдээлэл хэрэглэгчдэд нотолгоонд тулгуурласан оновчтой шийдвэр гаргахад дэмжлэг үзүүлнэ гэдэгт найдаж байна.

НИЙСЛЭЛИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ГАЗРЫН ДАРГЫН
АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ Б.БЯМБАДОРЖ

ХУРААНГУЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ / DATA SUMMARY

Үзүүлэлт	Монгол Улс	Улаанбаатар хот
<i>Хүн ам</i>		
<i>Нийт</i>	3.409.9	1539.3
<i>Үүнээс: эрэгтэйчүүдийн эзлэх хувь</i>	49.1	48.3
<i>эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь</i>	50.9	51.7
<i>ТЕК</i>	21.8	24.0
<i>ТТК</i>	86.8	51.9
<i>НБЕК</i>	6.1	6.8
<i>Цэвэр өсөлт</i>	15.7	17.7
<i>Дундаж наслалт</i>	71.01	72.09
<i>Эх хүүхдийн эрүүл мэнд</i>		
<i>Төрсөн эх</i>	71166	39378
<i>Амьд төрсөн хүүхэд</i>	71659	39779
<i>Эхийн эндэгдэл 100000 амьд төрөлтөд</i>	94.9	118.0
<i>Нэг хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин</i>	11.6	11.1
<i>Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин</i>	13.9	13.1
<i>Амьгүй төрөлтийн түвшин</i>	5.5	5.9
<i>Жирэмсний эрт хяналтын хувь</i>	90,6	89.3
<i>Хэвтүүлэн эмчлэх тусламж, үйлчилгээ</i>		
<i>Дундаж ор хоног</i>	7.0	7.3
<i>Орны эргэлт</i>	31.6	32.8
<i>Орны фонд ашиглалтын хувь</i>	54.3	72.0
<i>Хүний нөөц</i>		
<i>10000 хүн ам ногдох их эмч</i>	39.5	47.7
<i>10000 хүн амд ногдох сувилагч</i>	41.0	54.2
<i>10000 хүн ам ногдох эмнэлгийн мэргэжилтэн</i>	178.8	217.2
<i>Эмч/сувилагчийн харьцаа</i>	1:1.0	1:0.9
<i>Нэг эмчид ногдох хүний тоо</i>	253	184
<i>Эрүүл мэндийн байгууллага</i>		
<i>Нийт ЭМБ</i>	4952	2962
<i>Үүнээс: Өрхийн эрүүл мэндийн төв</i>	208	131
<i>Тосгоны эрүүл мэндийн төв</i>	6	4

БҮЛЭГ I. ХҮН АМ

1.1. ХҮН АМ

Монгол улсын хүн амын тоо 2021 оны жилийн эцсийн байдлаар 3 сая 409.9 мянга болж, өмнөх оноос 52.4 мянган хүнээр буюу 1.6 хувиар өслөө. Нийт хүн амын 69.4 хувь нь хот суурин газар, 30.6 хувь нь хөдөө амьдарч байна.

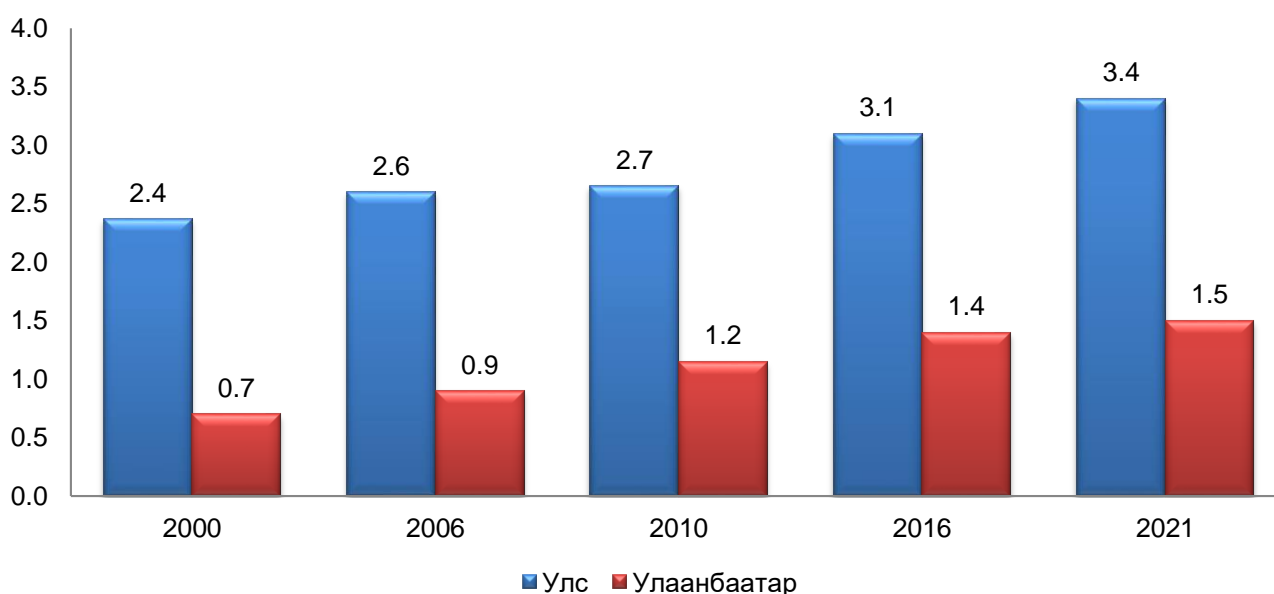
Хүн амын 49.1 хувийг эрэгтэйчүүд, 50.9 хувийг эмэгтэйчүүд эзэлж байгаа ба хүйсийн харьцаа буюу 100 эмэгтэйд ногдох эрчүүдийн тоо 96 байна. 920.2 мянган өрх амьдарч байгаа ба дунджаар 1 өрхөд 3.7 хүн ногдож байна.

Улаанбаатар хотын 4,704.4 км² нутаг дэвсгэрт нийт хүн амын 48.1 хувь нь оршин сууж байна. 2021 оны байдлаар Улаанбаатар хотын суурин 1.539.252 хүн ам 9 дүүрэгт оршин сууж байгаа ба өмнөх оноос 137.1 мянган хүнээр буюу 8.6 хувиар өслөө.

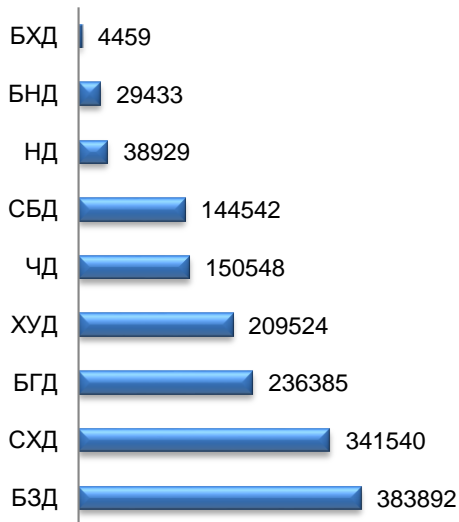
Нийслэлийн хүн амын 48.3 хувийг эрэгтэйчүүд, 51.7 хувийг эмэгтэйчүүд эзэлж байгаа ба хүйсийн харьцаа 100 эмэгтэйд 93.5 эрэгтэй ногдож байна. Насны бүтцээр авч үзэхэд 15 хүртэлх насны хүүхэд 33.1 хувийг, 15-19 насны хүүхэд 5.8 хувийг, 20-64 насны хүн ам 56.4 хувийг, 65 дээш насны хүн ам 4.7 хувийг тус тус эзэлж байна. Улаанбаатар хотод 100-аас дээш настай 44 өндөр настан амьдарч байгаагаас 20.5 хувь нь эрэгтэй, 79.5 хувийг эмэгтэй ахмад настан эзэлж байна.

2021 оны байдлаар 412.5 мянган өрх амьдарч байгаа ба дунджаар 1 өрхөд 3.7 хүн ногдож байна.

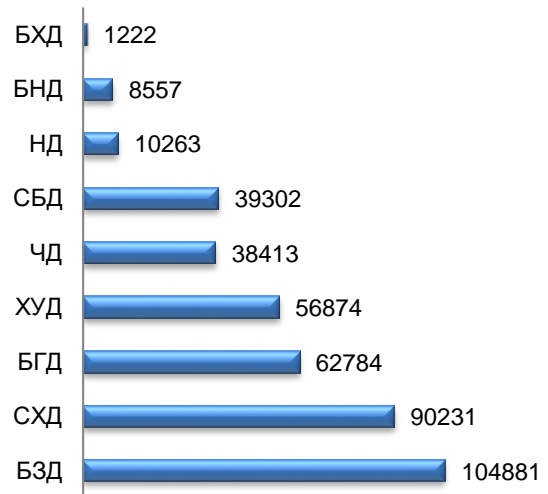
Улаанбаатар хотын суурин хүн амын тоо, сонгосон оноор, сая.хүн

Улаанбаатар хотын суурин хүн ам, дүүргээр, 2021 он

Улаанбаатар хотын өрхийн тоо, дүүргээр, 2021 он

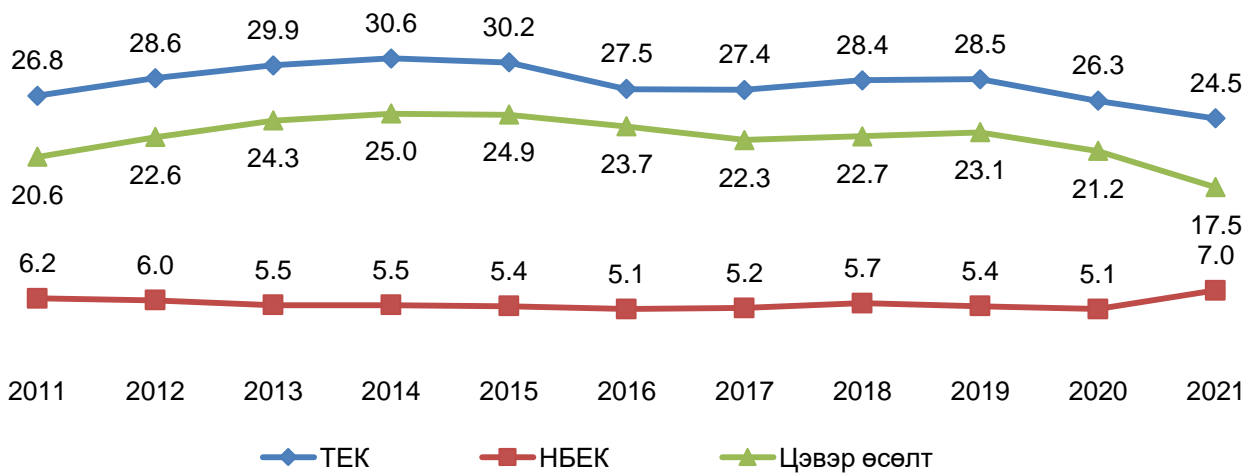

1.2. ХҮН АМ ЗҮЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ, ДУНДАЖ НАСЛАЛТ

Цэвэр өсөлт

Улаанбаатар хотод 2020 онд 1000 хүн амд ногдох төрөлтийн түвшин 26.3 байсан бол 2021 онд 24.5 болж 1.8 пунктээр буурсан байна.

Хүн ам зүйн үзүүлэлт, сүүлийн 11 жилээр

Хүн ам зүйн үндсэн үзүүлэлт, сүүлийн 11 жилээр

Он/ Year	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Насны бүлгээр /хувиар/ (%)											
Эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь/ (%)	52.7	52.7	52.4	52.2	51.6	52.1	52.1	51.6	51.6	51.7	50.9
0-15 хүртэлх нас/	25.1	27.6	26.8	26.8	29.7	29.4	29.9	31.4	32.4	33.0	32.1
15-64 нас/ 15-64	70.9	68.4	69.3	69.1	66.4	66.7	66.1	64.6	63.3	62.5	63.4
65-аас дээш/	4.1	4.1	3.9	4.0	3.8	3.9	4.0	4.0	4.3	4.5	4.5
Хүн ам зүйн коэффициентууд											
ТЕК	26.8	28.6	29.9	30.6	30.2	27.5	27.4	28.4	28.5	26.3	24.5
НБЕК	6.2	6.0	5.5	5.5	5.4	5.1	5.2	5.7	5.4	5.1	7.0
Цэвэр өсөлт	20.6	22.6	24.3	25	24.9	23.7	22.3	22.7	23.1	21.2	17.5

Хүн ам зүйн үзүүлэлт, дүүргээр, 2021 он

№	Үзүүлэлт	БГД	БЗД	СХД	СБД	ХУД	ЧД	НД	БНД	БХД	УБ дундаж	Эх сурвалж
1	Газар нутгийн хэмжээ (1000 км ²)	29.49	1.244.12	1.200.63	208.4	484.66	89.3	687.6	620.2	140	4.704.4	НСГ/CSO
2	Хүн амын тоо	236385	383892	341540	144542	209524	150548	38929	29433	4459	1484146	НСГ/CSO
Хүн амын тоо насны бүлгээр (%)												
3	0-4 нас/ 0-4	11.2	11.3	11.4	10.3	12.1	10.8	11.0	10.3	12.0	11.7	НСГ/CSO
	5-14 нас/ 5-14	22.1	21.7	21.8	21.0	23.0	21.0	22.1	21.1	19.8	22.7	НСГ/CSO
	65 дээш нас/	4.9	4.1	4.2	5.8	4.4	5.0	5.0	5.1	5.4	4.5	НСГ/CSO
4	Төрөлтийн түвшин (1000 хүн амд)	20.4	20.6	20.2	16.4	25.2	20.1	23.9	19.9	20.6	24.5	НЭМГ/UBHD
5	Нас баралтын түвшин (1000 хүн амд)	5.1	5.6	5.8	6.8	5.3	7.2	7.9	6.6	4.6	7.0	НЭМГ/UBHD
6	Цэвэр өсөлт	15.3	15.0	14.4	9.6	19.9	12.9	16.0	13.3	16.0	17.5	НЭМГ/UBHD
7	Төрөлтийн тусгай коэффициент (15-49 насны эмэгтэйчүүд)	75.3	74.4	78.4	65.4	88.5	81.1	97.2	80.6	85.1	92.4	НЭМГ/UBHD

Дундаж наслалт

Төрөлтөөс тооцсон дундаж наслалт нь хүний хөгжлийн индексийн бүрэлдэхүүн хэсэг бөгөөд 2021 оны байдлаар Монгол улсын хүн амын дундаж наслалт нь 70.71 болж өмнөх оны түвшинд байгаа бөгөөд эмэгтэйчүүдийн дундаж наслалт 76.2, эрэгтэйчүүдийн дундаж наслалт 66.7 жил болсон байна.

Дундаж наслалтын хувьд хүйсийн ялгаа аль ч улс оронд байдаг ба эмэгтэйчүүд эрэгтэйчүүдээс дунджаар 4 насаар илүү бөгөөд манай улсын хувьд 9.5 жилээр, Улаанбаатар хотын хувьд 7.88 жилээр илүү байна.

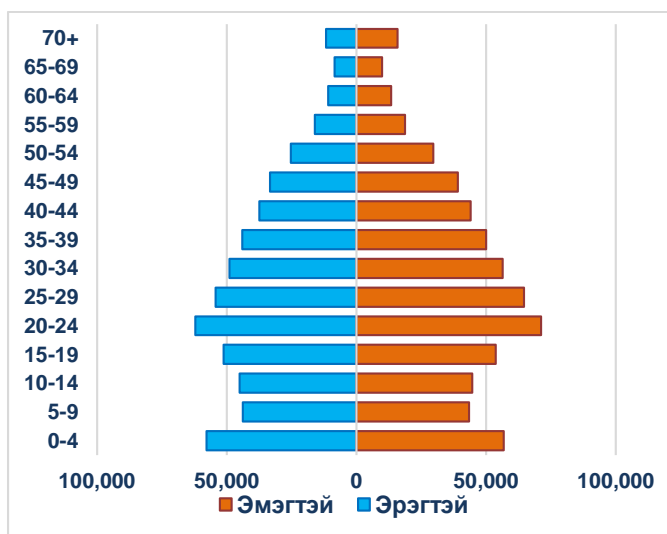
Улаанбаатар хотын хүн амын дундаж наслалт 72.32 үүнээс эрэгтэйчүүдийн дундаж наслалт 67.67, эмэгтэйчүүдийн дундаж наслалт 75.55 байгаа нь эрэгтэйчүүдийн амьдрах хугацаа эмэгтэйчүүдийнхээс 7.88 жилээр бага байна.

Аливаа улсын хүн амын дотор залуу насны хүн амын эзлэх хувь их байвал хүн ам зүйн шинжлэх ухаанд залуу хүн амтай улс гэж үздэг. Ихэнх хөгжиж байгаа орнуудад хүн амын бараг хагас нь 15-аас доош насныхан, 10-15 орчим хувь нь 65 буюу түүнээс дээш насныхан байдаг. Манай орны хувьд 2021 оны байдлаар 15-аас доош насныхан 32.1 хувь, 65 буюу түүнээс дээш насныхан 4.5 хувийг эзэлж байгаа бол Улаанбаатар хотын хувьд 15-аас доош насныхан 33.1 хувь, 65 буюу түүнээс дээш насныхан 4.7 хувийг эзэлж байна.

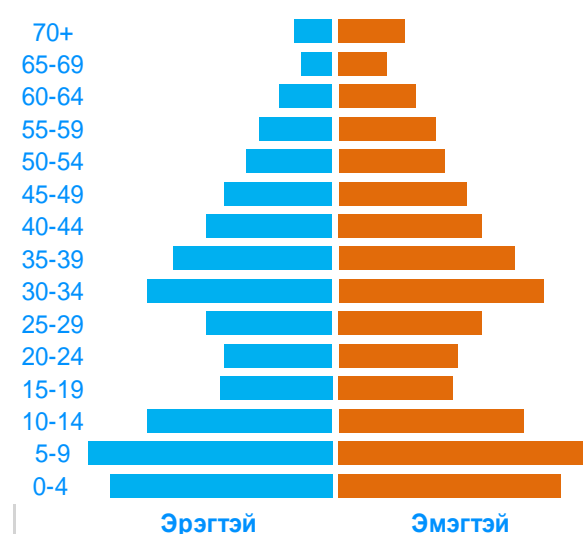
Хүн амын нас, хүйсийн суварга

Хүн амын нас, хүйсийн суварга нь цаг хугацааны тодорхой үеийн хүн амын нөхөн үржихүйн тасралтгүй процессын явцыг харуулна. Хэрэв хүн амын нөхөн үржихүйн процессын тухайлбал төрөлт, нас баралтын түвшинд ямар нэг өөрчлөлт гараагүй тохиолдолд насны суварга нь тэнцүүхэн дүрслэгдэх ба урт хугацааны туршид төрөлтийн өндөр түвшин хадгалагдаж, нас баралтын түвшин ч харьцангуй өндөр байсан тохиолдолд суваргын суурь нь өргөн, орой руугаа нарийссан хэлбэртэй, харин төрөлт, нас баралтын түвшин бага байсан тохиолдолд суурь нь нарийхан, орой руугаа өргөссөн хэлбэртэй байна.

Нас, хүйсийн суварга, 2010 он

Нас, хүйсийн суварга 2021 он

2010 болон 2021 оны хүн амын нас, хүйсийн суваргыг харьцуулахад 2010 онд харьцангуй пирамид хэлбэртэй байхад 2021 оны суварга нь дунд хэсгээрээ аажмаар өргөсөж байгаа нь Улаанбаатар хотын хүн амын дийлэнх нь идэр насны хүн ам эзэлж, хөдөлмөрийн насны хүн ам нэмэгдэж хүн ам зүйн цонх үе үргэлжлэхийг харуулж байна. Сүүлийн жилүүдэд төрөлт тогтвортой нэмэгдэж 0-4, 5-9 насны хүн ам их байгаа нь суурь өргөн бүтэцтэй байгааг харуулж байна.

1.3 ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖИЛ

Тогтвортой Хөгжлийн Зорилтууд нь олон улсын хөгжлийн талаар ирээдүйд биелүүлэхээр санал болгон дэвшүүлж буй багц зорилтууд буюу 2015 онд хэрэгжилтийн хугацаа нь дуусгавар болсон Мянганы хөгжлийн зорилтын үргэлжлэл бөгөөд 2015 оны 9-р сард НҮБ-ын дээд хэмжээний 70 дугаар чуулганаар 2030 он хүртэлх Тогтвортой хөгжлийн 17 зорилго, 169 зорилтыг баталсан.

Монгол Улсын Их Хурлын 2016 оны 02 дугаар сарын 05-ны өдрийн 19 дүгээр тогтоолоор “Монгол Улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал-2030”-ыг батлан гаргасан байна. Монгол Улсын урт хугацааны тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлалыг 2016-2020, 2020-2025, 2025-2030 он гэсэн гурван үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх юм.

Тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлалыг хэрэгжүүлснээр 2030 он гэхэд Монгол Улс ядуурлын бүх төрлийг эцэс болгож, монгол хүний эрүүл, урт удаан амьдрах нөхцөлийг ханган дундаж наслалтыг 78-д хүргэнэ, хүний хөгжлийн өндөр үзүүлэлт бүхий улс орнуудын эгнээнд багтаж, эхний 70 орны нэг болно гэж тооцсон байна.

Тогтвортой хөгжлийн 17 зорилгын 3 дахь зорилго нь “Эрүүл амьдралыг хангах” буюу бүх түвшинд эрүүл амьдралыг хангаж, сайн сайхан аж байдлыг хөхүүлэн дэмжих зорилго тавьсан байна.

Зорилт 1.

Урьдчилан сэргийлэх үндэсний тогтолцоог бүрдүүлэн, оношилгоо үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлж, хүн амын дундаж наслалтыг уртасгана.

Эрүүл мэндийн даатгалын тогтолцоог шинэчилж, урьдчилан сэргийлэх, зонхилон тохиолдох өвчнийг эрт илрүүлэх, хариу арга хэмжээг чанартай, хүртээмжтэй зохион байгуулах, тандалт, эрт илрүүлэлтийн тогтолцоо, лавлагаа лабораторийг бэхжүүлж, хүн амын дундаж наслалтыг 2020 он гэхэд 71-д хүргэх, 2025 онд 74, 2030 он гэхэд 78-д хүргэнэ гэж заасан байна.

Зорилт 2.

Нөхөн үржихүйн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг дэмжих замаар сэргийлж болох эх, хүүхдийн эндэгдэлд нөлөөлөх хүчин зүйлийг багасгаж, эх, хүүхдийн эндэгдэл, хоол тэжээлийн дутагдлыг тогтвортой бууруулна.

Эхийн эндэгдлийн түвшин (100 000 амьд төрөлтөд), сонгосон онуудаар

Үзүүлэлт	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2025	2030
Улсын дундаж	48.2	50.8	42.6	30.6	26.0	48.6	26.9	27.1	23.0	30.2	94.9	20.0 ^а	15.0 ^а
УБ хот	44.2	43.0	52.3	35.9	28.8	41.8	31.2	29.5	24.3	27.7	118.0	-	-
Аймгийн дундаж	51.8	58.6	32.8	25.0	23.0	56.0	22.3	24.4	21.6	32.9	70.9	-	-

Эх үүсвэр: а. Монгол Улсын Их Хурлын тогтоол 19, “Монгол улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал-2030” батлах тухай, 2016 Нялхсын болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд),

Үзүүлэлт	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2025	2030
Нэг хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, 1000 амьд төрөлтөд													
Улсын дундаж	16.3	15.3	14.6	15.3	15.3	16.8	13.6	13.4	13.3	13.7	11.6	11 ^а	8 ^а
УБ хот	13.3	13.1	13.6	15.0	14.7	15.0	12.7	13.6	12.9	13.2	11.1	-	-
Аймгийн дундаж	19.2	17.5	15.7	15.7	15.9	18.8	14.5	13.1	13.8	14.3	12.0	-	-
5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл /1000 амьд төрөлтөд													
Улсын дундаж	20	18.7	18.0	18.4	18.3	20.8	16.7	16.9	16.1	14.0	13.9	12 ^а	9 ^а
УБ хот	16.2	16.0	16.3	17.8	17.3	18.2	15.4	16.1	14.9	13.4	13.1	-	-
Аймгийн дундаж	23.5	21.3	19.7	19.0	19.2	23.7	18.1	17.7	17.6	14.6	14.7	-	-

Эх үүсвэр: а. Монгол Улсын Их Хурлын тогтоол 19, "Монгол улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал-2030" батлах тухай, 2016

Зорилт 3.

Зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчин, тэдгээрийн эрсдэлт хүчин зүйлийн тархалт болон сэргийлж болох нас баралтыг хувь хүн, гэр бүл, хамт олон, байгууллагын идэвхтэй, оролцоотой нэгдмэл үйл ажиллагаанд тулгуурлан бууруулна.

Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулж, 10 000 хүн амд ногдох зүрх, судасны өвчлөлөөс шалтгаалсан нас баралт, хорт хавдраас шалтгаалсан нас баралтыг бууруулах.

Үзүүлэлт	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2025	2030
Зүрх судасны тогтолцооны өвчлөлийн шалтгаант нас баралт, 10000 хүн амд													
Улсын дундаж	22.6	20.9	19.6	19.1	18.8	17.5	17.4	18.9	17.3	16.4	18.9	16 ^а	14 ^а
УБ хот	21.8	17.7	18.5	16.3	15.1	14.6	14.8	16.5	15.5	15.2	18.1	-	-
Хорт хавдрын нас баралт, 10000 хүн амд													
Улсын дундаж	12.7	12.6	13.0	13.5	13.6	13.4	13.0	13.6	14.4	13.0	12.9	9 ^а	8 ^а
УБ хот	16.4	12.7	12.7	12.3	12.1	12.8	12.5	14.1	14.1	12.8	13.5	-	-

Эх үүсвэр: а. Монгол Улсын Их Хурлын тогтоол 19, "Монгол улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал-2030" батлах тухай, 2016

Зорилт 4.

Халдварт өвчний тандалт, сэргийлэлт, бэлэн байдлыг хангах, хариу арга хэмжээг уян хатан, шуурхай зохион байгуулах чадавхыг тогтвортой бэхжүүлж, нэн шаардлагатай вакциныг хүн бүрд хүртээмжтэй болгож, зонхилон тохиолдох халдварт өвчний тархалтыг бууруулна.

Сүрьеэ болон вирус хепатитийн өвчлөл, 10000 хүн амд, сонгосон онуудаар

Үзүүлэлт	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2025	2030
Сүрьеэгийн өвчлөлт, 10000 хүн амд													
Улсын дундаж	14.3	13.9	14.2	14.1	14.1	13.1	12.4	11.0	11.2	10.2	7.1	14 ^a	13 ^a
УБ хот	20.1	19.1	19.7	20.4	19.7	18.6	16.6	14.8	14.7	14.1	9.6	-	-
Вирус хепатитийн өвчлөл, 10000 хүн амд													
Улсын дундаж	52.7	24.1	8.8	3.9	2.9	1.8	1.7	1.5	1.6	1.3	0.4	2.5 ^a	2 ^a
УБ хот	42.0	23.0	9.9	4.9	4.1	2.6	2.4	2.0	1.6	1.0	0.4	-	-

Эх үүсвэр: а. Монгол Улсын Их Хурлын тогтоол 19, “Монгол улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал-2030” батлах тухай, 2016 /Source: а. Resolution No 19, State Great Khural, Mongolia “Approving Mongolia Sustainable Development Vision-2030”, 2016

БҮЛЭГ II. ЭХ ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

2017 онд Монгол улсын Засгийн газрын 78 дугаар тогтоолоор “Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд хөтөлбөр”-ийг 2017-2021 он хүртэл хэрэгжүүлэхээр баталсан.

Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх 2017-2021 онуудад Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийг сайжруулах нийгэм, эдийн засгийн таатай орчинг бүрдүүлэн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны санхүүгийн тогтвортой байдлыг бэхжүүлж, иргэдийн болон иргэний нийгмийн оролцоог хангах замаар эрүүл мэндийн хүртээмжтэй, чанартай тусламж, үйлчилгээг бүх нийтэд тэгш хүргэснээр эх, хүүхдийн эндэгдлийг тогтвортой бууруулах юм.

2.1. ЖИРЭМСНИЙ ХЯНАЛТ, ТӨРӨХИЙН ӨМНӨХ ҮЕИЙН ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Жирэмсэн үеийн хяналт нь эх, ургийн эрүүл мэндэд учирч болох эрсдэлт хүчин зүйлүүдийг цаг алдалгүй илрүүлэх, хүндрэлээс урьдчилан сэргийлэх, эсэн мэнд амаржуулах, төрсний дараах үед тусламжийг цаг алдалгүй үзүүлэхэд чиглэгддэг нэн чухал тусламж, үйлчилгээ юм. ДЭМБ-аас жирэмсэн үеийн хяналтад наад зах нь найман удаа хамрагдсан байхыг зөвлөмж болгосон ба цусны даралт хэмжих, шээсэнд бактери, уураг илрүүлэх шинжилгээ, тэмбүү болон далд хэлбэрийн цус багадалтыг илрүүлэх цусны шинжилгээ, жин/өндрийн хэмжилт зэрэг тусгайлсан үйлчилгээг зөвлөмж болгодог.

Манай улсад хэвийн явцтай жирэмсэн эмэгтэйг 6 удаа, өндөр эрсдэлтэй жирэмсэн эмэгтэйг 8 удаа үзүүлэхийг зөвлөдөг бөгөөд эх жирэмсэн болсноо мэдмэгц 12 долоо хоногоос дотогш хугацаанд эхний үзлэгт хамрагдахыг шаарддаг.

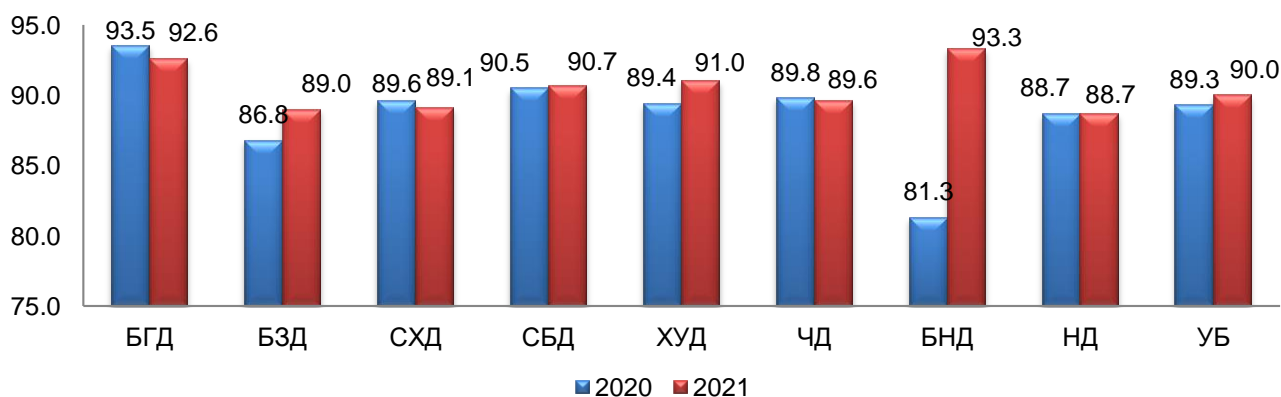
Төрөхийн өмнөх эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ нь жирэмснийг эрт илрүүлж, жирэмсэн эмэгтэйчүүдийг жирэмсний эрт үед хяналтад авч, жирэмсний хугацаанд 6 ба түүнээс дээш удаа эмчийн хяналтад хамруулах, жирэмсэн эхчүүдийг цусны ерөнхий шинжилгээ, БЗДХ-ын шинжилгээнд бүрэн хамруулах нь цус багадалт, жирэмсний хожуу хордлого, бөөрний эмгэг, ургийн болон бусад эмгэгийг эрт илрүүлж, жирэмслэлт төрөлтийн хүндрэлээс сэргийлэх, хүндрэлийг эрт илрүүлж цаг алдалгүй эмчлэх, хавсарсан өвчнийг оношлох, эмчлэх мөн жирэмсний болон төрөх үеийн хүндрэлийг бууруулахад чиглэгдэж байна.

2.1.1. Жирэмсний хяналт

2021 оны жилийн эцсийн байдлаар НЭМГ-ын харьяа эмнэлэг, төвд нийт жирэмсний хяналтад 33294 эмэгтэй хамрагдсанаас 90.0 хувь нь жирэмсний эхний 3 сартайд, 9.2 хувь нь 4-6 сартайд, 0.8 хувь нь 7 ба түүнээс дээш сартайд хяналтад хамрагдаж байна.

Жирэмсний эрт хяналтын хувь 90.0 хувь болж, өмнөх оноос 0,7 хувиар нэмэгдэж, аймаг, улсын дунджаас 0.6 хувиар доогуур үзүүлэлттэй байна.

Жирэмсний эрт хяналтын хувь, дүүргээр, 2020-2021

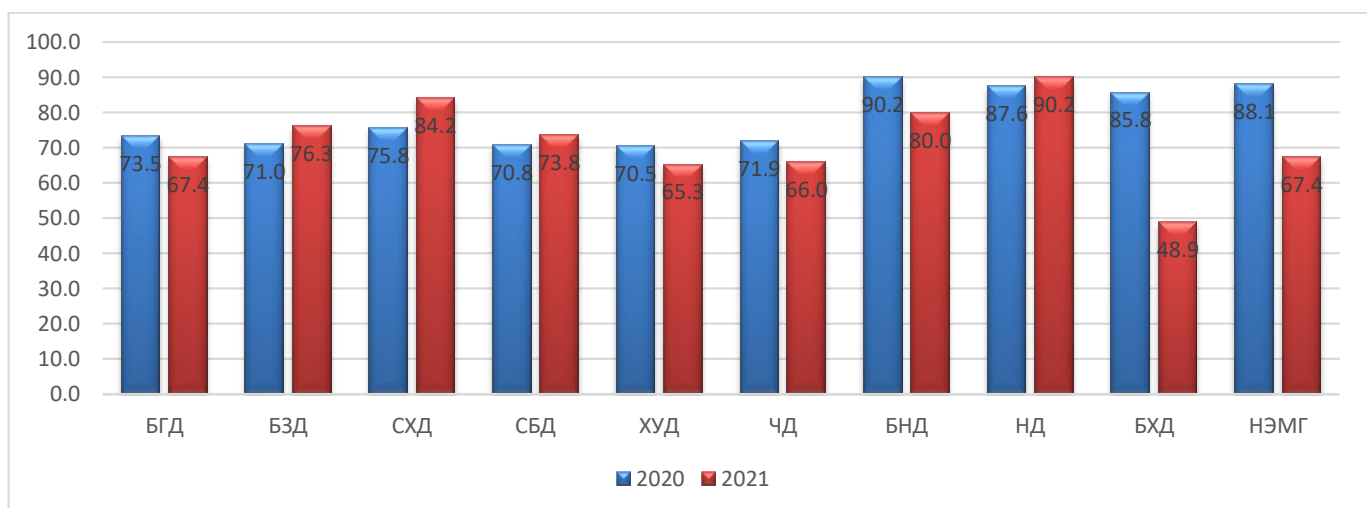

НЭМГ-ын харьяа эмнэлэгт хяналтанд хамрагдсан нийт жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 99,9 хувь нь цусны шинжилгээ хийлгэснээс 3.4 хувь нь цус багадалттай байгаа нь улсын дунджаас /4.0/ 0.6-аар, аймгийн дунджаас /4.5/ 1.1-ээр тус тус бага байна.

Шинээр хяналтад хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 99.9 БЗДХ-ын шинжилгээнд хамрагдсанаас 1.7 хувьд нь тэмбүү, 0.1 хувьд нь заг хүйтэн, 1.0 хувьд нь трихомониаз, 4.4 хувьд нь идэвхтэй сүрьеэ, 0.9 хувьд нь вируст гепатит В, 0.7 хувьд нь вируст гепатит С тус тус илэрсэн байна.

2021 оны байдлаар улсын хэмжээнд нийт төрсөн эхчүүдийн 76.0 хувь нь жирэмсний хугацаандаа 6 ба түүнээс дээш удаа үзүүлж хяналтад байж төрсөн бол Улаанбаатар хотод төрсөн эхчүүдийн 77.3 хувь байгаа нь улсын дунджаас 1.3 хувиар, аймгийн дунджаас 2.7 хувиар өндөр байна.

Жирэмсний хугацаандаа 6 ба түүнээс дээш удаа хяналтад хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн хувь, дүүргээр, 2020-2021 он

2.2. ТӨРӨЛТ, ТӨРӨХ ҮЕИЙН ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Эх, хүүхдийн эрүүл мэндийг дэмжих төрөөс баримталж буй бодлого салбарын тэргүүлэх чиглэл болоход олон талт арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсний үр дүнд төрөлт нэмэгдэж, тусламж, үйлчилгээ сайжирсаар байна.

2021 онд Улсын хэмжээнд 71166 эх төрсөн нь өмнөх оноос 4528 төрөлтөөр буюу 6.0 хувиар, Улаанбаатар хотод 36103 эх төрж өмнөх онтой харьцуулахад төрөлт 3275 тохиолдлоор буюу 8.3 хувиар тус тус буурсан байна.

2021 онд Улаанбаатар хотод хөдөө, орон нутгаас 5624 эх ирж төрсөн нь нийт төрөлтийн 15.6 хувийг эзэлж байна. Энэ нь өмнөх оноос 1666 төрөлтөөр буюу 22.8 хувиар буурсан байна.

Гэрийн төрөлтийн 100 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт төрөлтийн 0.27 хувийг эзэлж байгаа ба өмнөх оны үзүүлэлтээс 22 тохиолдлоор буюу 18.0 хувиар буурсан. Гэрийн төрөлтийн нийт тохиолдлын 25.0 хувь нь хөдөө орон нутгийн, 75.0 хувь нь УБ хотын харьяалалтай иргэд эзэлж байна.

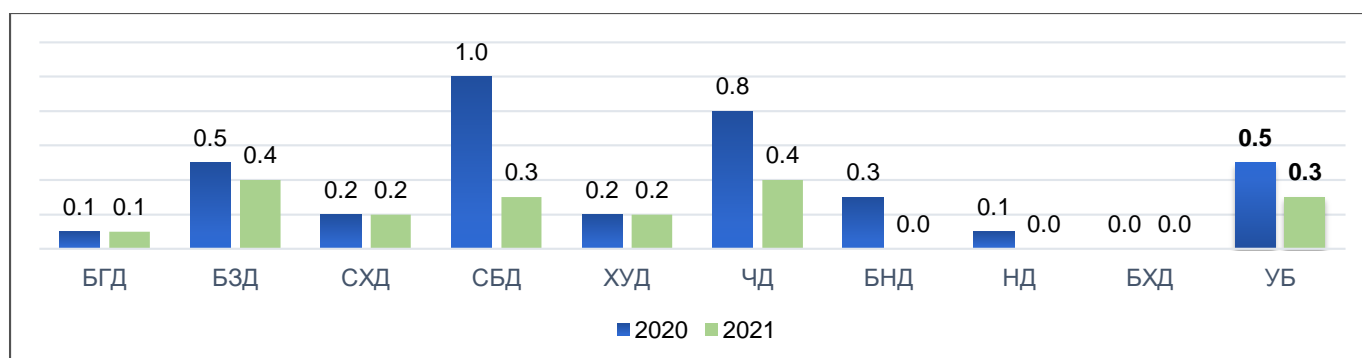
Төрөлтийн тоо, эрүүл мэндийн байгууллагаар, 2021 он

Эмнэлгүүд	Нийт төрөлт	Гэрийн төрөлт	Хөдөөгөөс ирж төрсөн эхчүүд	Мэс заслын аргаар төрүүлсэн хувь	Эмнэлгийн мэргэжилтэн эх барьсан хувь
Өргөө амаржих газар	9554	29	62	35.1	99.9
Хүрээ амаржих газар	4081	15	84	31.0	99.9
Амгалан амаржих газар	7132	15	98	28.2	99.8
Багануур ЭМТ	583	2	100	26.9	99.8
Налайх ЭМТ	790	1	38	28.6	99.6
ЭХЭМҮТ	10495	38	5109	29.0	99.9
ЭНЭҮТ	314		21	45.5	100.0
Хувийн эмнэлэг	3119	0	111	40.2	100.0
ХӨСҮТ	33	0	2	39.4	100.0
УХТЭ	2	0	0	100	100.0
Бүгд /Total	36103	100	5625	31.7	99.9

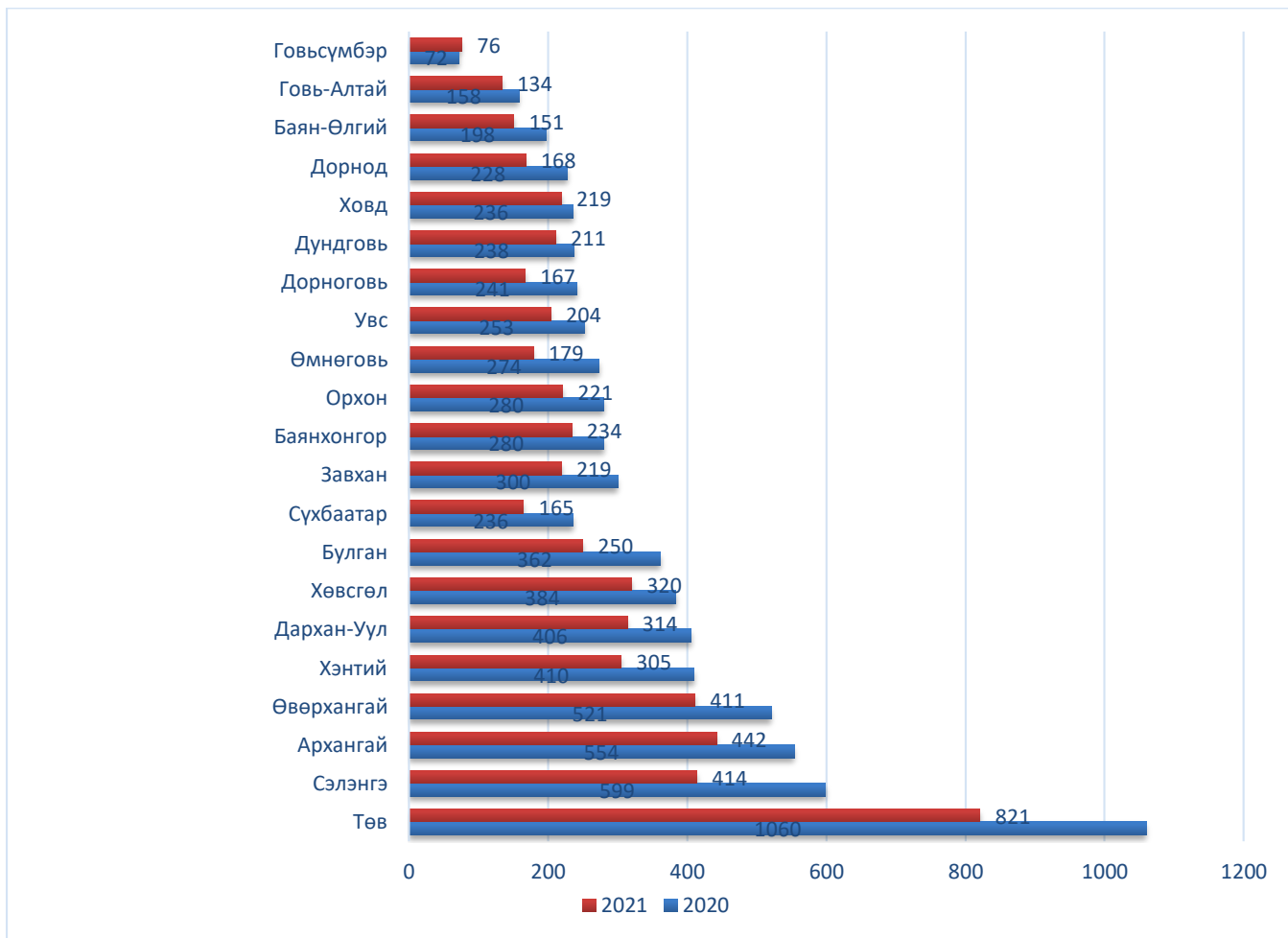
Мэдээллийн эх сурвалж: 2021 оны төрөлтийн бааз мэдээлэл

2021 онд Улаанбаатар хотод эмчийн хяналтгүй төрөлтийн 95 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт төрөлтийн 0.3 хувийг эзэлж өмнөх оны мөн үеэс 100 тохиолдол буюу 51.3 хувиар буурсан байна. Хяналтгүй төрөлтийн хувь Баянзүрх, Чингэлтэй дүүрэгт УБ хотын дунджаас өндөр байна.

Хяналтгүй төрөлтийн хувь, дүүргийн байршлаар, 2020-2021 он

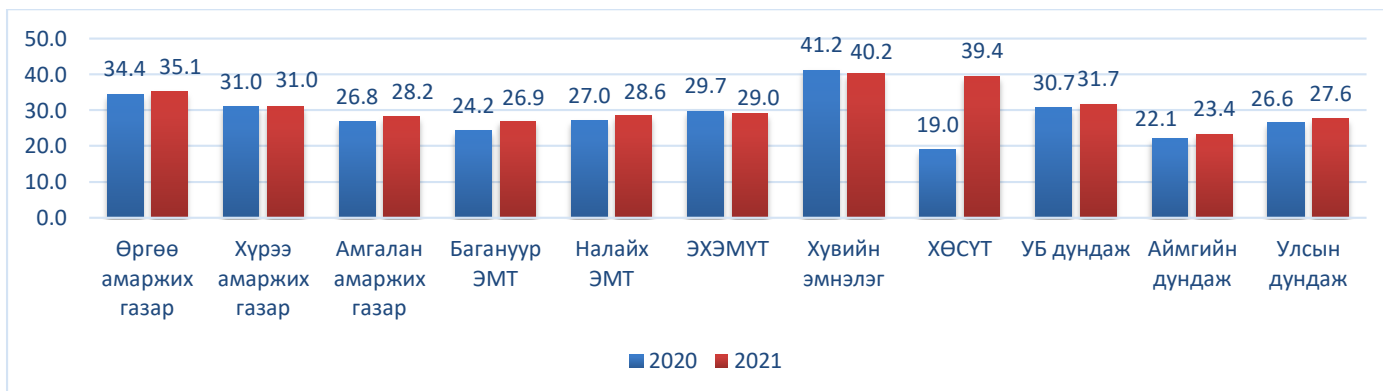

Улаанбаатар хотод хөдөө, орон нутгаас ирж төрсөн эхчүүд, бодит тоо, 2020-2021 он

ДЭМБ-ын зөвлөснөөр нийт төрөлтийн 5-15 хувь нь мэс заслын аргаар төрүүлж болно гэж үздэг байна. Улаанбаатар хотын хувьд 31.7 хувь нь мэс заслаар хүүхдээ төрүүлсэн байгаа нь өмнөх оноос 1.0 хувиар, улсын дунджаас 4.1 хувиар, аймгийн дунджаас 8.3 хувиар, сүүлийн 5 жилийн дунджаас 0.8 хувиар тус тус их байна.

Нийт төрөлтөд мэс заслын аргаар төрүүлсэн төрөлтийн эзлэх хувь, эрүүл мэндийн байгууллагаар, 2020-2021 он

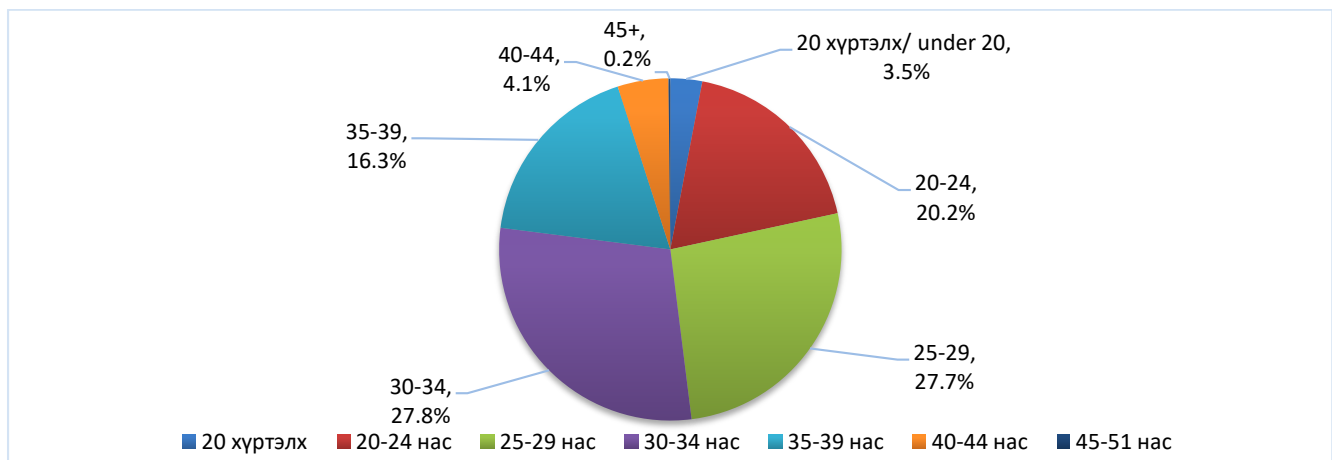

НЭМГ-ын харьяа Өргөө, Хүрээ, Амгалан амаржих газар, Багануур, Налайх, Багахангай ЭМТ, Жаргалант ТЭМТ болон “Таны төлөө бид” хувийн эмнэлэгт 22434 төрөлт буюу нийт төрөлтийн 62.1 хувь нь, ЭМЯ-ны харьяа ЭХЭМҮТ, ГССҮТ, ХӨСҮТ, Интермед, Гурван гал хувийн эмнэлэгт 13669 төрөлт буюу 37.9 хувь нь төрсөн байна.

НЭМГ-ын харьяа ЭМБ-д төрсөн эхчүүдээс анхны төрөлт 23.9 хувь, 1 жилийн зайтай төрсөн эх 6.9 хувь, 2 жилийн зайтай төрсөн эх 17.7 хувь, 3 ба түүнээс дээш жилийн зайтай төрсөн эх 51.5 хувь байна. Нийт төрөлтөд 35-аас дээш насны төрөлт 23.0 хувь, 20 хүртэлх насны төрөлт 3.0 хувийг эзэлж байна.

Төрөлтийг насны ангиллаар авч үзэхэд 20 хүртэлх насны төрөлт 3.0 хувь, 20-24 насны төрөлт 18.6 хувь, 25-29 насны төрөлт 26.4 хувь, 30-34 насны төрөлт 29.0 хувь, 35-39 насны төрөлт 18.0 хувь, 40-44 насны төрөлт 4.8 хувь, 45-51 дээш насны төрөлт 0.2 хувийг эзэлж байгаа ба анхны төрөлт 25.1 хувь, 6 ба түүнээс дээш төрөлт 1.0 хувийг эзэлж байна.

Улаанбаатар хотод төрсөн эх, насны ангиллаар, 2021 он

Нийт төрөлтийн 99.7 хувийг эх барих, эмэгтэйчүүдийн эмч, 0.2 хувийг их эмч, 0.1 хувийг мэргэжлийн бус хүн удирдаж төрүүлсэн байна. Төрөлтийн тусгай коэффициентийг тооцоход нөхөн үржихүйн насны 1000 эмэгтэй тутмын 92.4 нь хүүхэд төрүүлсэн байна. Энэ нь 2020 онтой харьцуулахад 10.6-аар буурсан байна.

Насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент, 2021 он

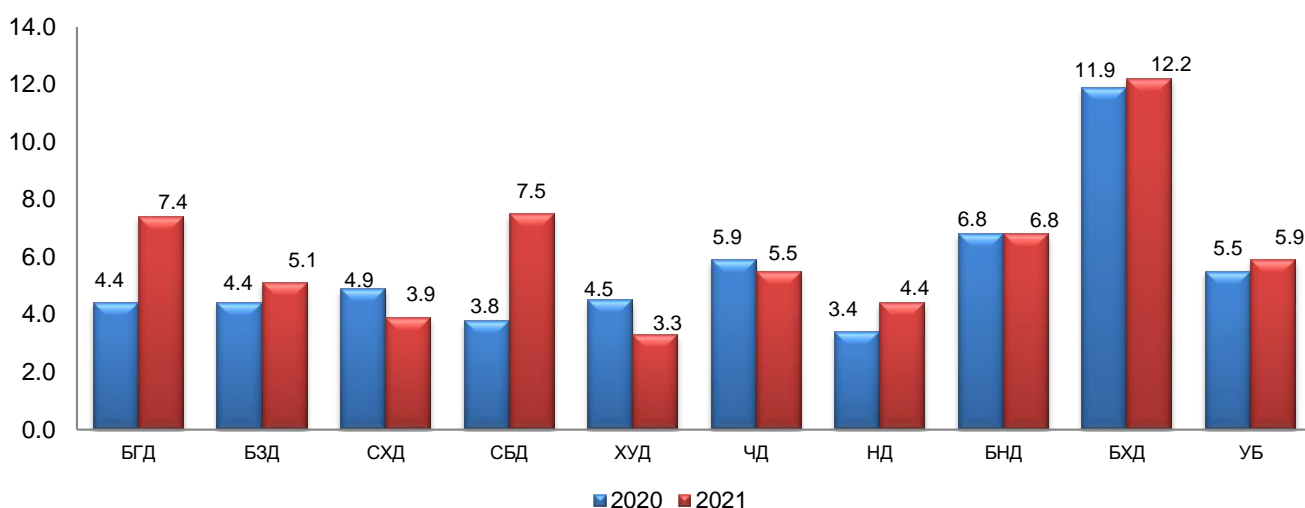
Насны бүлэг	Тухайн насны эмэгтэйчүүдийн тоо	Тухайн насны эмэгтэйчүүдийн амьд төрүүлсэн хүүхдийн тоо	Насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент
15-19	43739	1119	25.6
20-24	45442	6760	148.8
25-29	54970	9599	174.6
30-34	78814	10465	132.8
35-39	67230	6358	94.6
40-44	54978	1704	31.0
45-49	48926	85	1.7
50-54	40554	3	0.1

Энэ үзүүлэлт нь эмэгтэйчүүдийн насны бүлгүүд дэх төрөлтийн ялгавартай түвшнийг илэрхийлнэ. Насны бүлэг дотор 20-24 насны 1000 эмэгтэй тутмын 148.8 нь, 25-29 насны 1000 эмэгтэй тутмын 174.6 нь, 30-34 насны 1000 эмэгтэй тутмын 132.8 нь хүүхэд төрүүлсэн нь хамгийн өндөр үзүүлэлттэй байна.

Төрөлтийн нийлбэр коэффициентийг насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициентийг ашиглан тооцоход 3.03 байгаа нь нэг эмэгтэй нийт амьдралынхаа туршид дунджаар 3 хүүхэд төрүүлж буйг илэрхийлж байна.

Амьгүй төрөлтийн 216 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 4 тохиолдлоор буурсан байна. Амьгүй төрөлтийн 25.5 хувь нь хөдөө орон нутгийн, 74.5 хувь нь УБ хотын харьяалалтай иргэд эзэлж байна.

Амьгүй төрөлтийн түвшин, 1000 нийт төрөлтөд, дүүргээр, 2020-2021 он

Амьгүй төрөлт Баянгол, Сүхбаатар, Багануур, Багахангай дүүрэгт хотын дунджаас өндөр байна.

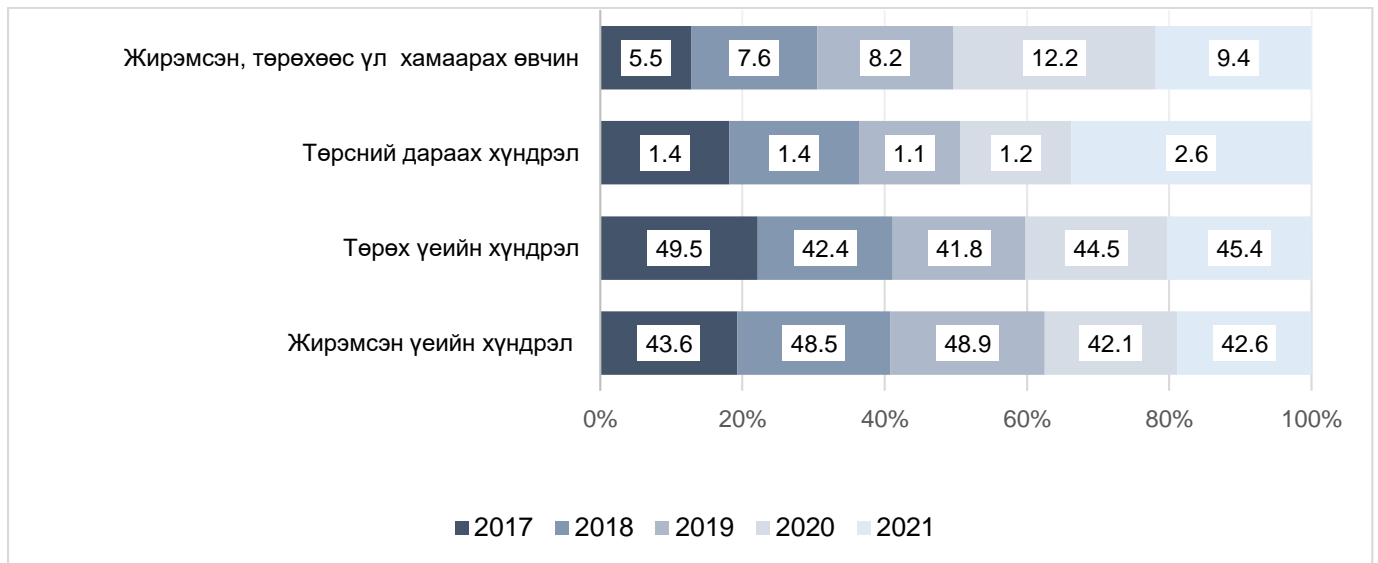
2.3. ТӨРСНИЙ ДАРААХ ҮЕИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

2021 оны байдлаар Улсын хэмжээнд эмчийн эмнэлгийн хяналтад байж төрсөн эхчүүдээс 91.1 хувь нь төрсний дараа 42 хоногтойдоо идэвхтэй хяналтад хамрагдсан байна. Энэ нь өмнөх оноос 8.4 хувиар буурсан байна.

2021 оны байдлаар Улсын хэмжээнд жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үеийн хүндрэл 49382 бүртгэгдэж, 1000 амьд төрөлтөд 689 ногдож байгаа ба өмнөх оноос 9565 тохиолдол буюу 16.2 хувиар буурсан байна. Нийслэлийн эрүүл мэндийн газрын харьяа амаржих газар, дүүргийн эрүүл мэндийн төв, хувийн эмнэлгүүдэд жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үеийн хүндрэлийн нийт 22471 тохиолдол бүртгэгдэж өмнөх оноос 3264-өөр буурч, нийт УБ хотод бүртгэгдсэн хүндрэлийн 44.6 хувийг эзэлж байна.

Жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах хүндрэлийн 22026 тохиолдол буюу 98.0 хувь нь амаржих газруудад, 445 тохиолдол буюу 2.0 хувь нь Багануур, Налайх дүүргийн эрүүл мэндийн төвд бүртгэгдсэн байна.

Жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үеийн хүндрэл, хувиар, 2017-2021 он

Жирэмсэн үеийн хүндрэл өмнөх оноос 0.5 хувиар өссөн ба жирэмсэн үеийн хүндрэл дотор манас таталтын урьтал 22.7, манас таталт 0,1 хувь, ихэс түрүүлэлт 1.5 хувь, ихэс цагаасаа өмнө ховхрох 1.4 хувь, даралт ихсэх 11.1 хувь, чихрийн шижин 1.4 хувь, бусад 61.7 хувийг эзэлж байна.

Төрөх үеийн хүндрэл өмнөх оноос 0.9 хувиар нэмэгдсэн ба ус эрт гарах 30.2 хувь, төрөх хүчний сулралт 34.0 хувь, хүүхдийн буруу байрлалаас төрөлт саатах 4.7 хувь, эхийн аарцаг ясны хөгжлийн гажгаас төрөлт саатах 1.7 хувь, хязрангийн урагдалт 9.2 хувь, умайн хүзүүний урагдал 1.7 хувь, төрөх үеийн цус алдалт 0.9 хувь, ихэс түдэлт 1.2 хувь, бусад 15.3 хувийг тус тус эзэлж байна.

Төрсний дараах хүндрэл өмнөх оноос 1.4 хувиар өссөн ба төрсний дараах эрт үеийн /4цаг/ цус алдалт 66.9 хувийг, хожуу цус алдалт 3.2 хувийг, төрсний дараах халдвар 19.7 хувь, бусад 10.2 хувийг тус тус эзэлж байна.

Нийт хүндрэлийн дотор 9.4 хувийг жирэмсэн, төрөхөөс үл хамаарах өвчний хүндрэл эзэлж байгаа ба өмнөх оноос 2.8 хувиар буурсан байна.

2.4. ЭХИЙН ЭНДЭГДЭЛ

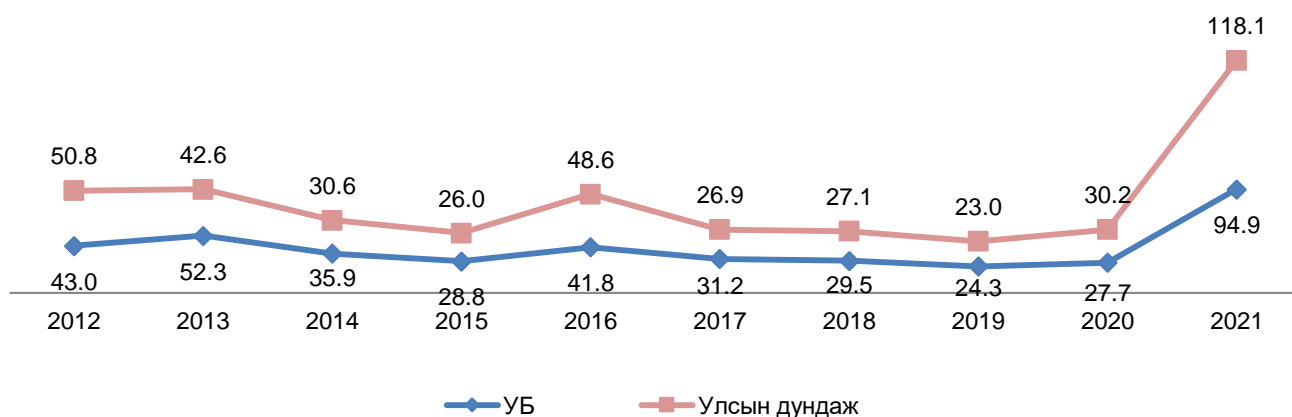
Улсын хэмжээнд 2021 оны байдлаар эхийн эндэгдлийн 68 тохиолдол бүртгэгдсэнээс 43 тохиолдол нь Улаанбаатар хотод бүртгэгдэж, 100 000 амьд төрөлтөд 118.1 болсон нь улсын дунджаас 23.2-оор их үзүүлэлттэй байна. Эхийн эндэгдлийн 37 тохиолдол УБ хотын харьяалалтай байгааг дүүргээр авч үзвэл Баянгол 5, Баянзүрх 12, Сонгинохайрхан 8, Сүхбаатар 3, Хан-Уул 4, Чингэлтэй 3, Налайх-2 тус тус бүртгэгдсэн байна.

100000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдэл БГД, БЗД, СХД, СБД, ЧД, НД-т УБ хотын дунджаас 3.5-123.4-өөр өндөр байна. Эхийн эндэгдэл Багануур, Багахангай дүүрэгт бүртгэгдээгүй байна.

Эхийн эндэгдлийн түвшин, 100 000 амьд төрөлтөд, 2012-2021 он

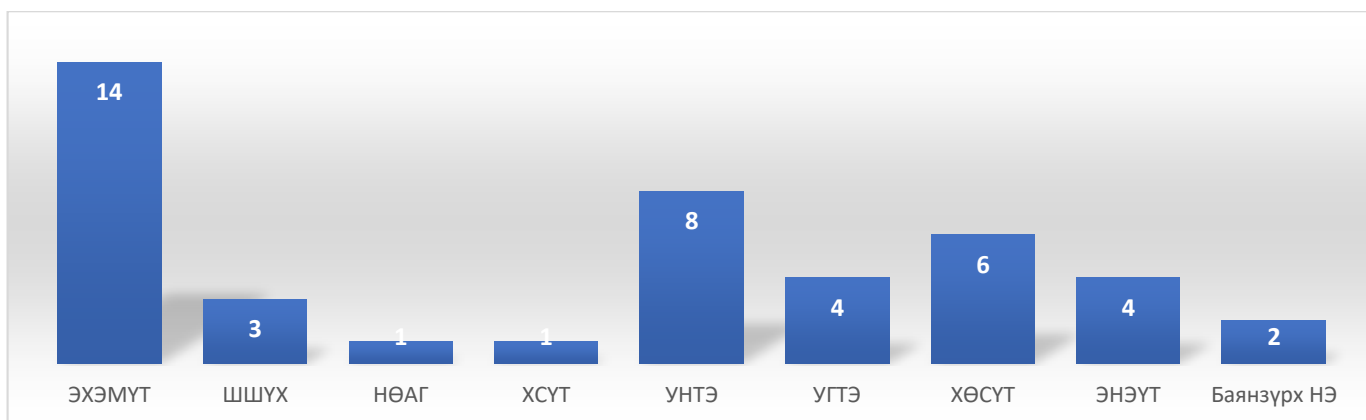
Үзүүлэлт	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Эхийн эндэгдэл / бодит тоо										
Улс	37	34	25	21	38	20	21	18	19	68
Улаанбаатар	16	21	15	12	17	12	12	10	11	43
Эхийн эндэгдлийн түвшин /100 000 амьд төрөлтөд/										
Улс	50.8	42.6	30.6	26.0	48.6	26.9	27.1	23.0	30.2	94,9
Улаанбаатар	43.0	52.3	35.9	28.8	41.8	31.2	29.5	24.3	27.7	118,1

Эхийн эндэгдэл, 100 000 амьд төрөлтөд, 2012-2021 он

Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн эхийн эндэгдлийн 43 тохиолдлоос 3 буюу 7.0 хувийг НЭМГ-ын харьяа эмнэлэг, 40 тохиолдол буюу 93.0 хувийг ЭМЯ-ны харьяа төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүд мэдээлсэн ба эндсэн газраар нь авч үзвэл 40 эх нь эмнэлэгт, 2 эх гэртээ, 1 эх бусад газарт эндсэн байна.

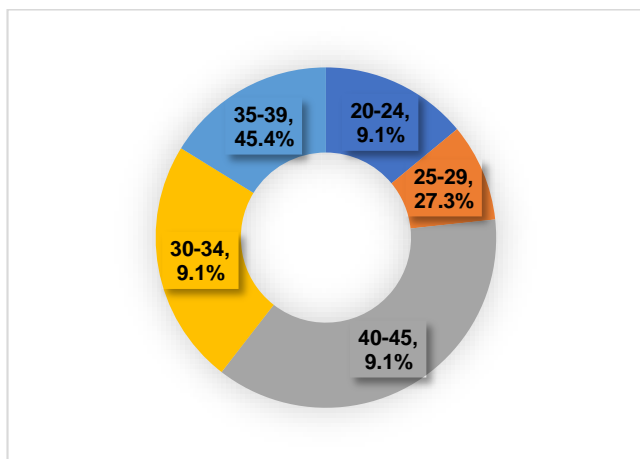
Эхийн эндэгдэл, бүртгээгдсэн эрүүл мэндийн байгууллагаар

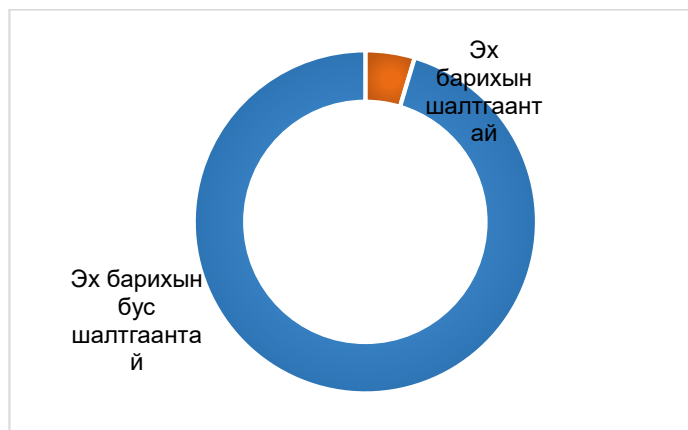
Эндсэн эхчүүдийг насны ангиллаар авч үзвэл:

14.0 хувь нь 20-24, 9.2 хувь нь 25-29, 34.0 хувь нь 30-34, 23.3 хувь нь 35-39, 16.2 хувь нь 40-45 насны эмэгтэйчүүд тус тус эзэлж байна.

Эндсэн эхчүүд, насны ангиллаар, 2021 он

Эхийн эндэгдлийн шалтгаан, 2021 он

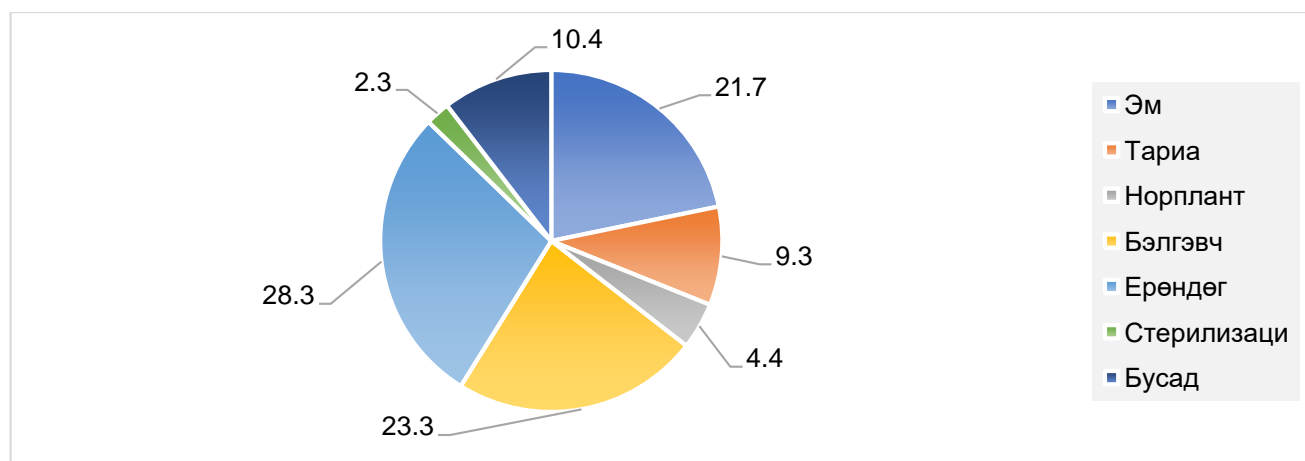
Эндсэн эхчүүдийн 2 буюу 4.7 хувь эх барихын шууд шалтгаантай, 41 буюу 95.3 хувь нь эх барихын шууд бус шалтгаантай эндэгдэл байна.

2.5. ЖИРЭМСЛЭЛТЭЭС СЭРГИЙЛЭХ ОРЧИН ҮЕИЙН АРГА, ХЭРЭГЛЭЭ

Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга, хэрэгслийг зөв зохистой хэрэглэх нь хэт эрт, хожуу жирэмслэхээс сэргийлэх, хэт ойрхон төрөхгүй, төрөлт хоорондын зайг төлөвлөх, нийт хүүхдийн тоог хязгаарлах зэрэг боломжийг олгодог ач холбогдолтой.

Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга, хэрэгслийг орчин үеийн болон уламжлалт гэж ангилдаг ба орчин үеийн аргад умайн гуурсан хоолой, эрэгтэй үрийн суваг боох, ерөндөг, тариа, суулгац, эм, эрэгтэй/эмэгтэй бэлгэвч, диафрагм, лаа, царцмаг болон яаралтай ууж хамгаалах эмийн аргууд хамаардаг.

Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга, 2021 он

2021 оны байдлаар төрөх насны эмэгтэйчүүдийн 50.8 хувь нь ЖСА хэрэглэдэг гэсэн статистик үзүүлэлт байгаа нь өмнөх оноос 3.5-аар буурсан байна. Нөхөн үржихүйн насны

1000 эмэгтэйчүүдийн 493 нь, 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн 49,3 хувь нь ямар нэг жирэмслэлтээс сэргийлэх аргыг хэрэглэдэг байна.

Нөхөн үржихүйн насны эмэгтэйчүүдийн тариа 3.4, норплант 1.3, ерөндөг 12.8, стерилизаци 0,7 хувиар тус тус нэмэгдсэн бол бэлгэвч 15.1, эмийн хэрэглээ 0.6, бусад 2.8 хувиар тус тус буурсан байна.

2.6. ҮР ХӨНДӨЛТ

Улсын хэмжээнд 2021 оны байдлаар үр хөндөлтийн 12043 тохиолдол бүртгэгдэж, 1000 амьд төрөлтөд 168.1, нөхөн үржихүйн насны 1000 эмэгтэйд 14.6 үр хөндөлт ногдож байна. Үр хөндөлт өмнөх оноос 2579 тохиолдлоор буюу 21,4 хувиар, 1000 амьд төрөлт тутамд 23,7 тохиолдлоор тус тус буурсан байна.

Улаанбаатар хотын эмнэлэгт үр хөндөлтийн 8359 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт үр хөндөлтийн 69.4 хувийг эзэлж байгаа ба 1000 амьд төрөлтөд 229.5, нөхөн үржихүйн насны 1000 эмэгтэй тутмын 19.0 нь үр хөндүүлсэн нь өмнөх оноос 2057 тохиолдол буюу нөхөн үржихүйн насны 1000 эмэгтэй тутамд 4.7-р буурсан байна.

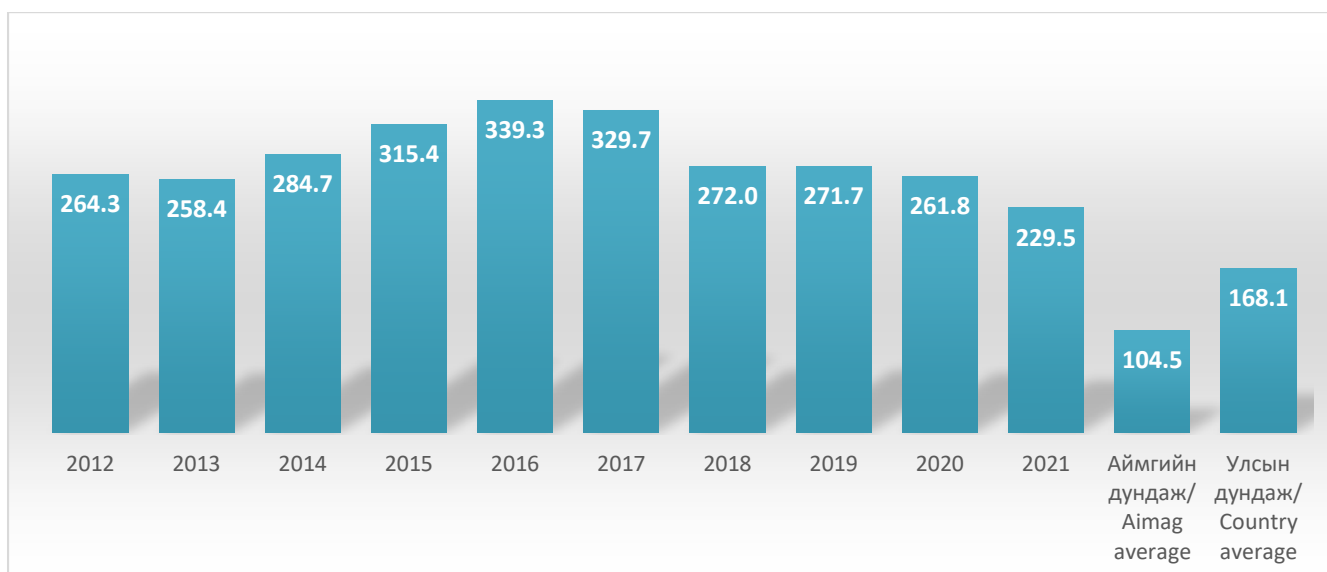
ЭХЭМҮТөвд 1361 тохиолдол буюу 11.3 хувь нь, НЭМГ-ын харьяа улсын болон хувийн эмнэлэгт 6689 тохиолдол буюу 80.0 хувь нь, ЭМЯ-ны харьяа хувийн эмнэлэгт 301 тохиолдол буюу 3.6 хувь нь үр хөндүүлсэн байна.

Үр хөндөлт, бүртгэгдсэн эрүүл мэндийн байгууллагаар, 2017-2021 он

Эрүүл мэндийн байгууллага	2017		2018		2019		2020		2021	
	Нийт бүртгэгдсэн үр хөндөлтийн тоо	20-оос доош насны үр хөндөлтийн эзлэх хувь	Нийт бүртгэгдсэн үр хөндөлтийн тоо	20-оос доош насны үр хөндөлтийн эзлэх хувь	Нийт бүртгэгдсэн үр хөндөлтийн тоо	20-оос доош насны үр хөндөлтийн эзлэх хувь	Нийт бүртгэгдсэн үр хөндөлтийн тоо	20-оос доош насны үр хөндөлтийн эзлэх хувь	Нийт бүртгэгдсэн үр хөндөлтийн тоо	20-оос доош насны үр хөндөлтийн эзлэх хувь
ЭХЭМҮТ	2027	8.4	1924	9.4	1748	8.6	1556	6.9	1361	6.4
Амаржих газар	8340	4.1	7012	4.4	7284	4.5	6772	3.8	5375	3.3
Дүүргийн ЭМТөв	91	17.6	89	14.6	89	9.0	83	4.8	106	1.9
Хувийн эмнэлэг	2203	2.6	2049	2.5	2076	2.1	2005	2.0	1509	2.0
Бусад	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	8	0.0
Бүгд	12661	4.6	11074	5.0	11197	4.7	10416	3.8	8359	3.6

Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад үр хөндөлт 2057 тохиолдлоор буурсан байна. (ЭХЭМҮТ-195, Амаржих газар - 1397, Хувийн эмнэлэг - 496)

Үр хөндөлт, 1000 амьд төрөлтөд, 2012-2021 он

Үр хөндөлт 1000 амьд төрөлтөд аймгийн дунджаас 125.0-аар, улсын дунджаас 61.4-ээр тус тус өндөр байна.

НЭМГ-ын харьяа эмнэлэгт үр хөндүүлсэн эмэгтэйчүүдийн 4.5 хувь нь хожуу үр хөндүүлсэн ба өмнөх оноос 0.3 хувиар нэмэгдсэн байна. Үр хөндүүлсэн эмэгтэйчүүдийн 7.0 хувь нь төрөөгүй эмэгтэйчүүд эзэлж байна. 20-оос доош насны үр хөндүүлсэн эмэгтэйчүүдийн хувь 3.0 байгаа нь өмнөх оноос 0.8-аар буурч, улсын дунджаас 2.4 хувиар бага үзүүлэлттэй байна.

Үр хөндөлтийн 1 хүндрэлийн тохиолдол бүртгэгдсэн нь өмнөх оны 50.0 хувиар буурсан ба умайн агшилт суларч цус алдсан хүндрэл байна.

2.7. ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД

2021 оны байдлаар улсын хэмжээнд 71659 хүүхэд амьд төрсөн нь өмнөх оны мөн үеэс 4602 хүүхдээр буюу 6.0 хувиар буурсан байна. Амьд төрсөн хүүхдийн 1507 нь 2 ихэр, 32 нь 3 ихэр хүүхэд байна. Улаанбаатар хотод нийт 36416 хүүхэд амьд төрсөн нь өмнөх оноос 3363 хүүхдээр хасагдсан байна. Нийт амьд төрсөн хүүхдийн 62.2 хувь буюу 22596 хүүхэд НЭМГ-ын харьяа амаржих газар болон хувийн эмнэлэгт төрсөн ба 51.2 хувь нь хүү, 48.8 хувь нь охин мэндэлсэн байна.

Төрөөд 1 цагийн дотор хөхөө амласан хувь 93.6 байгаа нь өнгөрсөн оноос 2.0-аар буурсан байна. Амьд төрсөн хүүхдийн 3.4 хувь нь 2500 граммаас бага жинтэй төрж, 98.5 хувь нь БЦЖ, 80.4 хувь нь саа, 98.5 хувь нь гепатитын вакцин хийлгэсэн байна.

Амьд төрсөн нярайн 521 нь ихэр, 3.0 хувь нь дутуу, 0.5 хувь нь бүтэлтэй төрсний 89.8 хувь нь амьдарч, 10.2 хувь нь нас барсан байна. Амьд төрсөн нярайн 0.5 хувьд нь төрөлхийн гажигтай нярай бүртгэгдсэн байна.

Амьд төрсөн хүүхэд, бүртгэгдсэн эрүүл мэндийн байгууллагаар, 2021 он

Эрүүл мэндийн байгууллагууд	Төрсөн хүүхэд					Амьгүй төрөлтийн түвшин (нийт 1000 төрөлтөд)
	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Хүйсийн харьцаа /100-д/	Бага жинтэй хүүхдийн эзлэх хувь	
Амаржих газар	20916	10706	10210	104.9	3.4	4.7
Эрүүл мэндийн төв	1385	715	670	106.7	3.5	4.3
Хувийн эмнэлэг	1385	715	670	106.7	3.5	4.3
НЭМГ-ын дүн	22596	11562	11034	103.7	3.4	4.6
Улаанбаатар	36416	18628	17788	104.7	4.7	5.9
Аймгийн дүн	35243	18086	17157	105.4	3.6	5.1
Улсын дүн	71659	36714	34945	105.1	4.2	5.5

Улаанбаатар хотод нярай хүүхдийн өвчлөлийн 17935 тохиолдол бүртгэгдсэн ба өмнөх оноос 171-ээр буурч, давхардсан тоогоор амьд төрсөн хүүхдийн 49.3 хувь нь өвчилсөн бол НЭМГ-ын харьяа эмнэлгүүдэд 3378 буюу 18.8 хувь нь бүртгэгдэж, амьд төрсөн хүүхдийн 14.9 хувь нь өвчилсөн байна. Нярай хүүхдийн өвчлөлийн аймгийн дундаж /27.8/, улсын дундаж /38.7/ байна.

Улаанбаатар хотын нярайн өвчлөлд перинаталь үед үүссэн эмгэг 85.6 хувийг эзэлж байгаа бол НЭМГ-ын харьяа эмнэлгүүдэд 91.9 байна. Үүнээс: нярайн ишемийн шалтгаант энцефалофати шарлалт 30.1 хувь, нярайн шарлалт 10,3, перинаталь өвөрмөц бусад халдвар 15.4 хувь, төрөхөд бүтэх 8.3, уушгины төрөлхийн хатгаа 3.5 хувийг тус тус эзэлж тэргүүлэх шалтгаан болж байна.

Төрөлхийн гажгийн 709 тохиолдол бүртгэгдсэн ба өмнөх оноос 179 тохиолдол буюу 20.2 хувиар буурсан байна.

Нярай хүүхдийн өвчлөл, 2021 он

Үзүүлэлт	Нийт өвчлөл	Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	Халдварт ба шимэгчит өвчин		Амьсгалын тогтолцооны өвчин		Хоол шингээх эрхтний эмгэг		Төрөлх гажиг, гаж хөгжил	Арьс, арьсан доорх эслэгийн өвчин	Гадны шалтгаан	Нүд түүний дайврын өвчин	Чих ба хөхлөг сэтрэнгийн өвчин	Бусад өвчин
			Бүгд	Төрөлхийн тэмбүү	Бүгд	Уушгины хатгаа	Бүгд	Халдварт бус суулгалт						
Аймгийн дүн	9809	7575	8	6	904	304	147	91	284		3			859
Улаанбаатар	17935	15347	13	13	403	245	136	45	709		5			1164
Улсын дүн	27744	22922	21	19	1307	549	283	136	993		8			2023

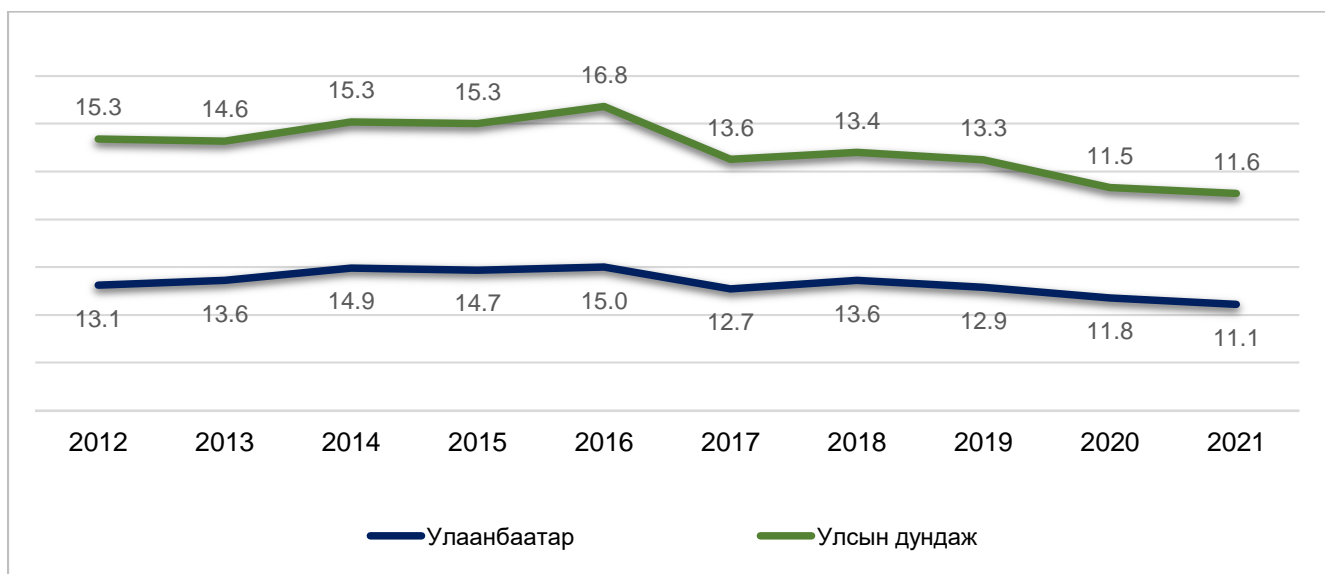
2.8. НЯЛХАС БОЛОН ТАВ ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЭЛ

Хүүхдийн эндэгдэл сүүлийн жилүүдэд тогтвортой буурч байгаа нь хөхөөр хооллолт, өргөн дархлаажуулалт, хүүхдийн өвчний цогц менежмент зэрэг нийгмийн эрүүл мэндийн оновчтой арга хэмжээг амжилттай авч хэрэгжүүлж байгаатай шууд холбоотой юм.

Нялхас болон тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин, 1000 амьд төрөлтөд, сүүлийн 10 жилээр

Үзүүлэлт	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин	16.0	16.3	17.8	17.3	18.2	15.4	16.1	14.9	13.4	13.1
Нялхсын эндэгдлийн түвшин	13.1	13.6	14.9	14.7	15.0	12.7	13.6	12.9	11.8	11.1

Нэг хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, 1000 амьд төрсөн хүүхдэд

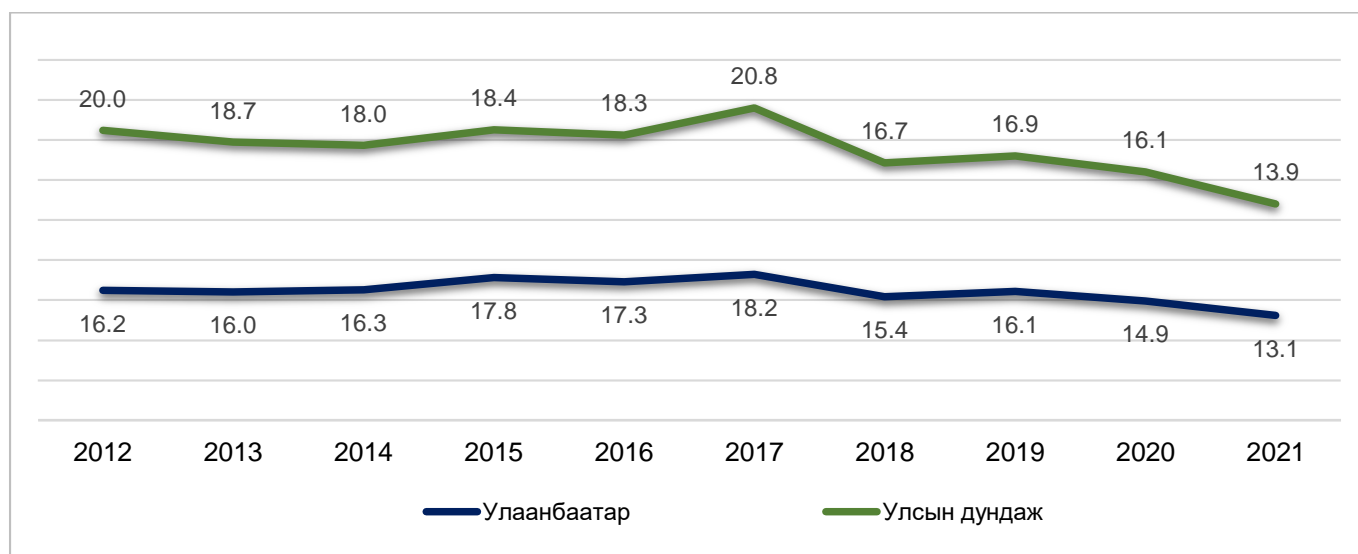
2021 оны байдлаар Улаанбаатар хотын хэмжээнд нялхсын эндэгдлийн 406 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 65 тохиолдлоор буюу 13.8 хувиар, амьд төрсөн 1000 хүүхдэд 11.1 болж 0.7 промилиор буурсан байна. Нялхсын эндэгдлийн 19.5 хувь нь НЭМГ-ын харьяа эмнэлгүүдэд, 80.5 хувь нь ЭМЯ-ны харьяа эмнэлгүүдэд эндсэн байна. Нялхсын эндэгдэл Налайх дүүрэгт Улаанбаатар хотын дунджаас 6.6-аар өндөр байна.

Нялхсын эндэгдлийн 79.2 хувь нь нярайн эрт үед, 20.8 хувь нь нярайн хожуу үед эндсэн байна. НЭМГ-ын харьяа эмнэлгүүдэд бүртгэгдсэн нялхсын эндэгдлийн 50.6 хувь нь эрт үед, 11.4 хувь нь нярайн хожуу үед, 38.0 хувь нь 29-365 хүртэлх хоногтойдоо эндсэн байна.

Улсын хэмжээнд тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн 993 тохиолдол бүртгэгдсэнээс Улаанбаатар хотод 476 тохиолдол буюу 47.9 хувь нь бүртгэгдсэн байна. Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг тогтмол хаягаар авч үзэхэд УБ хотын харьяаллын тав хүртэлх насны хүүхдийн нас баралт 345 болж өмнөх оноос 13 тохиолдлоор өссөн байна.

Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн нэг хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн 406 тохиолдлын 293 нь буюу 72.2 хувь нь УБ хотын харьяаллын хүүхдүүд эндсэн байна. УБ хотод эндсэн нэг хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл дотор хөдөө орон нутгийн харьяалалтай 113 хүүхэд эндсэн байна.

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, 1000 амьд төрсөн хүүхдэд, 2012-2021 он

Нэг хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл сүүлийн жилүүдэд буурсан хэдий ч перинаталь үед үүссэн эмгэг өвчлөлийн хамааралтай нас баралт тэргүүлэх шалтгаан болсоор байна. НЭМГ-ийн харъяа эмнэлэгт Нярайн эрт үеийн перинаталь үед үүссэн эмгэгийн нас баралтад нярайн амьсгалын дутагдал 30.5 хувийг, нярайн ишемийн шалтгаант энцефалопати 27.3 хувийг, Нярайн бактерт үжил, дауны хам шинж, перинаталь үеийн халдвар тус бүр 17.9 хувийг эзэлж байна.

Амьсгалын тогтолцооны өвчлөлөөс шалтгаалсан эндэгдэл дотор уушгины хатгаагаар 76.4 хувь, төрөлхийн гажгаас 50.0 хувийг зүрх судасны гажиг, 10.6 хувийг дауны хам шинж, 22.2 хувийг бусад эрхтэн тогтолцооны төрөлхийн гажиг тус тус эзэлж байна.

Улаанбаатар хотод тав хүртэлх насны хүүхдийн бэртэл, хордлого, осол гэмтлийн гаднын шалтгаант нас баралтын 24 тохиолдол бүртгэгдсэн ба 19 буюу 70.4 хувь нь УБ хотын харьяаллын хүүхэд эндсэн нь өмнөх оноос 11 тохиолдлоор буурсан бөгөөд НЭМГ-ийн харъяа эмнэлэгт 4 тохиолдол бүртгэгдсэн.

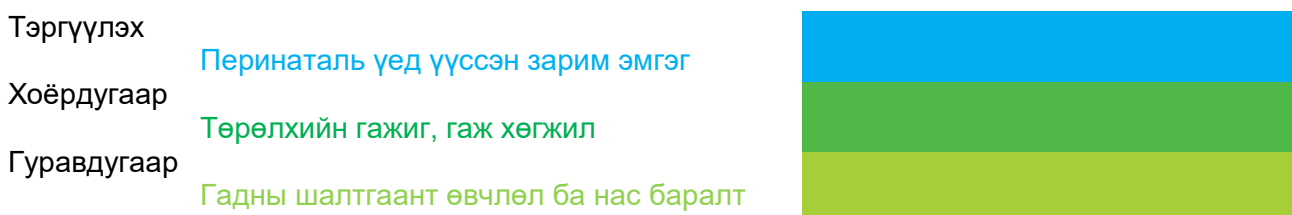
Улаанбаатар хотод 1 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн 7 буюу 1.7 хувь, 1-5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн 17 буюу 24.3 хувийг осол гэмтлийн шалтгаант эндэгдэл өссөн байна.

Осол гэмтлийн шалтгаант эндэгдлийг хэлбэрээр авч үзвэл 73.3 хувийг гадны шалтгаант бусад осол, 16.7 хувийг зам тэврийн осол эзэлж байна.

Гадны шалтгаант бусад ослоор эндсэн эндэгдлийн дотор амьсгал боох аюултай бусад ослоор 5 буюу 20.8 хувь, санамсаргүй хордох, хорт бодист өртөхөөр 7 буюу 29,2 хувь, Унах ослоор 5 буюу 20.8 хувь, амьгүй механик хүчинд өртөх, усанд санамсаргүй унах, живэх, халуун ба улайсан бодист өртөх ослоор тус бүр 7 буюу 20.8 хувийг эзэлж байна.

Нялхас болон тав хүртэлх хүүхдийн эндэгдлийн шалтгаан, 2021 он

Шалтгаан	1 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл		5 хүртэлх насны хүүхдийнэндэгдэл	
	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь
Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	255	62.8	255	53.6
Төрөлхийн гажиг, гаж хөгжил	77	19.2	89	18.7
Амьсгалын замын тогтолцооны өвчин	14	3.4	17	3.6
Гадны шалтгаант өвчлөл ба нас баралт	7	1.7	24	5.0
Халдварт өвчин	12	3.0	16	3.4
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	7	1.7	16	3.4
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	5	1.2	8	1.7
Хавдар	5	1.2	19	4.0
Бусад	24	5.9	32	6.7
Нийт/ Total	406	100.0	476	100.0

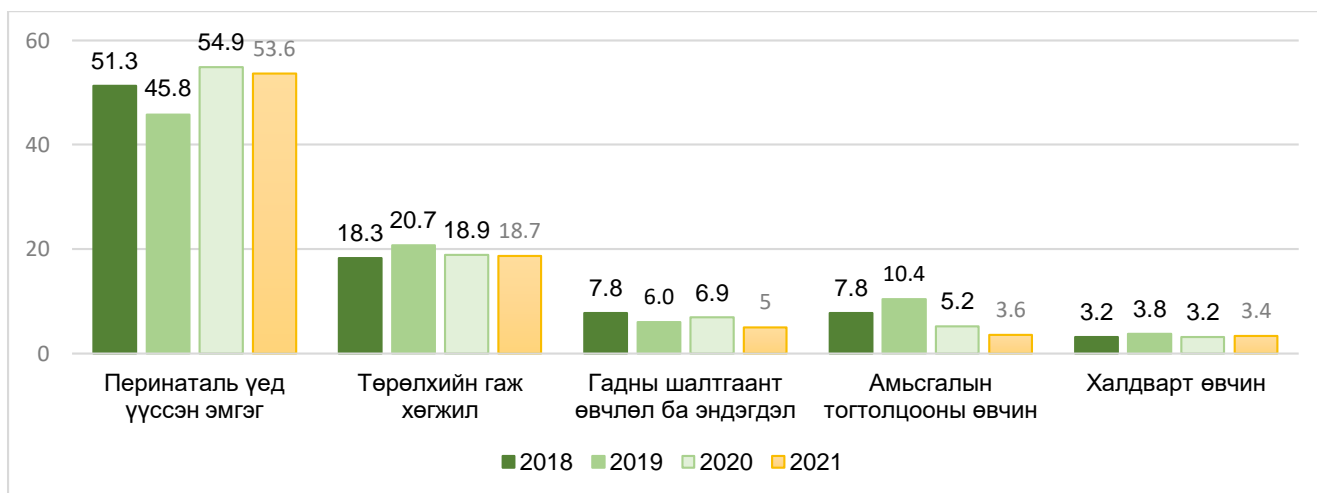
Улсын хэмжээнд 1-5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн 164 тохиолдол бүртгэгдсэнээс Улаанбаатар хотод 70 тохиолдол буюу 42.7 хувь нь, 94 тохиолдол буюу 57.3 хувь нь хөдөө орон нутгаас бүртгэгдсэн байна. Улаанбаатар хотод 1-5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн 70 тохиолдол бүртгэгдсэний 74.3 хувь буюу 52 тохиолдол нь Улаанбаатар хотын харьяат, 25.7 хувь буюу 18 тохиолдол нь хөдөө орон нутгаас ирж энджээ.

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн шалтгааныг өмнөх онтой харьцуулахад төрөх тойрны перинаталь үеийн эмгэг 1.3%-иар, амьсгалын эрхтэн тогтолцооны өвчний шалтгаант 1.6%-иар, төрөлх гажиг, гаж хөгжил 0.2%-иар, гадны шалтгаант нас баралт 1,9%-иар тус тус буурсан бол мэдрэлийн тогтолцооны шалтгаант 2.6%-иар, халдварт өвчний шалтгаант 0.2%-иар, хоол боловсруулах тогтолцооны шалтгаант 0.2%-иар, хавдрын шалтгаант 1.0%-иар, бусад шалтгаан 3,5 хувиар тус тус нэмэгдсэн.

Нялхсын эндэгдлийн тэргүүлэх шалтгаан, хувиар, 2018-2021 он

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн тэргүүлэх шалтгаан, хувиар, 2018-2021 он

1-5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн 70 тохиолдол бүртгэгдсэн нь амьд төрсөн 1000 хүүхдэд харьцуулахад 1.9 болж өмнөх оноос 0.3 промилиор өссөн байна.

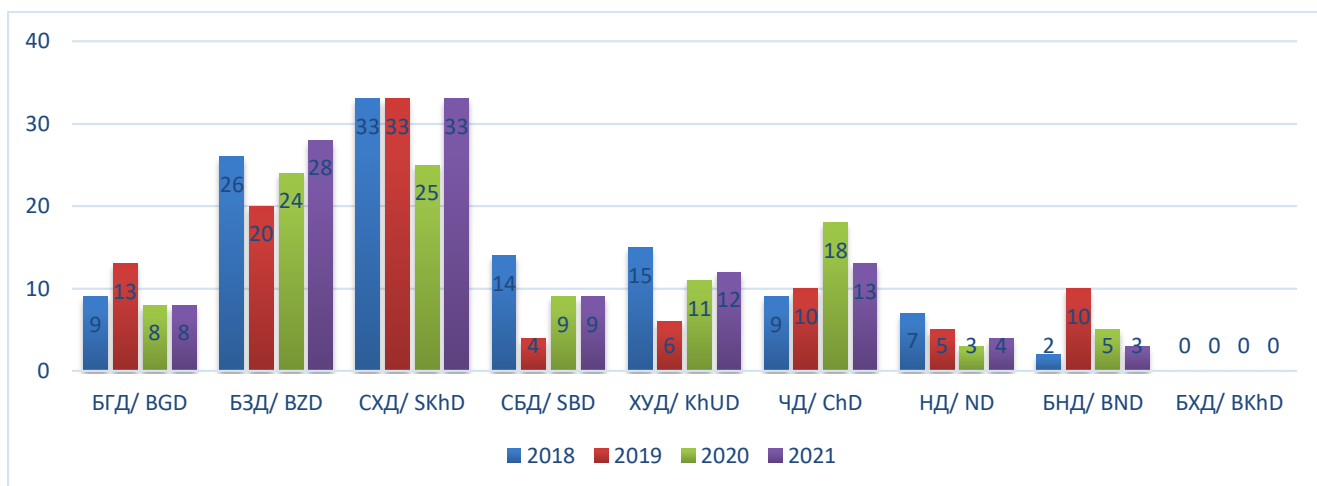
Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг бууруулах чиглэлээр:

НЭМГ-ын даргын 2020 оны “Хүүхдийн эндэгдэлд авах зарим арга хэмжээний тухай” А/32 дугаар тушаалын дагуу хүүхдийн эмнэлгийн бус эндэгдлийн тохиолдолд Эмгэг судлалын үндэсний төвийн эмгэг судлалын тусламж, үйлчилгээний албаар шинжилгээг хийлгэн, дүгнэлт гармагц эмнэлзүй-эмгэг судлалын конференцийг тогтмол зохион байгуулан, эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийг чадавхижуулах, алдаанаас суралцах, дахин давтагдах эрсдэлээс сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулан ажиллаж байна. Харьяа эрүүл мэндийн байгуулагуудад Хүүхдийн эндэгдлийг магадлан хэлэлцэх зөвлөл байгуулан, улирал бүрээр төлөвлөгөө гарган үр дүнг тооцон ажиллаж хэвшсэн.

Дээрх тушаал хэрэгжиж эхэлсэн сүүлийн 3 жилд хүүхдийн сэргийлж болох эндэгдэл, үүнээс эмнэлгийн бус эндэгдэл нийслэлийн хэмжээнд тогтвортой буурсаар байгаа нь бидний гол амжилт юм. Тухайлбал 2018 онд 102, 2019 онд 92, 2020 онд 71, 2021 онд 66 тохиолдол бүртгэгдээд байна. Нийслэлийн төвийн 6 дүүргийн хэмжээнд тулгамдаад байсан “Шарил хадгалах байр”-ны асуудлыг шийдвэрлэсэн.

- БЗД-ийн харьяат хүүхдийн эмнэлгийн бус эндэгдэл-БЗНЭ-ийн шарил хадгалах байранд,
- СХД, СБД-ийн харьяат хүүхдийн эмнэлгийн бус эндэгдэл-СХНЭ-ийн шарил хадгалах байранд,
- БГД, ХУД, ЧД-ийн харьяат эмнэлгийн бус эндэгдэл-ХУНЭ-ийн шарил хадгалах байранд тус тус хүргэх зохицуулалт хийгдсэн.

5-19 насны хүүхдийн эндэгдэл бодит тоо, дүүргээр, 2018-2021 он

Өсвөр насны хүүхдийн эндэгдлийн тэргүүлэх шалтгаанд сүүлийн жилүүдэд бэртэл хордлого, гадны шалтгаант өвчлөл, эндэгдэл тэргүүлэх байранд орсоор байна.

10-14 насны 10000 хүүхэд тутмын 1.5 нь осол гэмтлээр эндсэн нь өмнөх оны түвшинд байгаа ба 15-19 насны 10000 хүүхэд тутмын 4.7 нь эндсэн нь өмнөх оноос 0.7-оор буурсан байна.

Өсвөр үеийнхний дотор амиа хорлох, бусад осол, зам тээврийн ослоор дийлэнх нь нас барсан нь тулгамдсан асуудлын нэг хэвээр байсаар байна.

Өсвөр үеийнхний гаднын шалтгаант эндэгдлийн тэргүүлэх шалтгаан, хувиар, 2017-2021 он

Нас барсан хэлбэр	2017		2018		2019		2020		2021	
	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь
Амиа хорлосон	11	26.8	11	31.4	9	25.7	13	27.1	15	23.4
Бусдад хорлогдсон	1	2.4	2	5.7	2	5.7	1	2.1	1	1.6
Зам тээврийн осол	6	14.6	5	14.3	8	22.9	5	10.4	11	17.2
Бусад осол	23	56.1	16	45.7	16	45.7	28	58.3	37	57.8
Тодорхой бус	0	0	1	2.9	0	0	1	2.1	0	0
Үйлдвэрийн осол	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Нийт /Total	41/100%		35/100%		35/100%		48/100%		64/100%	

Хүүхдийн суурь өвчлөлийг илрүүлэн, эрүүлжүүлэх чиглэлээр:

НЭМГ, НҮБХС хамтран хэрэгжүүлж буй Коронавируст /КОВИД-19/ халдварын үед бага насны хүүхдийн хоол тэжээлийн дутлаас сэргийлэх" ажлын хүрээнд 2021 онд нийслэлийн 5 хүртэлх насны 105128 хүүхдээс 61800 буюу нийт хүүхдийн 58,8%-ийг эрт илрүүлэг үзлэгт хамруулан ажилласан. Үүнээс:

Хоол тэжээлийн цочмог дуталтай 596 /0.56%/ хүүхэд илэрснээс 452 хүүхдийг амбулатори болон нэгдсэн эмнэлгийн хүүхдийн тасагт хэвтүүлэн эмчилгээнд хамруулан, эрүүлжүүлсэн. Нийт ХТЦД-тай хүүхдээс хүндэвтэр 467 /78%/, эмнэлзүйн хүндрэлтэй хүнд 14 /2.3%/, эмнэлзүйн хүндрэлгүй хүнд 115 /19.7%/ хүүхэд байна. ХТЦД илэрсэн нийт хүүхдийн 7.3%-ийг 6 сараас доош насны, 64%-ийг 12-36 сартай хүүхдүүд эзэлж байна.

Мөн Коронавируст КОВИД-19 халдварын үед бага насны хүүхдийн гэрийн идэвхитэй эргэлт, нялхас, бага насны хүүхдийн хооллолтын зөвлөгөөг цахим болон утсаар өгч, давхардсан тоогоор бага насны 153765 хүүхэд, 78670 жирэмсэн эх, 171886 хөхүүл болон бага насны хүүхэдтэй эхчүүдэд зөвлөгөө мэдээлэл хүргэсэн байна. 142 Өрхийн ЭМТ болон 9 дүүргийн ЭМТ-ийн үйл ажиллагааны тогтвортой байдалд тогтмол хяналт үнэлгээ хийж, мэргэжил арга зүйгээр тасралтгүй ханган ажиллаж

БҮЛЭГ III. ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Монгол улсын эрүүл мэндийн байгууллагын тогтолцоо нь нийгмийн эрүүл мэнд, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ, эм хангамж, анагаах ухааны боловсрол, эрдэм шинжилгээ, сургалтын үйл ажиллагаа хариуцсан төрийн, хувийн хэвшлийн, холимог өмчийн эрүүл мэндийн байгууллагаас бүрддэг.

Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ нь дараах 2 төрөлтэй байна. Үүнд:

- нийгмийн эрүүл мэндийн
- эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ

Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ нь:

- Өрхийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ,
- Эмнэлгийн мэргэшсэн тусламж, үйлчилгээ,
- Эх барихын тусламж, үйлчилгээ,
- Хойшлуулшгүй үзүүлэх эмнэлгийн яаралтай тусламж,
- Түргэн тусламжийн үйлчилгээ,
- Сувилахуйн дагнасан тусламж, үйлчилгээ
- Сэргээн засах тусламж, үйлчилгээ гэсэн төрөлтэй байна.¹

2021 оны байдлаар Монгол Улсад 4952 эрүүл мэндийн байгууллага үйл ажиллагаа явуулж байгаагаас Улаанбаатар хотод Тусгай мэргэжлийн төв 3, Төрөлжсөн мэргэжлийн эмнэлэг 13, Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг 4, эрүүл мэндийн төв 9, Амаржих газар 3, Тосгоны эрүүл мэндийн төв 4, Өрхийн ЭМТ 131, Бусад эмнэлэг 4, Бусад салбарын эрүүл мэндийн байгууллага 28, Хувийн ортой эмнэлэг 132, Сувилал 57, Клиникийн 1117 эмнэлэг тус тус эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлж байна.

Эрүүл мэндийн байгууллага, анхан болон лавлагаа шатлалаар, 2021 он

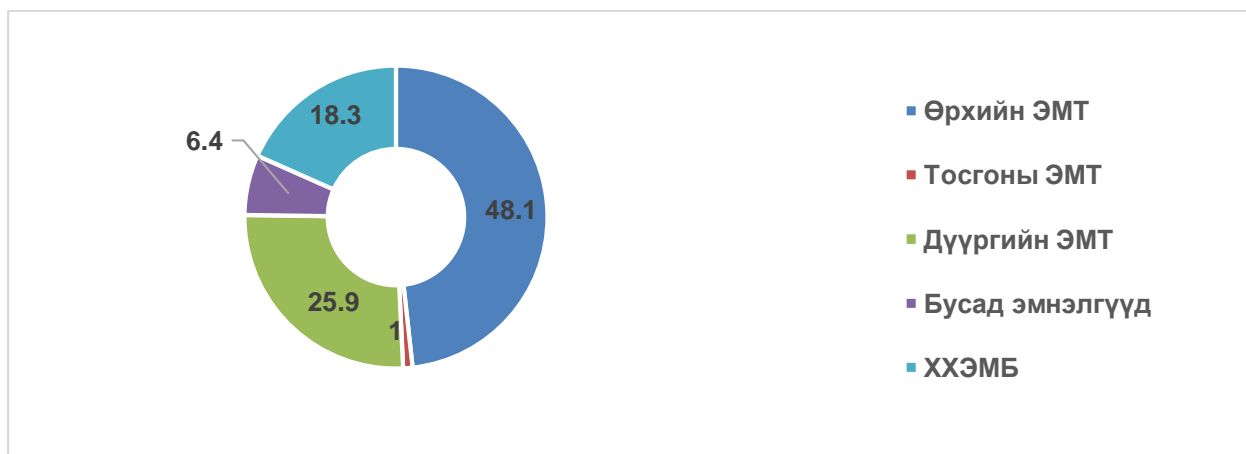
Эрүүл мэндийн байгууллага	Улс	Нийслэл
Өрхийн эрүүл мэндийн төв	208	131
Сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв	7	5
Сум дундын эмнэлэг	321	0
Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, эрүүл мэндийн төв	13	13
Хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг	6	0
Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	16	0
Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв	5	0
Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төв	15	3
Төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг	13	13
Түргэн тусламжийн төв	1	1
Амаржих газар	3	3
Ортой хувийн эмнэлэг	239	132
Клиник хувийн эмнэлэг	1548	1117
Сувилал	111	57
Эм ханган нийлүүлэх байгууллага	496	419
Эмийн үйлдвэр	42	42
Эмийн сан	1790	993
Бусад /ЭМЯ, ЭМХТ, НЭМХ, АУХ, Анагаах ухааны сургууль, коллеж, хилийн цэрэг, Батлан хамгаалах, төмөр замын эмнэлэг гэх мэт/	95	28
Бүгд	4929	2957

3.1. АМБУЛАТОРИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

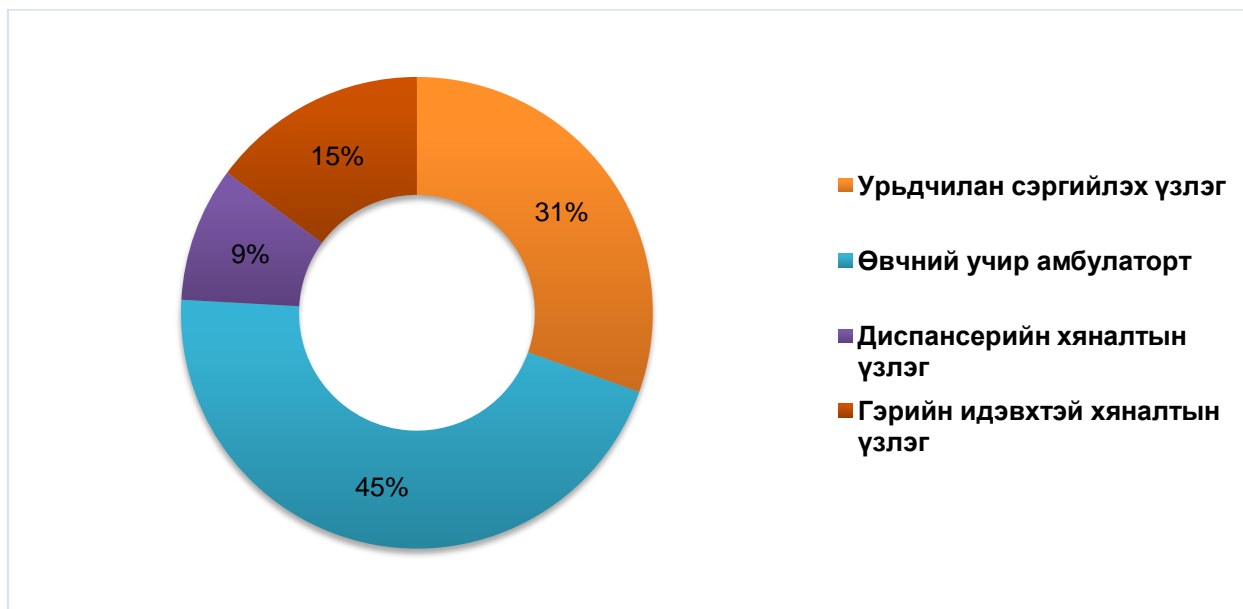
2021 онд НЭМГ-ын харьяа байгууллагад дунджаар 6.937.5 сая үзлэг хийгдсэн нь өмнөх оноос 974.0 мянган үзлэг буюу 12,3 хувиар буурсан ба нийт үзлэгийн 48,1 хувийг өрх, 1.0 хувийг тосгоны эмчийн үзлэг, 25.9 хувийг дүүргийн эрүүл мэндийн төв, 6.4 хувийг бусад эмнэлэг, 18.3 хувийг хувийн эмнэлгийн үзлэг тус тус эзэлж байна.

Улсын хэмжээнд нэг эмчид ногдох хүний тоо 253 байгаа бол нийслэлийн хэмжээнд энэ үзүүлэлт 181 байна. Нэг өрхийн эмчид ногдож байгаа үзлэгийн тоо улсын хэмжээнд 5477.1 байгаа бол нийслэлд 4518.1 байна.

Нийт үзлэг, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний төрлөөр, хувиар, 2021 он

Нийт үзлэгийн бүтэц, хувиар, 2021 он

Амбулаторийн тусламж, үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд, 2012-2021 он

Үзүүлэлт	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
10000 хүн амд ногдох нийт ажиллагсад	172.0	172.2	174.9	181.2	178.0	195.3	199.5	208.2	213.6	218,9
10000 хүн амд ногдох их эмч	41.1	40.9	42.4	42.3	42.2	45.9	48.2	49.9	52.4	54.2
Жилд нэг иргэний үзүүлсэн дундаж тоо	6.5	6.3	6.4	6.4	6.4	7.4	7.3	7.7	6.8	6
Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хувь	29.6	28.2	29.9	29.4	30.7	30.1	28.6	36.0	32.1	31.0
Хүн амын эрүүл мэндийн индекс	48.5	45.4	46.7	49.7	44.9	50.7	51.5	50.8	50.5	
Нэг их эмчид ногдох хvний тоо	243.1	244.8	236.1	236.5	236.9	217.6	207.5	200.6	191.0	181.0

Мэс заслын хагалгаа, Улаанбаатар хот, 2021 он

Байгууллага	Мэс засал хийлгэсэн хүний тоо		Үүнээс		Мэс заслын дараах хүндрэл		Нас барсан хүний тоо	
	Бүгд	0-15 насны хүртэлх	Дурагчийн мэс засал	Давтан хагалгаа	Бүгд	0-15 насны хүртэлх	Бүгд	0-15 насны /0-15
НЭМГ-ын харьяа улсын эмнэлэг	56389	8007	761	8	7	0	1	0
ЭХЭМҮТ	11474	5787	72	37	48	35	1	1
УНТЭ	9725	16	2950	68	26	0	103	0
УХТЭ	3584	0	1046	57	16	0	61	0
УГТЭ	7105	156	128	10	32	4	42	5
ГССҮТ	9168	1613	263	14	2	0	172	9
ХСҮТ	2422	0	117	45	58	0	28	0
ХӨСҮТ	0	0	0	0	0	0	0	0
ЭНЭҮТ	166	0	0	0	0	0	0	0
Монгол Японы эмнэлэг	744	42	189	7	0	0	0	0
ЭМЯ-ны харьяа хувийн эмнэлэг	19290	2454	2237	83	30	0	6	0
Бүгд	120067	18075	7763	329	219	39	414	15

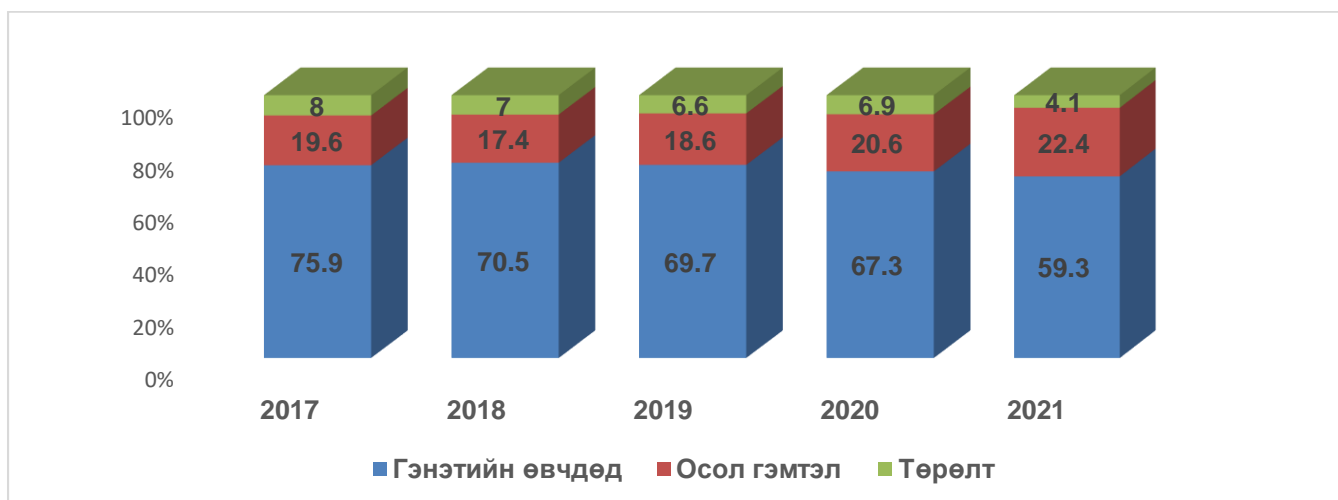
Түргэн тусламжийн үйлчилгээ

Нийслэлийн хүн амд үзүүлэх түргэн тусламжийн үйлчилгээг нийслэлийн Түргэн тусламжийн төв, түүний салбарууд, алслагдсан дүүргийн эрүүл мэндийн төв болон тосгодын эрүүл мэндийн төвүүд үзүүлэн ажиллаж байгаа бөгөөд үйл ажиллагаандаа Эрүүл мэндийн Сайдын 2019 оны “Журам батлах тухай” А/294 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Түргэн тусламжийн үйлчилгээг зохион байгуулах үлгэрчилсэн журам”, “Түргэн тусламжийн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа” MNS 6717:2018 стандартыг мөрдөн ажиллаж байна.

НЭМГ-аас нийслэлийн хүн амд үзүүлэх түргэн тусламжийн үйлчилгээний төвлөрлийг сааруулах, шуурхай, аюулгүй байдлыг хангах, яаралтай дуудлагын 20 минутын очилтын хувийг нэмэгдүүлэх зорилгоор түргэн тусламжийн үйлчилгээ үзүүлэх журмыг шинэчлэн боловсруулж алслагдсан дүүргийн эрүүл мэндийн төв, тосгодын эрүүл мэндийн төвүүдийг мэргэжил арга зүйгээр хэрхэн хангах талаар тусгах зорилт тавин ажиллаж байна.

2021 оны байдлаар Нийслэлийн ТТТ нь Баянзүрх, Хан-уул, Сонгинохайрхан, Чингэлтэй, Төв гэсэн 5 салбартайгаар үйл ажиллагаа явуулж, 350073 дуудлага хүлээн авч үйлчилсэн ба өмнөх оноос 15934 буюу 4.5 хувиар өссөн байна. Нийт дуудлагын дотор хүүхдийн түргэн тусламжийн дуудлага 10,5 хувийг эзэлж байна.

Насанд хүрэгчдийн дуудлагын төрөл, хувиар, 2017-2021 он

2021 онд насанд хүрэгчдийн нийт дуудлагын 66.3 хувийг гэнэтийн өвчлөлийн, 4.6 хувийг төрөхийн, 25 хувийг осол гэмтлийн дуудлага эзэлж байна. Осол гэмтлийн дуудлага өмнөх оноос 1.8 хувиар нэмэгджээ.

Нийт дуудлагын 5.6 хувь нь гудамжны, 4.1 хувь нь зам тээврийн осол, 1.3 хувь нь амиа хорлосон, 2.2 хувь нь бусдад хорлогдсон, 0.7 хувь нь үйлдвэрийн осол, 0.1 хувь нь спортын, 15.0 хувь нь архины хордлогын, 70.1 хувийг бусад осол тус тус эзэлж байна.

2021 онд хүүхдийн осол гэмтлийн дуудлага 803 бүртгэгдсэний 31.5 хувийг ахуйн осол гэмтэл, 11.7 хувийг түлэгдэлт, 12.9 хувийг угаарын хийн хордлого, 3.7 хувийг эмийн бодисын хордлого, 3.8 хувийг химийн бодисын хордлого, 0.1 хувийг хоолны хордлого, 29.6 хувийг бусад осол тус тус эзэлж байна.

3.2. ХЭВТҮҮЛЭН ЭМЧЛЭХ ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Улсын хэмжээнд 2021 оны байдлаар эмнэлэгт 836277/864111/ үйлчлүүлэгч хэвтэн эмчлүүлж 5805748 /6711646/ ор хоног ашигласан бөгөөд дундаж ор хоног 7.7 байна. Улаанбаатар хотын ор бүхий эмнэлэгт нийт 448437.5 хүн хэвтэн эмчлэгдэн 3252125 ор хоног ашигласан бөгөөд ор ашиглалтын хувь 72.0, дундаж ор хоног 7.3, орны эргэлт 32.8 байна.

Хэвтүүлэн эмчлэх тусламж үйлчилгээ, 2021 он

N:	Байгууллага	Орны тоо	Үүнээс: хүүхдийн орны	Эмчлэгд сэн өвчтөн	Фонд ашиглал тын хувь	Эмнэлгийн нас баралт		Дундаж ор хоног	Орны эргэлт	
						Бодит тоо	Хувь			
1	Эрүүл мэндийн төв	Хан-Уул	90	0	4252.0	110.0	23	0.5	7.7	47.2
2		Сонгинохайрхан	208	0	6681.5	72.1	41	0.6	7.4	32.1
3		Чингэлтэй	252	80	6658.5	53.7	97	1.5	6.7	26.4
4		Баянгол	400	197	19101.5	112.7	222.	1.2	7.8	47.8
5		Баянзүрх	25	25	0.0	0.0	0	0.0	0.0	0.0
6		Багануур	214	51	8952.0	94.3	59	0.7	7.4	41.8
7		Налайх	227	66	8575.0	79.7	51	0.6	7.0	37.8
8		Багахангай	19	6	0.0		0	0.0		
8	Нэгдсэн эмнэлэг	Сүхбаатар	325	120	13575.0	93.6	271	2.0	7.4	41.8
9		Сонгинохайрхан	165	125	11074.5	128.7	96	0.9	6.3	67.1
10		Хан-Уул	205	80	8895.0	94.9	103	1.2	7.2	43.4
11		Баянзүрх	458	230	13069.5	64.2	309	2.4	7.4	28.5
12	Амаржих газар	Өргөө	363	23	21030.0	77.6	21	0.1	4.4	57.9
13		Хүрээ	85	10	6422.5	93.1	7	0.1	4.1	75.6
14		Амгалан	200	10	13461.5	83.7	13	0.1	4.1	67.3
15	НЭМГ-ын харьяа эмнэлэгүү д	Энэрэл	74	0	2195.5	69.0	12	0.5	7.7	29.7
16		Наркологи	50	0	1417.5	62.2	0	0.0	7.2	28.4
17		СЗКЭ	175	0	4493.5	71.8	0	0.0	9.2	25.7
18	Тосгоны эрүүл мэндийн төв	Гачуурт	17	5	262.0	31.9	1	0.4	6.8	15.4
19		Жаргалант	15	2	437.0	60.0	0	0.0	6.8	29.1
20		Туул	15	5	267.5	36.4	0	0.0	6.7	17.8
		Багахангай	19	6	607.0	74.1	1	0.2	7.7	31.9
21		Хонхор	15	9	177.0	24.9	0	0.0	7.0	11.8
22	Хувийн эмнэлэг		2332	70	62173.0	52.7	23	0.1	6.5	26.7
23	Бусад эмнэлгүүд		1681	348	29293.0	50.6	184	0.6	9.6	17.4
	Бүгд		7610	1462	243071.5	66.7	1534	0.6	6.9	31.9

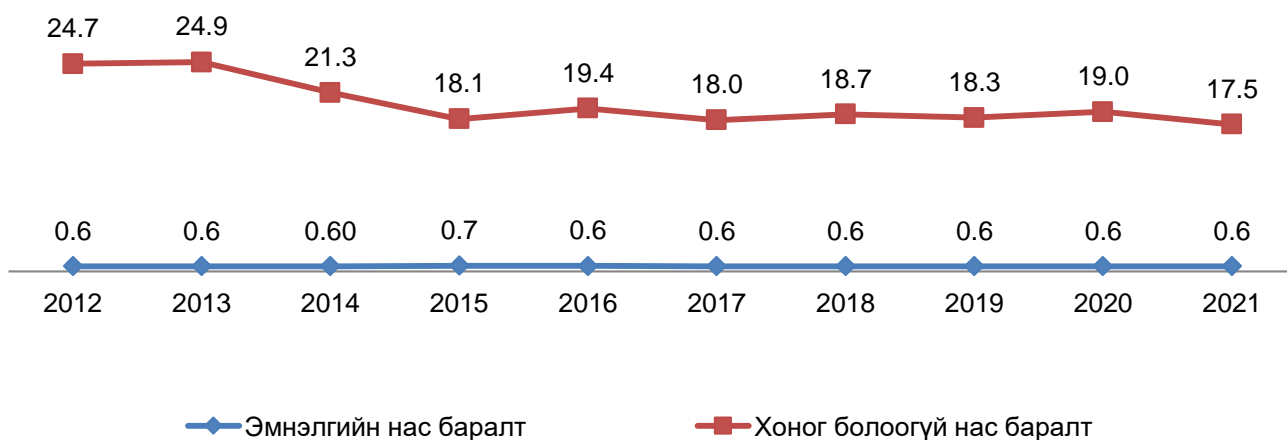
Нийт хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөлд Улаанбаатар хотын харьяаллын иргэдийн өвчлөл **80.1** хувийг эзэлж байна. Нийслэлийн эрүүл мэндийн газрын харьяа болон бусад мэдээ өгдөг ор бүхий эмнэлгүүдэд 244118 хүн хэвтэн эмчлэгдэж, 1675200 ор хоног ашигласан бөгөөд ор ашиглалтын хувь 86.8, дундаж ор хоног 6.8, орны эргэлт 31.9 байна.

Нийслэлийн хэмжээнд эмнэлгийн нас баралтын 4378 тохиолдол бүртгэгдсэний 30.8 хувь нь НЭМГ-ын харьяа ор бүхий эмнэлэгт, 4.2 хувь нь НЭМГ-т мэдээ өгдөг бусад эмнэлэгт, 0.5 хувь нь хувийн эмнэлэгт, 64.9 хувь нь ЭМЯ-ны харьяа эмнэлгүүдэд бүртгэгджээ.

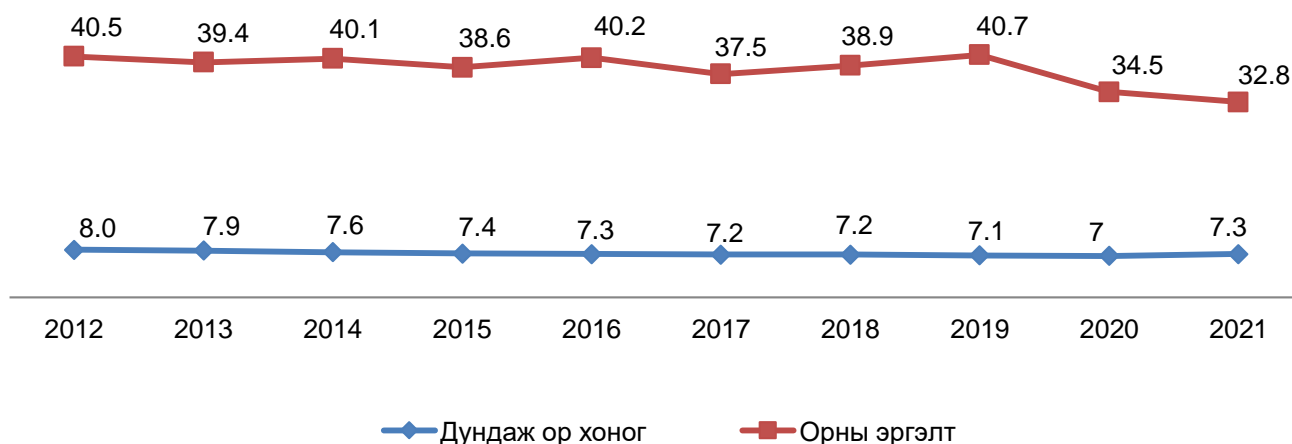
Хоног болоогүй 682 нас баралтын 63.7 хувь нь ЭМЯ-ны харьяа ор бүхий эмнэлгүүдэд, 34.6 хувь нь НЭМГ-ын харьяа ор бүхий эмнэлэгт, 2.0 хувь нь НЭМГ-т мэдээ өгдөг бусад эмнэлэг, хувийн эмнэлгүүдэд бүртгэгдсэн байна.

НЭМГ-ын харьяа болон НЭМГ-т мэдээ өгдөг бусад эмнэлгүүдэд нийт 1534 эмнэлгийн нас баралт бүртгэгдсэний 247 буюу 16.1 хувь нь хоног болоогүй нас баралт, үүнээс 137 буюу 55.4 хувь нь 8-24 цагийн дотор нас барсан байна.

Хэвтүүлэн эмчлэх тусламж үйлчилгээний үзүүлэлт, 2012-2021 он

Эмнэлгийн орны үзүүлэлт, 2011-2020 он /Utilization of hospital beds, 2012-2021

Хөнгөвчлөх тусламж үйлчилгээ

Хорт хавдрын тусламж үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, үйлчлүүлэгчдийн хүлээгдэл, чирэгдлийг бууруулах зорилгоор бүх дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, ор бүхий эрүүл мэндийн төвүүдэд хөнгөвчлөх эмчилгээний нэгж, тасаг нээгдэн үйл ажиллагаа явуулж эхэлсэн. 2020 оны байдлаар хөнгөвчлөх эмчилгээний 48 оронд нийт 1182 өвчтөнд тусламж үйлчилгээ үзүүлж, 7261 ор хоног ашигласан бөгөөд дундаж ор хоног 6.1 байна.

Хорт хавдрын хими эмчилгээ

2021 онд Баянгол, Багануур, Сонгинохайрхан, Хан-Уул, Налайх дүүргийн эрүүл мэндийн төв, Баянзүрх дүүргийн нэгдсэн эмнэлэгт хорт хавдрын өдрийн хими эмчилгээний нэгж ажиллаж эхэлсэн бөгөөд хорт хавдартай 814 өвчтөнд 6-8 удаагийн эмчилгээ хийсэн байна.

3.3. ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ, ШАТЛАЛААР

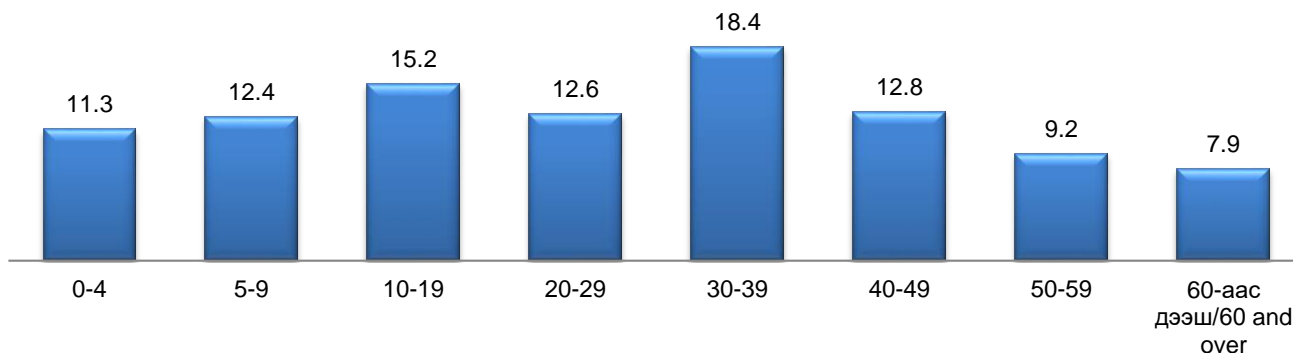
Өрх, тосгоны эрүүл мэндийн төвийн тусламж, үйлчилгээ

Өрхийн эрүүл мэндийн төв нь хот, суурин газрын хүн амд төрөөс үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг гэрээгээр гүйцэтгэх үндсэн чиг үүрэг бүхий сайн дурын үндсэн дээр бүртгүүлсэн хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллага юм.

Эрүүл мэндийн тухай хууль, Эмнэлгийн тусламжийн тухай хуульд зааснаар иргэдэд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг чанартай, хүртээмжтэй үзүүлэх зорилгоор өрхийн нэг эрүүл мэндийн төвд ногдох иргэний тоог 8000- аас доошгүй байхаар тогтоосон байна. Өрхийн ЭМТ-ийн бүтэц үйл ажиллагааны стандарт /MNS 5292:2017/, Эрүүл мэндийн сайдын тушаалаар батлагдсан эрх зүйн 4 баримт бичгийн хэрэгжилтийг ханган, ажиллаж байна.

2021 оны байдлаар Улаанбаатар хотын 131 өрхийн эрүүл мэндийн төв, 11 салбарт 412,5 мян өрхийн 1.539.2 мян хүн ам бүртгэлтэй байна. Өрхийн хүн амын бүтцийг насны ангиллаар авч үзвэл нийт хүн амын дотор 0-18 нас хүртэлх хүүхэд 38.7, хөдөлмөрийн насны буюу 20-49 насны хүмүүс 44.5 хувийг эзэлж байна.

Өрхийн хүн ам, насны ангиллаар, хувиар, 2021 он

Бүртгэлд хамрагдсан өрхийн 54.3 хувь нь эрүүл, 33.7 хувь нь бага өртөмтгий, 11.9 хувь нь өвчлөлд өртөмтгий бүлгийн өрхүүд байна.

Нийслэлийн өрхийн эрүүл мэндийн төвд 739 их эмч, 686 сувилагч болон нийт 2076 ажиллагсад хүн амд эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн байна. Нийт ажиллагсдын 88,1 хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн түвшинд 3.338.9 үзлэг хийгдэж, нэг иргэн жилд дунджаар 2.4 удаа өрхийн эмнэлэгт хандаж эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг авсан байна.

2021 оны байдлаар өрхийн ЭМТ-д хийгдсэн үзлэгт:

- урьдчилан сэргийлэх үзлэг 42,3 хувь,
- идэвхтэй хяналтын үзлэг 9,1 хувь,
- гэрийн идэвхтэй эргэлт 30,2 хувь,
- амбулаторийн үзлэг 17.5 хувь,

- гэрийн дуудлага 0.7 хувийг тус тус эзэлж байна.

Энэ нь өмнөх оны мөн үеэс амбулаторийн үзлэг 0,5, урьдчилан сэргийлэх үзлэг 2,5, идэвхтэй хяналтын үзлэг 0.7 тус тус өссөн бол, гэрийн идэвхтэй эргэлтийн үзлэг 3,8, гэрийн дуудлагын үзлэг 0.1 хувиар буурсан байна.

“Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн бүтэц, үйл ажиллагааны стандарт”-д гэрийн идэвхтэй эргэлтийн хувь 30-аас доошгүй байна гэж заасан байдаг.

Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн үзлэгийн хэлбэр, 2012-2021 он

Үзүүлэлт	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хувь	45.2	42.6	42.2	42.9	43.7	42.7	43.0	43.9	39.8	42.3
Гэрийн идэвхтэй эргэлтийн үзлэгийн хувь	28.9	28.5	28.4	28.3	29.0	29.9	29.2	27.8	34.0	30.2
Идэвхтэй хяналтаас эдгээрэлтийн хувь	36.2	39.5	37.2	29.8	32.1	33.2	26.5	26.2	25.9	25.3

Өрх, тосгоны ЭМТ-ийн тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлт, 2021 он

Үзүүлэлт	Өрхийн ЭМТ	Тосгоны ЭМТ	Дүн
Эмнэлгийн тоо	132	4	136
Их эмчийн тоо	739	25	764
Сувилагчийн тоо	686	29	715
Орны тоо	-	62	62
Хэвтэн эмчлүүлэгчийн тоо	-	1158.0	1158.0
Дундаж ор хоног	-	6.8	6.8
Амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн тоо	3 338.9	75.102	3 414.0
Амбулаторийн нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн эзлэх хувь	42.3	42.1	43.8
Нэг иргэний жилд үзүүлсэн удаа	2.5	2.2	2.4
Өрхийн нэг эмчид ногдох үзлэгийн тоо	4518	3004	4468.6
Жирэмсний эрт хяналтын хувь	90,0	89.1	89.0

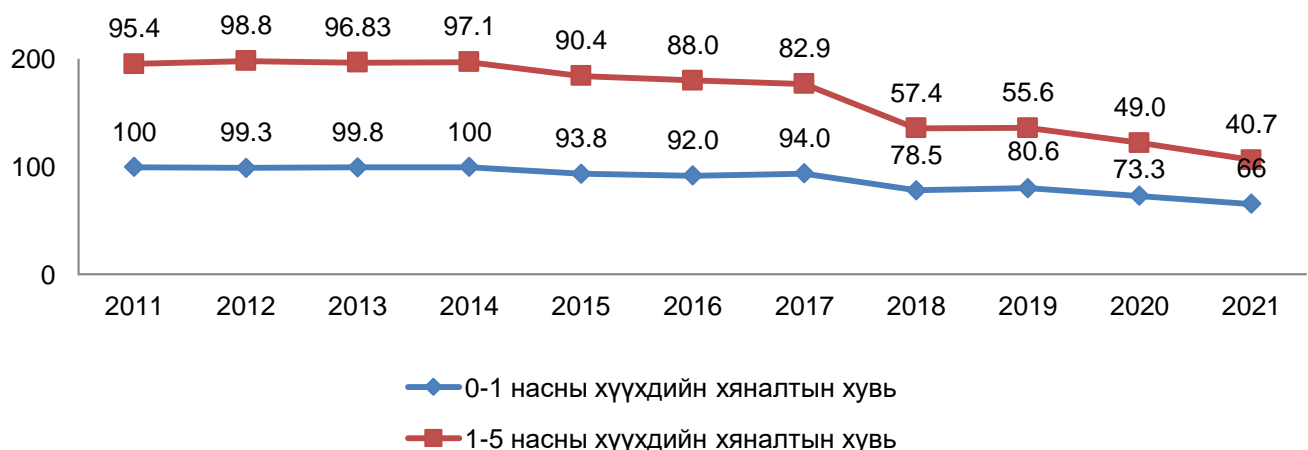
Тосгоны эрүүл мэндийн төвд 25 их эмч, 29 сувилагч, 2 бусад бага эмч, 1 эх баригч, 3 эм найруулагч, 2 лаборант, нийт 125 ажиллагсад хүн амд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлж байна. Нийт ажиллагсдын 82.4 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Тосгоны эрүүл мэндийн төвд 9930 өрхийн 33747 хүн ам бүртгэлтэй байна. Жилдээ 75.102 мянган үзлэг хийгдэж, нэг иргэн жилд дунджаар 2.2 удаа хандаж эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг авсан байна.

Өрх, тосгоны эрүүл мэндийн төвд 0-5 хүртэлх насны хүүхдийн идэвхтэй хяналт 2018 онд 62.7, 2019 онд 61.8, 2020 онд 68.1 хувь байсан бол **2021 онд 47.3 хувь байна.**

Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны “Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн гүйцэтгэлийн гэрээний заавар батлах тухай” А/05 дугаар тушаалд 0-5 хүртэлх насны хүүхдийн гэрийн эргэлт, хяналтыг:

- 2 хүртэлх сартай хүүхдийг 6-аас доошгүй удаа гэрээр 100% эргэх,
- 2 сараас 1 нас хүртэлх хүүхдийг сар бүр үзэж, 90 ээс доошгүй хувийг,
- 1-2 нас хүртэлх хүүхдийг улирал тутам үзэж, 80-аас доошгүй хувийг,
- 2-5 нас хүртэлх хүүхдийг хагас жил тутамд үзэж, 80-аас доошгүй хувийг хянаж байхаар заасан.

Тав хүртэлх насны хүүхдийн хяналт, хувиар, 2011-2021 он

Дүүргийн эрүүл мэндийн төв, нэгдсэн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ Улаанбаатар хотод 9 эрүүл мэндийн төв, 4 нэгдсэн эмнэлэг, 3 амаржих газар хүн амд амбулатори болон хэвтүүлэн эмчлэх хэлбэрээр эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг үзүүлж байна. Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, эрүүл мэндийн төвд 935 их эмч, 1021 сувилагч ажиллаж байна.

Дүүргийн эрүүл мэндийн төвийн тусламж үйлчилгээ

Улаанбаатар хотын дүүргийн эрүүл мэндийн төвд 710 их эмч, 683 сувилагч, 186 эмнэлгийн мэргэжлийн болон техникийн боловсролтой бусад ажилтан нийтдээ 2533 эмнэлгийн ажиллагсад ажиллаж байна.

Дүүргийн эрүүл мэндийн төвийн 1435 эмнэлгийн оронд 55011 хүн хэвтэн эмчлүүлсэн байна. Дундаж орхоног 7.4 байна. Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо өмнөх оноос 4186-аар өссөн

үзүүлэлттэй байна.

Хоног болоогүй нас баралтын хувь өмнөх оноос 3.9-аар буурсан. Амбулаториор үйлчлүүлсэн хүний тоо өмнөх оноос 1000.2- аар буурсан байна.

**Дүүргийн эрүүл мэндийн төвийн тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлт,
2021 он**

Үзүүлэлт	Дүүргийн эрүүл мэндийн төв									Нийт дүн
	Баянгол	Баянзүрх	Сонгинохайрхан	Сүхбаатар	Хан-Уул	Чингэлтэй	Багануур	Налайх	Багахангай	
Эмнэлгийн орны тоо	400	25	208	-	90	252	214	227	19	1435
Их эмчийн тоо	109	120	86	67	71	91	83	83	5	715
Сувилагчийн тоо	101	69	91	43	54	108	110	107	6	689
Хэвтэн эмчлүүлэгчийн тоо	19189	0,0	6732	-	4272	6611	8982	8616	609	55011
Дундаж ор хоног	7,8	0.0	7,4	-	7.7	6.7	7.4	7.0	7.7	7.4
Фонд ашиглалтын хувь	112.7	0.0	72.1	-	110.0	53.7	94.3	79.7	74.1	85.8
Хоног болоогүй нас баралтын хувь	14.4	0.0	56.1	-	26.1	27.8	28.8	23.5	0.0	23.7
Амбулаторийн үзлэг	593.6	1004.0	1317.2	479.4	642.9	544.6	170.8	223.7	41.8	5018.5
Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хувь	32.5	39.8	40.3	31.4	36.1	38.3	28.4	33.5	43.8	36.9
Мэс заслын хагалгаа	1022	3305	9176	-	1899	14666	-	2384	-	31430

Дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ

Улаанбаатар хотын дүүргийн нэгдсэн эмнэлэгт 225 их эмч, 338 сувилагч, 54 эмнэлгийн мэргэжлийн болон техникийн боловсролтой бусад ажилтан нийтдээ 1015 эмнэлгийн ажиллагсад ажиллаж байна.

Дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлт, 2019 он

Үзүүлэлт	СХНЭ	ХУНЭ	СБНЭ	БЗНЭ	Нийт
Эмнэлгийн орны тоо	165	205	325	458	1153
Их эмчийн тоо	86	34	40	65	225
Сувилагчийн тоо	118	58	71	91	338
Хэвтэн эмчлүүлэгчийн тоо	11144	8981	13586	13168	46879
Дундаж ор хоног	6.3	7.2	7.4	7.4	7.1
Хоног болоогүй нас баралтын хувь	14.6	1.0	16.2	15.5	21.0

Дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн 1153 оронд 46873 хүн хэвтэн эмчлүүлж, дундаж ор хоног 7,1 байгаа нь өмнөх оноос хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо 8726-аар, дундаж ор хоног 1.2-ээр буурсан үзүүлэлттэй байна. Эмнэлгийн хоног болоогүй нас баралтын хувь өмнөх онтой ижил түвшинд байна.

Амаржих газрын тусламж үйлчилгээ

Нийслэлд үйл ажиллагаа явуулж буй амаржих газарт нийт 873 ажиллагсад ажиллаж байна. Нийт 197 эмчийн 55.8 хувийг эх барих, эмэгтэйчүүдийн эмч, 13.7 хувийг сэхээн амьдруулах мэдээгүйжүүлэлтийн их эмч, 18.2 хувийг хүүхэд нярайн эмч эзэлж байна. Сувилагч, эмнэлгийн тусгай мэргэжилтний 47.5 хувийг эх баригч, бага эмч нар эзэлж байна.

Амаржих газрын тусламж үйлчилгээний үзүүлэлт, 2021 он

Үзүүлэлт	Өргөө	Хүрээ	Амгалан	Бүгд
Эмнэлгийн орны тоо	363	85	200	648
Их эмчийн тоо	90	35	72	197
Сувилагчийн тоо	123	23	38	184
Эх баригч бага эмч	69	38	54	161
Хэвтэн эмчлүүлэгчийн тоо	21008	6419	13451	40878
Дундаж ор хоног	4.4	4.1	4,1	4.2
Хоног болоогүй нас баралтын хувь	28.6	0,0	15.4	19.5
Төрөлт	9554	4081	7132	20767
Эхийн эндэгдэл	1	0	0	1
Нярайн нас баралт	19	7	13	39
Мэс заслын хагалгаа	8390	2017	5250	15657

2021 онд амаржих газарт 20767 эх төрж, 20916 хүүхэд амьд төрсөн байна. Нийт

төрөлтийн 0.3 хувийг гэрийн төрөлт эзэлж байна. Амьгүй төрөлтийн түвшин 4.7, төрөлхийн гажигтай төрсөн нярай 0.4 хувь, бага жинтэй нярайн хувь 3.4 байна. Энэ нь өмнөх оноос амьгүй төрөлтийн түвшин 0.3-аар нэмэгдэж, бага жинтэй нярай урд онтой адил түвшинд байна.

Нийт 648 ортой амаржих газарт 40878 хүн эмчлэгдэн 174318 ор хоног ашигласан ба ор ашиглалтын хувь 81.5, дундаж ор хоног 4.2, орны эргэлт 63.1 байна. Эмнэлгийн нас баралтын 41 тохиолдол бүртгэгдсэний 1 тохиолдол нь эхийн эндэгдэл, 39 нь нярайн нас баралт, үүнээс 43 нь эрт нярайн эндэгдэл байна. Эмнэлгийн нас баралтын 19.5 хувийг хоног болоогүй нас баралт эзэлж байна.

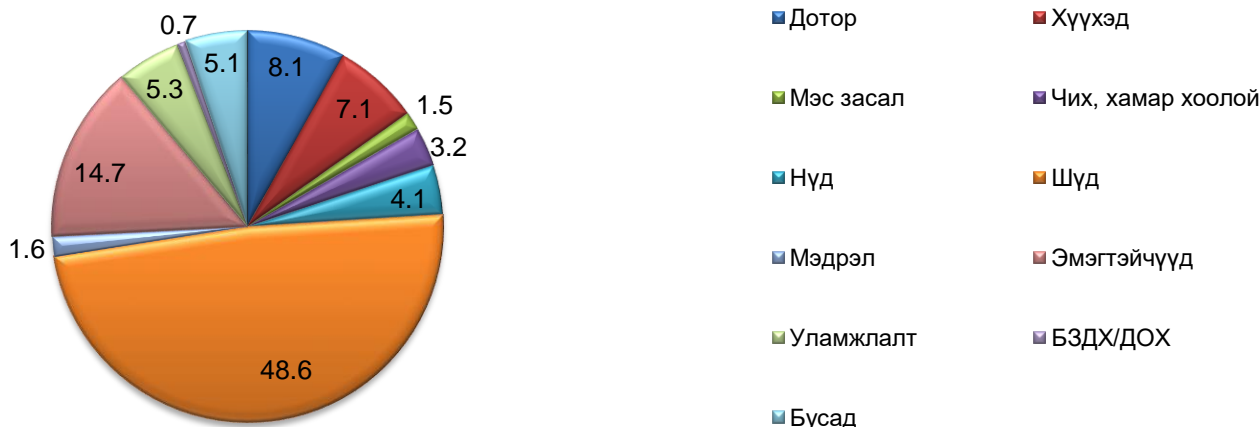
Нийслэлийн 3 амаржих газар /Амгалан, Өргөө, Хүрээ/ Багануур, Налайх дүүрэг “Телемедициний сүлжээ”-нд холбогдсон. Ингэснээр эх барихын ноцтой хүндрэл, яаралтай тусламжийн үед цаг хугацаа алдахгүйгээр тусламж, үйлчилгээ, үзүүлэх, эх, нярайн амь насыг аврах боломж, нөхцөл бүрдэж байна.

Нийслэлийн Амгалан амаржих газарт “Ур чадварын бичил төв”-ийг нээлээ. Үүний үр дүнд Нийслэлийн амаржих газруудын эмч, эх баригч мэргэжилтнүүд дуураймал орчинд ажлын байран дээрээ гардан үйлдэлд суралцах боломжтой болсон.

Хувийн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ

Монгол улсад хувийн эмнэлгийн тогтолцоо бүрдсэнээс хойш өнөөг хүртэл хотод 1249, аймагт 538 хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллага тусламж үйлчилгээ үзүүлж байна.

Амбулаторийн үзлэг кабинетаар, хувиар, 2021 он

Улаанбаатар хотод 2021 оны жилийн эцсийн тайлан ирүүлэлтийн байдлаар нийслэлийн эрүүл мэндийн газрын харьяа ор бүхий 97 эмнэлэг, 52 сувилал, 1086 үүдэн эмнэлэг амбулатори, хэвтүүлэн эмчлэх тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн ба 1183 эмнэлэгт 2897 их эмч, 1619 эмнэлгийн тусгай дунд мэргэжилтэн үүнээс 1316 сувилагч, нийт 7087 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн ажиллаж байна.

2020 онд НЭМГ-ын харьяа хувийн эмнэлгүүд 1272714 амбулаторийн үзлэг хийсэн ба өмнөх оноос 63937-өөр өссөн байна. Амбулаторийн үзлэгийн 2.4 хувийг урьдчилан сэргийлэх үзлэг, 97,3 хувийг өвчний учир амбулаторийн үзлэг, 0.2 хувийг идэвхтэй хяналтын үзлэг, 0.02 хувийг гэрийн эргэлт, гэрийн дуудлага эзэлж байна.

**Нийслэлийн Эрүүл мэндийн газрын харьяа хувийн эмнэлгийн тусламж
үйлчилгээний зарим үзүүлэлт, 2014-2021 он**

Үзүүлэлт	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ортой эмнэлгийн тоо	88	87	87	95	100	101	106	97
Үүдэн эмнэлгийн тоо	803	817	829	984	1102	1199	1053	1086
Эмнэлгийн орны тоо	2057	1981	2076	2128	2253	2327	2332	2506
Эмчийн тоо	1690	1811	1873	2174	2399	2568	2819	2897
Сувилагчийн тоо	972	1069	1033	1233	1234	1328	1320	1316
Амбулаторийн үзлэгийн тоо	1031.5	1094.3	1125.1	1216.1	1260.1	1380.8	1208.8	1272.7
Эмнэлэгт хэвтсэн хүний тоо	50126	53848	57217	56685	60530	63695	58384	63770
Дундаж ор хоног	7.1	6.8	7.0	7.0	7.0	7.1	6.7	6.5

НЭМГ-ын харьяа хувийн хэвшлийн ор бүхий эмнэлгүүдийн тусламж үйлчилгээ

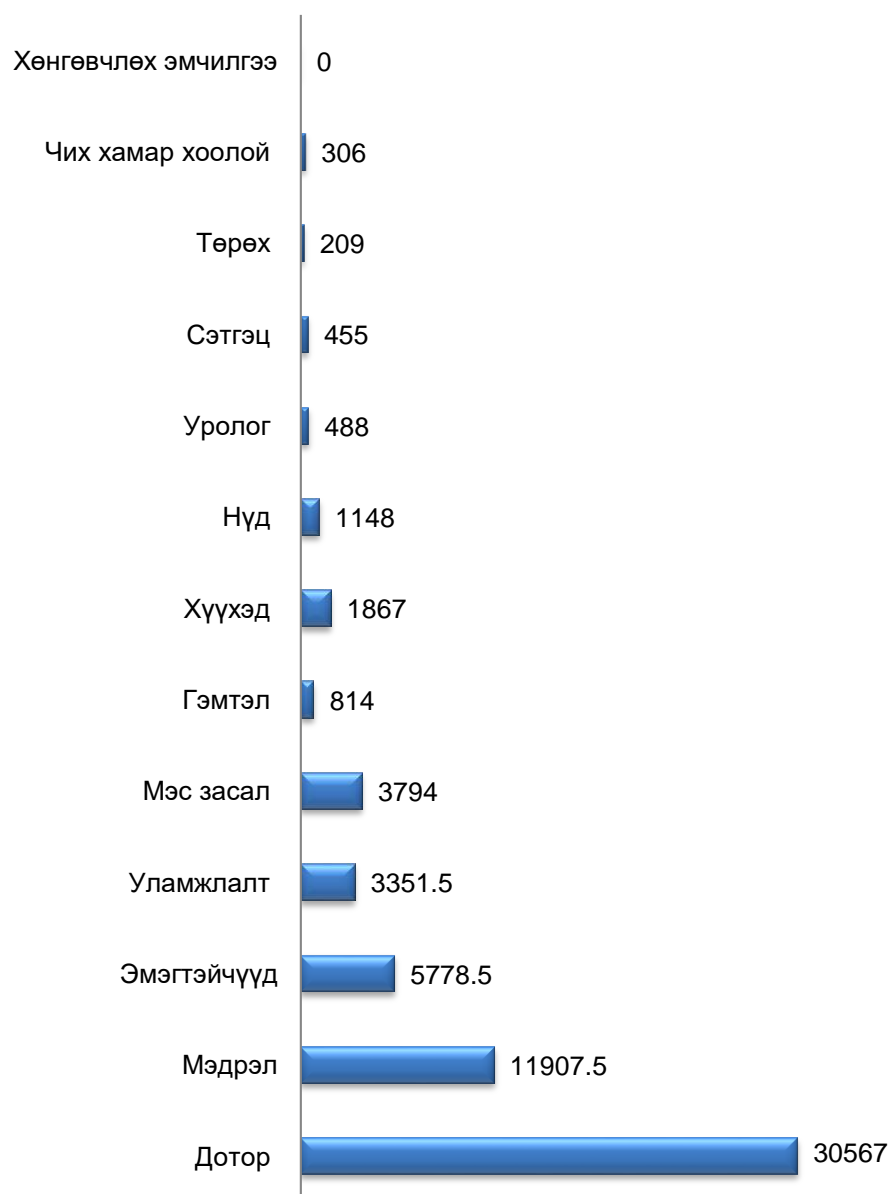
Ор бүхий хувийн эмнэлэгт 63770 хүн эмчлэгдэн гарсан нь өмнөх оноос хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо 5386 буюу 8.4 хувиар өссөн ба дундаж ор хоног 6.5, орны эргэлт 26,7, орны фонд ашиглалтын хувь 52,7 байна.

Эмнэлгийн нас баралт 23 бүртгэгдэж үүнээс хоног болоогүй 3, 8-24 цагийн доторх нас баралт 3 байна. Хувийн эмнэлэгт 294 эх төрж, 295 хүүхэд амьд төрсөн байна. Ортой эмнэлгүүдийн 88.6% нь дотор, мэдрэл, эмэгтэйчүүд, уламжлалт, мэс заслын нарийн мэргэжлийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байна.

НЭМГ-ын харьяа хувийн ортой эмнэлгийн хэвтэн эмчлүүлэгчдийн хувь, 2021 он

Үзүүлэлт	Байгууллагын тоо	Хувь	Эмчлэгдсэн хүний тоо	Хувь
5-9 ортой	5	5	281	0.4
10-14 ортой	16	16	2006.5	3.4
15-19 ортой	30	30	9706	16.7
20-25 ортой	26	26	16965	29.2
29-30 ортой	9	9	6641	11.4
39-50 ортой	6	6	6524	11.2
60 ба түүнээс дээш ортой	8	8	15802.5	27.2
Нийт дүн	100	100	57926	100.0

Ор бүхий хувийн эмнэлэгт эмчлэгдсэн хүний тоо, тасгаар, 2021 он

БҮЛЭГ IV. НИЙСЛЭЛИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН БҮТЭЦ, ХҮНИЙ НӨӨЦ

Монгол Улсын Эрүүл мэндийн салбарт 2021 онд нийт 58696 ажиллагсад эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлж байна. Энэ нь өмнөх онтой харьцуулахад 3,8 хувь буюу 2194 хүнээр нэмэгдсэн байна. Нийт ажиллагсдаас 92,6 хувь нь эрүүл мэндийн салбарын, 7,4 хувь нь бусад салбарын эрүүл мэндийн ажиллагсад эзэлж байна. Эрүүл мэндийн нийт ажиллагсдын 12,9 мянга нь их эмч, 2,9 мянга нь эм зүйч, 13,4 мянга нь сувилагч, 8,1 мянга нь эмнэлгийн тусгай мэргэжлийн бусад ажилтан байна.

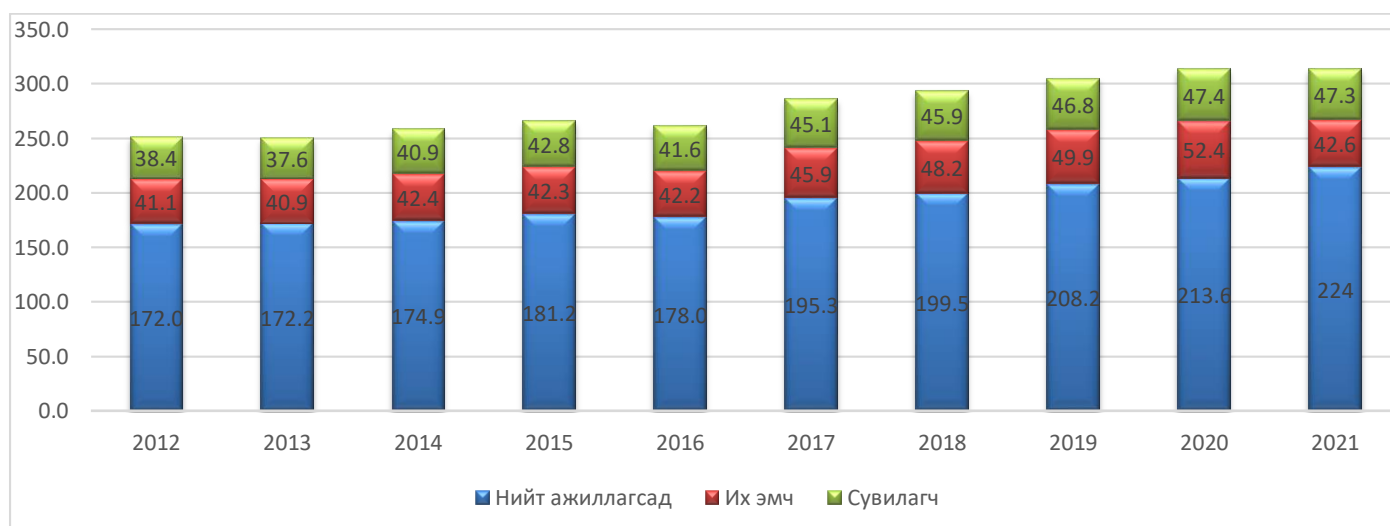
Нийслэлийн хэмжээнд нийт 2962 эрүүл мэндийн байгууллагад 33248 ажиллагчид ажиллаж байгаагаас удирдах ажилтан 1084, нийгмийн эрүүл мэндийн мэргэжилтэн 657, мэдээлэл технологийн мэргэжилтэн 182, их эмч 6329, эм зүйч 1973, бусад дээд мэргэжилтэн 3270, эмнэлгийн тусгай мэргэжлийн мэргэжилтэн 9858 байгаагаас сувилагч 7245, эм найруулагч 815, бага эмч 220, техникч 547, лаборант 637, эх баригч 394 тус тус ажиллаж байна.

Нийт ажиллагсдын:

- өрх, тосгоны эрүүл мэндийн төвд 6.6,
- дүүргийн эрүүл мэндийн төвд 8.3,
- нэгдсэн эмнэлэгт 4.0,
- төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвд 24,5,
- хувийн эмнэлэг, эмийн сангуудад 41.7,
- амаржих газар болон бусад эрүүл мэндийн байгууллагад 5.1,
- бусад салбарын эрүүл мэндийн байгууллагад 9,8 хувь нь ажиллаж эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг үзүүлсэн байна.

Насны бүтцээр авч үзэхэд 25 хувь нь 29 хүртэлх нас, 31 хувь нь 30-39 насны, 21.8 хувь нь 40-49 насны, 10.7 хувь нь 50-54 насны, 6.0 хувь нь 55-59 насны, 5.3 хувь нь 60-аас дээш насныхан эзэлж байна. Нийт ажиллагсдын 81.8 хувь нь эмэгтэй, 18.2 хувь нь эрэгтэй байна.

Нийт ажиллагсад, их эмч, тусгай мэргэжилтэн, 10000 хүн амд, 2012-2021 он

Улаанбаатар хотод нэг эмчид ногдох хүний тоо 234.4, нэг сувилагчид ногдох хүний тоо 204.8 байна.

Нийт их эмч нарын 7.6 хувийг уламжлалт анагаахын, 15.5 хувийг нүүр амны их эмч, 76.9 хувийг бусад мэргэшлийн хүний их эмч тус тус эзэлж байна. Хүний эмч нарын 12.9 хувь нь ерөнхий мэргэжлийн, 10.7 хувь нь дотор, 4.4 хувь нь хүүхэд, 6.7 хувь нь эх барих эмэгтэйчүүд, 3.5 хувь нь дүрс оношилгоо, 1.9 хувь нь лаборатори, 5.3 хувь нь мэс засал, 3.0 хувь нь мэдрэл, 4.2 хувь нь мэдээгүйжүүлэлт, эрчимт эмчилгээний эмч нар эзэлж байна.

Эрүүл мэндийн салбарт ажиллаж буй эмч, мэргэжилтнүүдийн 3099 буюу 9,3 хувь нь мэргэжлийн зэрэгтэй, 2717 буюу 8.1 хувь нь боловсролын зэрэгтэй байна.

Эрүүл мэндийн салбарын нийт их эмч нарын 10,1 хувь нь ахлах, 8.0 хувь нь тэргүүлэх зэрэгтэй, 17,9 хувь нь магистр, 1,6 хувь нь анагаах ухааны доктор, 0.14 хувийг доктор эзэлж байна. Эмнэлгийн сувилагч, тусгай мэргэжилтнүүдийн 10 хувь нь ахлах, 4.0 хувь нь тэргүүлэх зэрэгтэй, 1.5 хувь нь магистрын зэрэгтэй эмнэлгийн дунд мэргэжилтнүүд ажиллаж байна.

Эрүүл мэндийн салбарын ажиллагсад, 2021 он

Үзүүлэлт		Улсын хэмжээнд	Улаанбаатарт
Нийт ажиллагсад	Бодит тоо	58696	33248
	10000 хүн амд	178.8	218.9
Үүнээс			
Их эмч	Бодит тоо	12970	6329
	10000 хүн амд	38,3	42.6
Сувилагч	Бодит тоо	13112	7025
	10000 хүн амд	40.7	47.4
Эх баригч	Бодит тоо	1119	394
	10000 хүн амд	3.3	2.6
Лаборант	Бодит тоо	1336	637
	10000 хүн амд	3.9	4.2
Техникч	Бодит тоо	1839	1484
	10000 хүн амд	5.4	9.9
Эм найруулагч	Бодит тоо	2010	815
	10000 хүн амд	5.9	5.4
Бага эмч	Бодит тоо	1817	220
	10000 хүн амд	5.3	1.4
Бусад	Бодит тоо	1242	1039
	10000 хүн амд	3.6	7.0

**Нийслэлийн эрүүл мэндийн газрын харьяа эрүүл мэндийн
байгууллагын эмч ажиллагсад, бодит тоогоор, 2021 он**

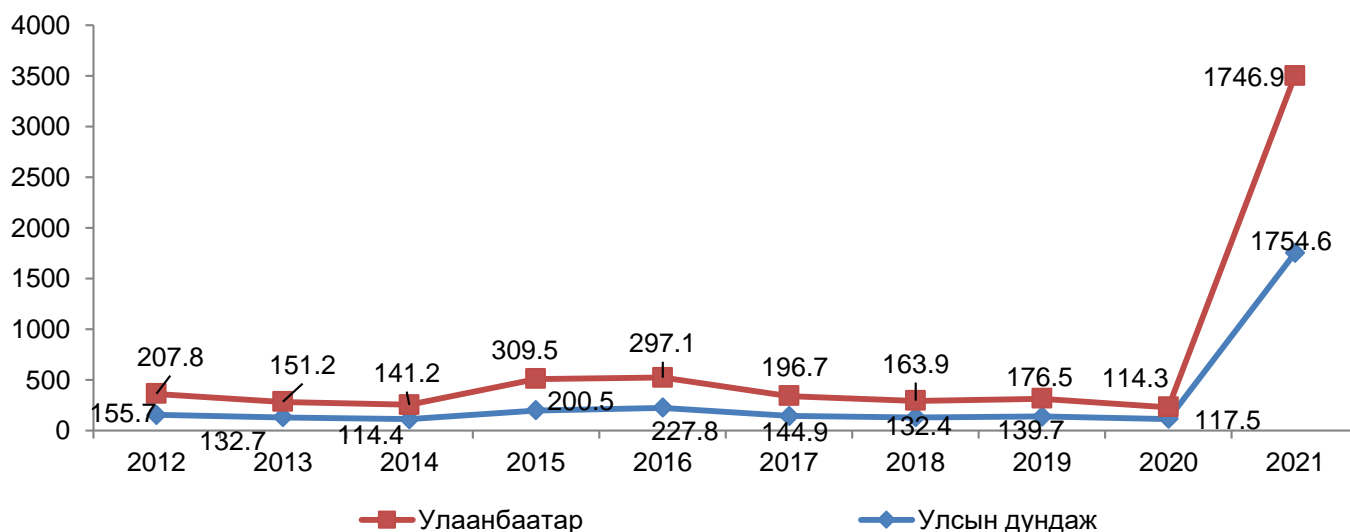
Эрүүл мэндийн байгууллага		Нийт ажиллагчид	Их эмч	Сувилагч	Эмч сувилагчийн харьцаа
Өрхийн эрүүл мэндийн төв		2028	730	674	1:0.9
Тосгоны эрүүл мэндийн төв		127	24	28	1:1.1
Эрүүл мэндийн төв	Баянгол	396	120	114	1:1
	Баянзүрх	319	114	68	1:0.6
	Сонгинохайрхан	359	95	94	1:1
	Сүхбаатар	198	61	38	1:0.6
	Хан-Уул	224	73	55	1:0.8
	Чингэлтэй	372	103	111	1:1.1
	Налайх	336	84	100	1:1.2
	Багануур	319	81	102	1:1.3
	Багахангай	30	5	6	1;1.2
Нэгдсэн эмнэлэг	Баянзүрх	294	73	108	1:1.5
	Сонгинохайрхан	229	60	84	1:1.4
	Сүхбаатар	240	43	81	1:1.9
	Хан-Уул	182	38	56	1:1.5
Амаржих газар	Өргөө	487	102	137	1:1.3
	Хүрээ	187	37	27	1:0.7
	Амгалан	258	66	41	1:0.6
Бусад эмнэлэг		2026	440	569	1:0.5

БҮЛЭГ V. ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

Улсын хэмжээнд 31 төрлийн цочмог халдварт өвчний 575,989 тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 1754.6 байна. 2021 онд Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын 561 194 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчний дотор 97.4 хувийг эзэлж байна. Өмнөх онтой харьцуулахад 542675 тохиолдлоор буюу 10000 хүн амд 1650.6-аар ихссэн байна.

Улаанбаатар хотод халдварт өвчний нийт 259262 тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 1746,9 байна. Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 242137 тохиолдол буюу 10000 хүн амд ногдох өвчлөл 1629.4-аар өссөн байна.

Бүртгэгдсэн халдварт өвчин, 10000 хүн амд, 2012-2021 он

Халдварт өвчний бүтэц 10000 хүн амд, 2021 он

Нийт халдварт өвчин	2020		2021		Өсөлт /бууралт/	
	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
Бэлгийн замаар дамжих халдвар	7759	53,4	4168	28.1	-3591	-25.3
Гэдэсний халдварт өвчин	3242	22.3	503	3.4	-2739	-18.9
Бусад халдварт өвчин	1203	8.3	903	6.0	-300	-2.3
Амьсгалын замын халдварт өвчин	3917	26.9	253675	1709.2	249758	1682.3
Зоонозын халдварт өвчин	43	0.3	13	0.1	-30	0.2

Нийт халдварт өвчний 97,8 хувийг амьсгалын замын халдварт өвчин, 1,2 хувийг Бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчин, 0,3 хувийг бусад халдварт өвчин, 0.1 хувийг гэдэсний халдварт өвчин тус тус эзэлж байна.

5.1. АМЬСГАЛЫН ЗАМЫН ЦОЧМОГ ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

Улаанбаатар хотод амьсгалын замын халдварт өвчний 253675 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 249154 тохиолдлоор ихссэн байна. 10000 хүн амд 1678,7 тохиолдол бүртгэгдсэн байна.

2021 онд амьсгалын замаар дамжин халдварладаг сүрьеэ, салхинцэцэг, ёлом, улаан эсэргэнэ, гахайн хавдар, менингококкт халдвар, зэрэг 6 төрлийн өвчний нийт 1593 тохиолдол бүртгэгдсэн нийт халдварт өвчний 0,7 хувийг эзэлж байна. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын өвчлөлийн 252082 мянган тохиолдол бүртгэгдэж 10 000 хүн амд харьцуулахад 1698,4 байна.

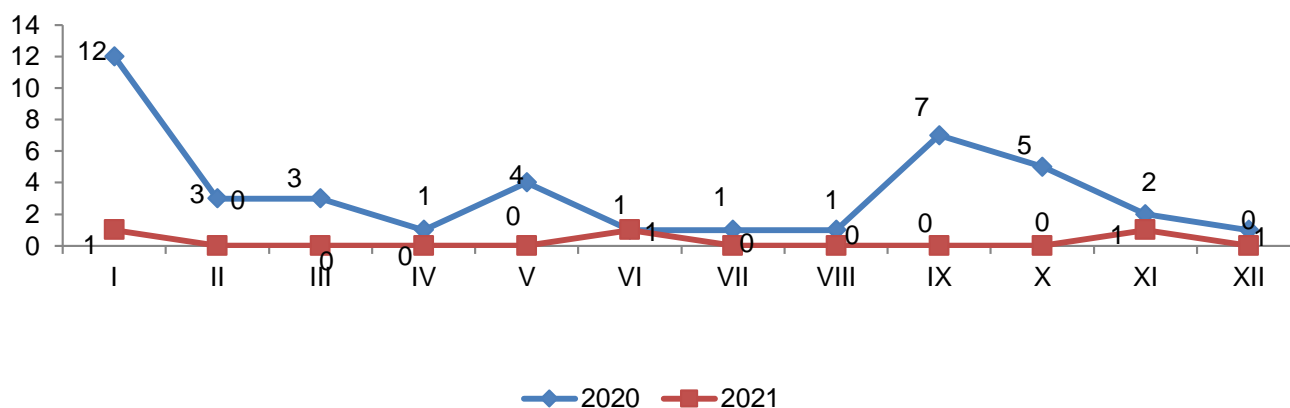
Амьсгалын замын халдварт өвчний бүтэц, 10000 хүн амд 2020-2021 он

Амьсгалын замын халдварт өвчин	2020		2021		Өсөлт /бууралт/	
	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
Менингит	3	0,01	1	0.01	-2	0
Улаанууд	0	0.0	0	0.0	0	0
Эритема	7	0.1	0	0.0	-7	-0.1
Ёлом	88	1.0	10	0.07	-78	-0.93
Гахай хавдар	42	0.3	3	0.01	-39	-0.29
Улаан эсэргэнэ	174	1.2	13	0.1	-161	-1.11
Сүрьеэ	2056	14.1	1461	9.8	-595	-4.3
Салхинцэцэг	1547	10.6	105	0.71	-1442	-9.89
КОВИД 19	889	6.1	252082	1698.5	251193	1692.4

Гахай хавдар

Улсын хэмжээнд гахай хавдар өвчний 23 тохиолдол бүртгэгдсэний 3 (n=41) хувь нь Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн байна. 10000 хүн амд 0,01 байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад 39 тохиолдол буюу 10000 хүн амд 0.29-ээр буурсан байна.

Гахай хавдар өвчний хөдлөл зүй, бодит тоо, сараар, 2020-2021 он

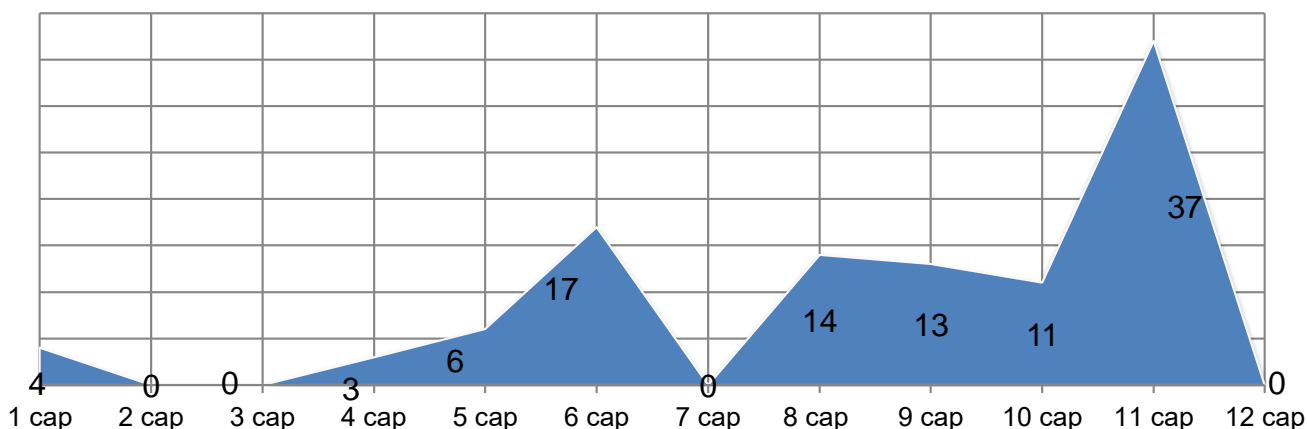
Гахай хавдар өвчний нийт тохиолдлын дийлэнх буюу 90.2 хувь нь 0-17 насныхан, 9.8 хувь нь 20-39 насны хүмүүст бүртгэгдсэн байна. Ялангуяа 5-9 насны хүүхдүүд нийт

тохиолдлын 35.0 хувийг эзэлж байгаа нь цэцэрлэг болон сургуулийн насныханд илүү тохиолдсон байна.

Салхинцэцэг

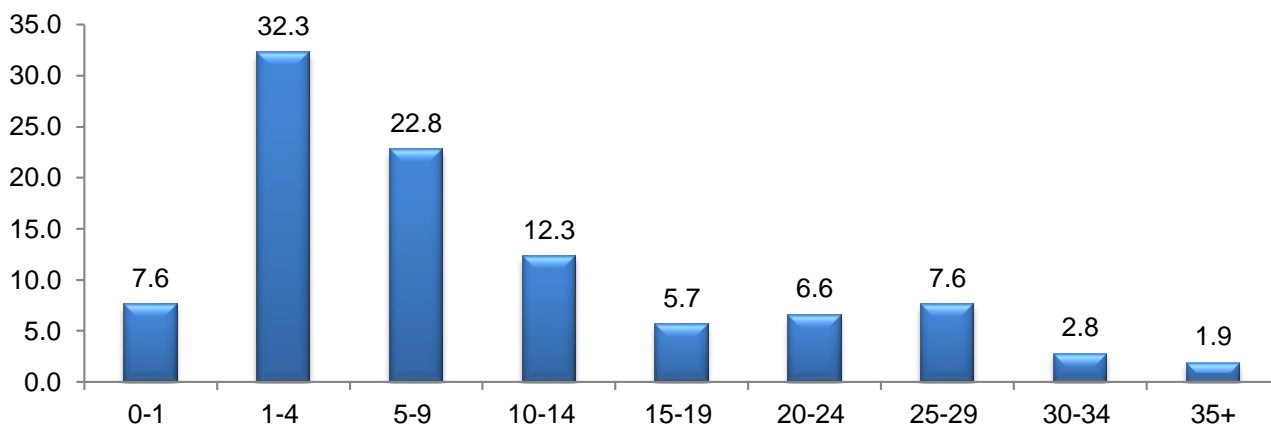
Улсын хэмжээнд салхинцэцэг өвчний 293 тохиолдол бүртгэгдсэний 35.8 хувь нь Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн байна. Улаанбаатар хотод өвчлөлийн 105 тохиолдол бүртгэгдсэн ба өмнөх онтой харьцуулахад 10000 хүн амд 9,86-өөр буурсан байна.

Салхинцэцэг өвчний хөдлөл зүй сараар, бодит тоо, 2021 он

Улиралчлал: Салхинцэцэг өвчний эпидемиологийн хөдлөл зүйг авч үзэхэд 1-3 сард бага байснаа 6-7 сард аажмаар ихэсч 7 сард буурч 8 сараас ихэссэн үзүүлэлттэй байна.

Салхинцэцэг өвчин, насны ангиллаар, хувиар, 2021 он

Насны бүтцээр авч үзэхэд 76.1 хувь нь 0-15 насны хүүхэд байгаа бол үүнээс 25.4 хувь нь гэртээ, 21.7 хувь нь сургуулийн, 52.9 хувь нь цэцэрлэгийн насны хүүхдүүд байна.

Менингококкт халдвар

Улсын хэмжээнд менингококкт халдварын 2 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Нийслэлд менингококкт халдварын 1 тохиолдол бүртгэгдсэн ба Тогтмол хаягаар авч үзэхэд Чингэлтэй дүүрэгт бүртгэгдсэн 1 настай хүүхэд байна.

КОРОНАВИРУСТ ХАЛДВАР (COVID-19)

№	Дүүрэг	Шинжилгээний төвийн тоо	Хамрагдвал зохих хүний тоо	Шинжилгээнд хамрагдсан хүний тоо	Гүйцэтгэлийн Хувь
1	Баянгол	7	20000	20382	101.9
2	Баянзүрх	6	20000	20903	104.5
3	Сүхбаатар	3	4500	4712	104.7
4	Сонгинохайрхан	8	13000	13844	106.5
5	Чингэлтэй	4	3000	3235	107.8
6	Хан-уул	3	6000	6011	100.2
7	Багануур	5	2000	2065	103.3
8	Багахангай	2	500	594	118.8
9	Налайх	3	1000	1001	100.1
Нийт		41	70000	72747	103.9

Сүрьеэ

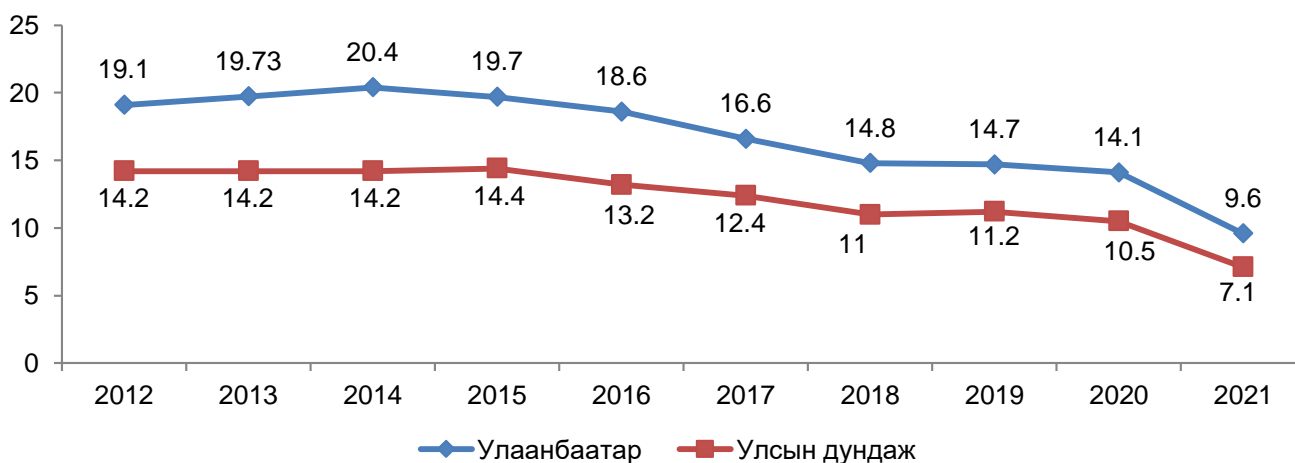
Монгол улс Номхон далайн баруун бүсийн орнуудаас өвчлөл өндөртэй 7 орны тоонд ордог бөгөөд өвчлөлийн талаас илүү хувь нь улсын нийслэлд бүртгэгддэг.

Улсын хэмжээнд сүрьеэ өвчний нийт 2331 шинэ тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчний дотор 15,7 хувийг эзэлж байна. 10000 хүн амд ногдох өвчлөл 7,1 байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 3,3 промилль буюу 1008 тохиолдлоор буурсан байна.

Шинэ тохиолдлын дотор уушгины сүрьеэ 1441 (61%), уушгины бус эрхтний сүрьеэ 923 (39%) бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн онтой харьцуулбал уушгины сүрьеэ 548 тохиолдлоор буурч, уушгины бус эрхтний сүрьеэ 417 тохиолдлоор тус тус бурсан ба уушгины сүрьеэгийн эзлэх хувь 1,3 %-р нэмэгдсэн байна.

Шинээр бүртгэгдсэн сүрьеэгийн нийт өвчлөлийн 1453 (61,5%) нь УБ хотод, 873 (36.9%) нь аймаг орон нутагт 38(1.6) нь хорих байгууллагад бүртгэгдсэн байна.

Сүрьеэгийн өвчин, 10000 хүн амд, сүүлийн 10 жилээр

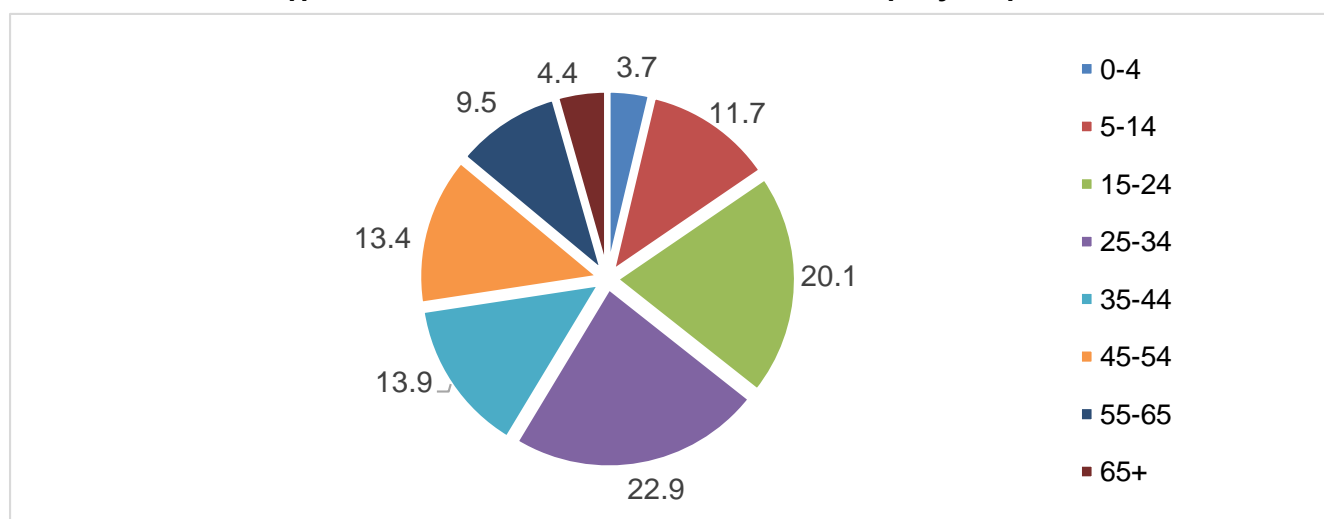
Улаанбаатар хотод сүрьеэгийн өвчлөлийн 1461 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчлөлийн 0,5 хувийг эзэлж байна. 10000 хүн амд ногдох сүрьеэгийн өвчлөл 9,8 байгаа нь өмнөх оноос 4,3-ээр буурсан байна.

Сүрьеэгийн өвчин, 10000 хүн амд, дүүргээр, 2020-2021 он

Дүүрэг	2020		2021		"Өсөлт /бууралт/"	
	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
Баянгол	264	11.7	239	10.4	-25	-1.3
Баянзүрх	542	15.4	353	9.6	-189	-5.8
Сонгинохайрхан	510	15.7	353	10.6	-157	-5.1
Сүхбаатар	127	8.7	99	6.8	-28	-1.9
Хан-Уул	217	11.9	153	8.0	-64	-3.9
Чингэлтэй	217	14.1	165	10.9	-52	-3.2
Налайх	42	11.2	52	13.6	10	2.4
Багануур	16	5.5	21	7.2	5	1.7
Багахангай	1	2.3	0	0.0	-1	-2.3
Бусад эмнэлэг	120	-	26	-	-94	-
Улаанбаатар	2056	14.1	1461	9.6	-595	-4.5

2021 онд 10000 хүн амд ногдох өвчлөл Чингэлтэй, Баянгол, Сонгинохайрхан, Налайх дүүргүүдэд нийслэлийн дундаж үзүүлэлтээс өндөр байна. Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн сүрьеэгийн нийт тохиолдлын 62,7 хувь Улаанбаатар хотод, 48,3 хувийг Сонгинохайрхан, Баянзүрх дүүргийн харьяаллын хүн амын өвчлөл эзэлж байна.

Сүрьеэгийн шинэ өвчлөл, насны ангиллаар, хувиар, 2021 он

Шинээр илэрсэн сүрьеэтэй өвчтөний 56.9 хувийг 15-44 насныхан эзэлж байгаа нь залуу хөдөлмөрийн насны хүмүүс илүүтэй өвчилж байгааг харуулж байна. Хүйсийн хувьд 55.4 хувийг эрэгтэйчүүд 44.6 хувийг эмэгтэйчүүд эзэлж байна.

Улсын хэмжээнд 0-15 хүртэлх насны хүүхдийн сүрьеэгийн 232 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт сүрьеэгийн шинэ өвчлөлийн 15.8 хувийг эзэлж байна.

Улаанбаатар хотод 304 хүүхэд сүрьеэгээр өвчилсөн нь нийт хүүхдийн сүрьеэгийн өвчлөл дотор 95.8 хувийг эзэлж байгаа нь өмнөх оноос 12.6 хувиар нэмэгдсэн байна.

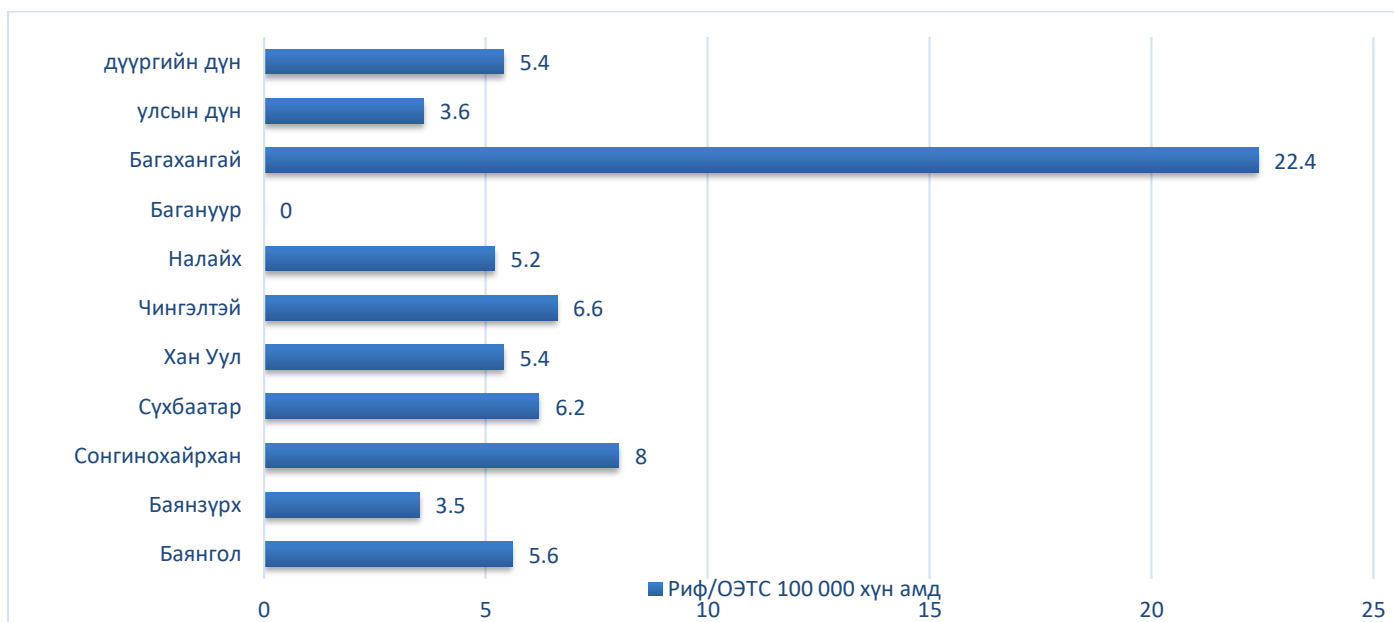
Уушгины халдвартай хэлбэрийн шинэ сүрьеэгийн эмчилгээний амжилт 2021 онд УБ хотод 81.8 хувь, аймаг орон нутагт 91.0 хувь, улсын дундаж 85.8 хувь байна. Энэ нь өнгөрсөн онтой харьцуулхад аймаг орон нутагт 0.4 хувиар буурч харин УБ хотод 0,7 хувь, улсын дүн 1,1 хувиар өссөн байна.

Жил тутам сүрьеэ өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвар алдалтын группт орох хүний тоо нэмэгдэж байгаа ба тэр дундаа 70 хувиас дээш группт орох нь улам бүр өссөөр байна. 2021 онд нийт 2776 өвчтөн группт орсон нь өмнөх оноос 18-аар буурсан ба үүний 1144 (40.9%) нь 70-79%, 1337 (47.9%) нь 80-89 %, 313 (11,2%) 90-100% хөдөлмөрийн чадвар алдалттай байна.

Олон эмэнд тэсвэртэй сүрьеэ:

Улсын хэмжээнд 2021 онд олон эмэнд тэсвэртэй сүрьеэгийн 131 тохиолдол шинээр оношлогдсон нь 100 000 хүн амд 3,6 болж өмнөх оноос 2,3-оор, Улаанбаатар хотод 2,4 болж буурсан үзүүлэлттэй байна.

Олон эмэнд тэсвэртэй сүрьеэгийн тохиолдлын түвшин, 100 000 хүн амд

Дүүргүүдэд бүртгэгдсэн Риф/ОЭТС-ийн тохиолдлын түвшин 100 000 хүн амд бүгд улсын дунджаас өндөр байна.

Халдвартай хэлбэрийн сүрьеэтэй өвчтөнг бүрэн төгс эмчилснээр сүрьеэгийн халдварлалтын гинжин хэлхээг таслан зогсоох бөгөөд ДЭМБ халдвартай сүрьеэтэй өвчтөний 85 хувийг эдгээх зорилт тавьдаг бол Улаанбаатар хотод эдгэрэлт 2013 онд 76 хувь байсан бол 2021 онд 77,8 хувь болж өссөн байна.

Сүрьеэ өвчний тархалт, нас баралтын түвшин 100 000 хүн амд, сүүлийн 10 жилээр

Үзүүлэлт	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин											
Улсын дундаж	143	139	142	141	141	131	122	111	115	105	68.8
УБ хот	174	170	179	187	155	174	156	142	145	141	98.4
Аймгийн дундаж	126	119	110	101	131	94	91	83	106	85	49.2
Сүрьеэгийн эмчилгээний амжилтын хувь											
Улсын дундаж	100 /83.0	100 /82.7	100 /80.1	100 /80.7	100 /79.5	100 /81.2	100 /84.8	100 85.9	100 /85.3	100 /84.7	100 85,8
УБ хот	100 /79.8	100 /78.0	100 /76.0	100 /77.1	100 /74.3	100 /74.9	100 /80.0	100 /82.8	100 /80.5	100 /79.1	100 81,8
Аймгийн дундаж	100 /87.3	100 /89.2	100 /84.7	100 /85.2	100 /88.3	100 /87.6	100 /91.0	100 /90.1	100 /91.9	100 /91.4	100 91,0

Улаанбурхан

Улсын хэмжээнд улаан бурхан өвчний тохиолдол бүртгэгдээгүй байна.

5.2. ГЭДЭСНИЙ ХАЛДВАР

2021 онд Улаанбаатар хотод гэдэсний халдварт өвчний 503 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 2739 тохиолдлоор буурсан байна. Гэдэсний халдварт өвчний 91 хувь нь цусан суулга, 2.1 хувь нь хоолны хордлого, 4.3 хувь нь сальмонеллэз, 2.3 хувь нь А хепатит өвчин тус тус эзэлж байна.

Гэдэсний халдварт өвчний бүтэц, хувиар, 2021 он

Цусан суулга

Гэдэсний халдварт өвчний 91 хувийг цусан суулга өвчин эзэлж байна. Цусан суулга өвчний 458 тохиолдол бүртгэгдэж 10000 хүн амд 3.09 байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 10.51-аар буурсан байна.

Дүүргүүдээр харьцуулахад: Баянзүрх дүүрэгт хотын дунджаас өндөр байна. Нийт цусан суулга өвчлөлийн 38.4 хувь нь Баянзүрх, 22.4 хувь нь Сонгинохайрхан, 6.7 хувь нь Чингэлтэй, 11.2 хувь нь Баянгол, 5.8 хувь нь Сүхбаатар, 12.1 хувь нь Хан-Уул, 2.4 хувь нь Багануур, 0.2 хувь нь Багахангай дүүрэгт тус тус бүртгэгдсэн байна.

Цусан суулга өвчний 67.6 хувь нь эмнэл зүйгээр, 32.4 хувь нь эмнэл зүйн лабораторийн давхар шинжилгээгээр тус тус онош тогтоогдсон байна.

Нийслэлийн хэмжээнд бүртгэгдсэн цусан суулга өвчний халдварыг эх уурхайгаар нь авч үзэхэд 0.8 хувь нь өвчтөнөөс, 99.2 хувь нь тогтоогдоогүй байна.

Сальмонеллэз

Улсын хэмжээнд сальмонеллэз өвчний 40 тохиолдол бүртгэгдсэн (n=187) бол Улаанбаатар хотод сальмонеллэзын өвчлөлийн 22 тохиолдол бүртгэгдэж 10000 хүн амд 0.1 байна. Өмнөх онтой харьцуулахад 138 тохиолдлоор буурсан байна.

Гар, хөл, амны өвчин

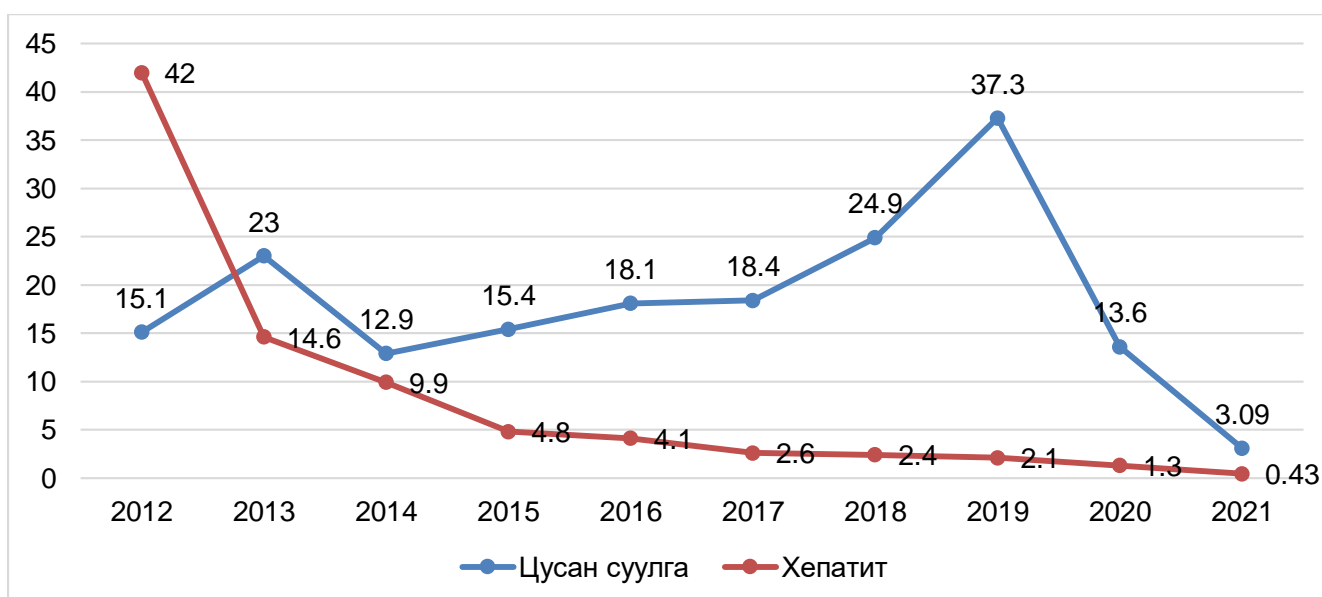
Улсын хэмжээнд гар хөл амны өвчний 250 бүртгэгдсэн бол Улаанбаатар хотод (n=2097) гар, хөл, амны өвчлөлийн 4.8 хувь буюу 12 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн гар, хөл, амны өвчний 91.2 хувийг 0-9 насны хүүхдийн өвчлөл эзэлж байна. Улаанбаатар хотод гар, хөл, амны өвчлөл 10000 хүн амд 0,08 байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад 6,62-аар буурсан байна. Баянзүрх, Налайх дүүрэгт Улаанбаатар хотын дунджаас өндөр байна.

Нийт өвчлөлийн, 41.6 хувь нь Баянзүрх, 8,3 хувь нь Сүхбаатар, 8.3 хувь нь Хан-Уул, 41,6 хувь нь Налайх дүүрэгт бүртгэгдэж бусад дүүрэгт өвчлөл бүртгэгдээгүй байна. Нийслэлийн хэмжээнд бүртгэгдсэн гар, хөл, амны өвчний халдварын эх уурхай нь 8.3 хувь нь өвчтөнөөс, 91.7 хувь нь тогтоогдоогүй байна.

Вируст гепатит

Улсын хэмжээнд вируст гепатит өвчний 131 тохиолдол бүртгэгдэж 10000 хүн амд 0,4 байна. Улаанбаатар хотод вируст гепатитийн 64 тохиолдол бүртгэгдсэн нь 10000 хүн амд 0,43 байна. Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 120 тохиолдлоор буюу 10000 хүн амд 0.87-аар буурсан байна. Нийт тохиолдлын 44 хувийг вируст гепатит В, 39 хувийг вируст гепатит С, 17 хувийг бусад вируст гепатит тус тус эзэлж байна.

Гэдэсний халдварт өвчний зарим тохиолдол, 10000 хүн амд, 2012-2021 он

Гэдэсний халдварт өвчин, бодит тоо, 10000 хүн амд, 2020-2021 он

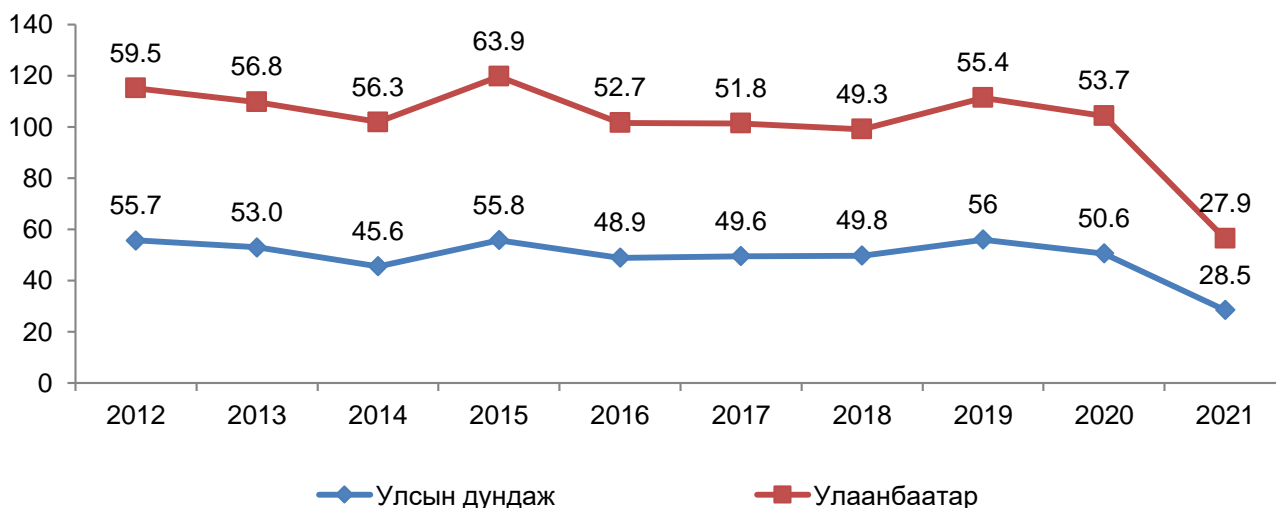
Халдварт өвчин /ӨОУА-10/	2020		2021		Өсөлт /бууралт/	
	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
Балнад	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Сальмонеллэз	160	1.1	22	0,1	-138	-1
Цусан суулга	1979	13.6	458	3,09	-1521	-10,51
Хүнсний гаралтай бактерт хордлого	117	0,8	11	0,07	-106	-0,73
Цочмог А хепатит	8	0.1	0	0.0	-8	0.1
Гар-хөл-амны өвчин	977	6,7	12	0,08	-965	-6,62

5.3. БЭЛГИЙН ЗАМААР ДАМЖИХ ХАЛДВАР

Улсын хэмжээнд зонхилон тохиолдох бэлгийн замаар дамжих халдварын 9324 тохиолдол бүртгэгдэж 10000 хүн амд 28 байна. Нийслэлд зонхилон тохиолдох бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчний 4152 тохиолдол бүртгэгдэж 10000 хүн амд 27,9 байна. Нийт тохиолдлын 24 хувь нь заг хүйтэн, 23 хувь нь трихомониаз, 53 хувийг нь тэмбүүгийн өвчлөл тус тус эзэлж байна.

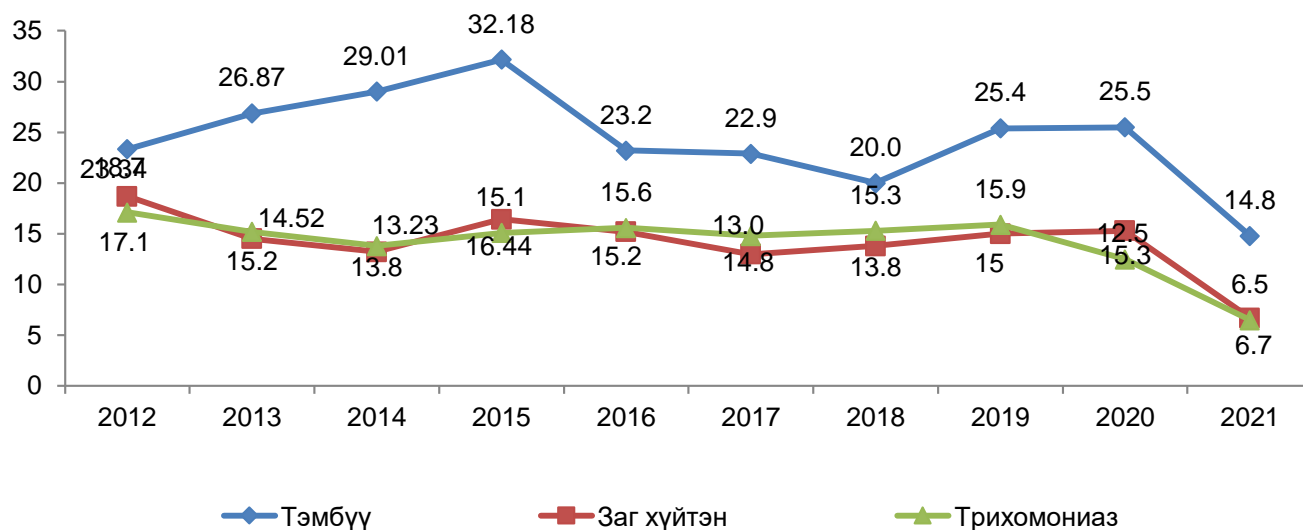
Монгол улсад ХДХВ/ДОХ-ын халдварын анхны тохиолдол 1992 онд бүртгэгдсэнээс хойш 2021 оны жилийн эцсийн байдлаар ХДХВ/ДОХ-ын нийт 327 тохиолдол бүртгэгдэж 10000 хүн амд 0,05 байна. Үүнээс 16 тохиолдол нь 2021 онд шинээр бүртгэгдсэн байна.

Зонхилон тохиолдох бэлгийн замын халдварт өвчин, 10000 хүн амд, 2012-2021 он

Зонхилон тохиолдох бэлгийн замын халдварт өвчин 10000 хүн амд харьцуулахад улсын дунджаас 1.1-өөр бага байна.

Зонхилон тохиолдох бэлгийн замын халдварт өвчин, 10000 хүн амд, 2012-2021 он

2021 онд тэмбүү өвчний 2197 тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 14,8 байна. Тэмбүүгээр өвчлөгчдийн 0.5 хувь нь 0-9 насны хүүхэд, 10 хувь нь 10-19 насныхан, 73 хувь нь 20-39 насны, 16 хувийг 40-өөс дээш насны хүмүүс эзэлж байна. Нийгмийн байдлаар авч үзэхэд 31.6 хувь нь ажилгүй, 41.5 хувь нь ажил эрхэлдэг, 8.7 хувь нь оюутан байна.

Төрөлхийн тэмбүү

Улсын хэмжээнд төрөлхийн тэмбүүгийн 19 өвчлөл бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн онтой харьцуулахад 14 тохиолдлоор буурсан байна. Улаанбаатар хотод нийт 11 тохиолдол бүртгэгдсэн байна.

Тогтмол хаягаар нь авч үзэхэд: Сонгинохайрхан-1, Чингэлтэй-2, Сүхбаатар-2, хөдөө орон нутгийн харьяалалтай 6 тохиолдол тус тус бүртгэгдсэн байна.

Заг хүйтэн өвчний 996 тохиолдол бүртгэгдсэн нь 10000 хүн амд 6.7 байна. Өмнөх онтой харьцуулахад 10000 хүн ам тутамд 8.6-оор буурсан байна. Нийгмийн байдлын хувьд 26.8 хувь нь ажил эрхэлдэггүй, 47.0 хувь нь ажил эрхэлдэг, 13.6 хувь нь оюутан байна.

Трихомониазын халдварын 959 тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 6.5 байна. Өмнөх онтой харьцуулахад өвчлөл 10000 хүн ам тутамд 6-аар буурсан байна.

Трихомониазын халдварын дийлэнх хувийг 20-39 насныхан эзэлж байгаа ба нийгмийн байдлаар нь авч үзэхэд ажил эрхэлдэг хүмүүс 40.5 хувийг, ажил эрхэлдэггүй хүмүүс 28.7 хувийг, оюутнууд 11.0 хувийг эзэлж байна.

Халдварт өвчний шалтгаант нас баралтын мэдээлэл

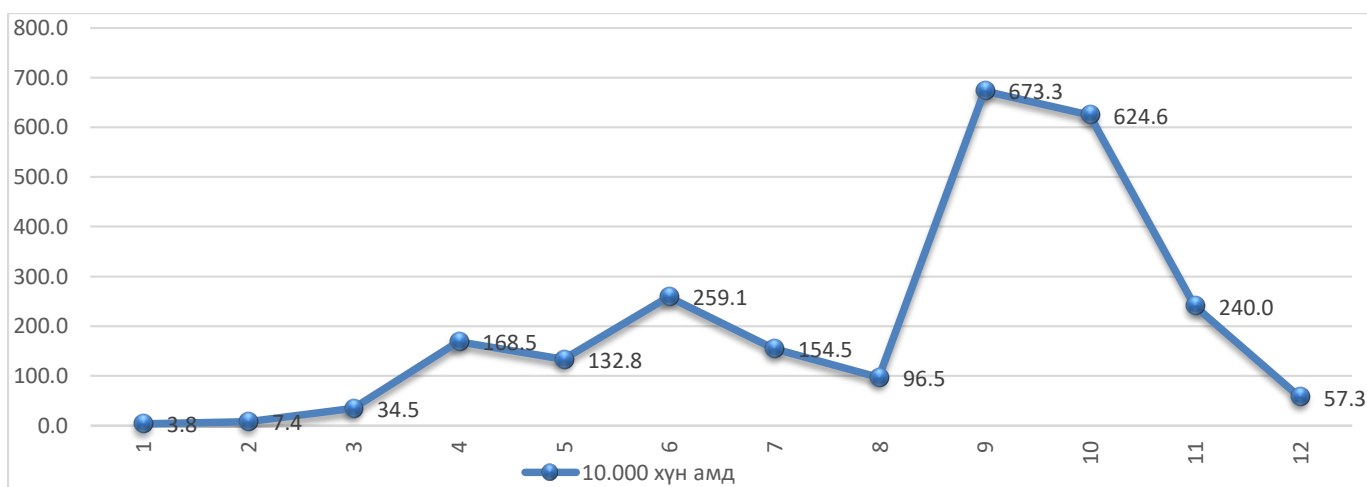
2021 онд нийслэлд халдварт өвчний шалтгаант нас баралтын нийт 1472 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Шалтгаанаар авч үзэхэд: Коронавируст халдвар 1345, сүрьеэ 114, төрөлх тэмбүү 5, нярайн бактерт үжил 4, вируст хепатит 1, менингококкт халдвар 1, ХДХВ/ДОХ 2, тохиолдол тус тус бүртгэгдсэн байна.

КОРОНАВИРУСТ ХАЛДВАР (КОВИД-19)

2021 онд улсын хэмжээнд коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын өвчлөлийн 587.2 мянган тохиолдол бүртгэгдэж 10 000 хүн амд харьцуулахад 1788.6 байгаа ба 10 000 эрэгтэй хүн амд 1623.1, 10 000 эмэгтэй хүн амд 1949.4 тохиолдол бүртгэгдсэн байна.

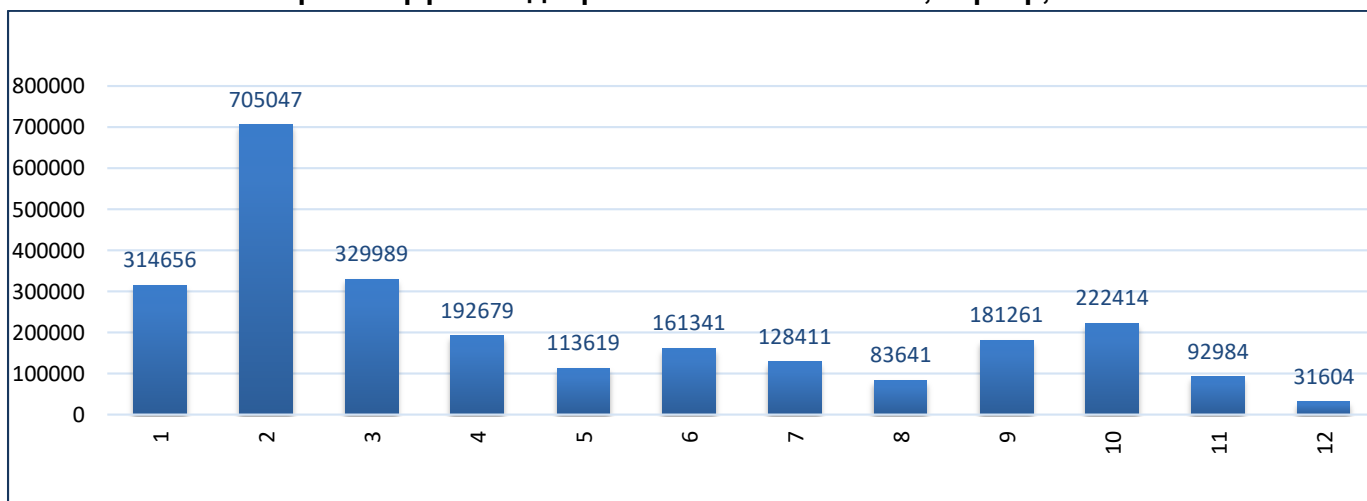
2021 онд улаанбаатар хотод коронавируст халдварын 252082 тохиолдол бүртгэгдэж 10 000 хүн амд 1698,5 байна. Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 251193 тохиолдлоор буюу 10000 хүн амд 1692,4-аар ихссэн байна.

Коронавируст халдварын тохиолдол 10 000 хүн амд, сараар, 2021

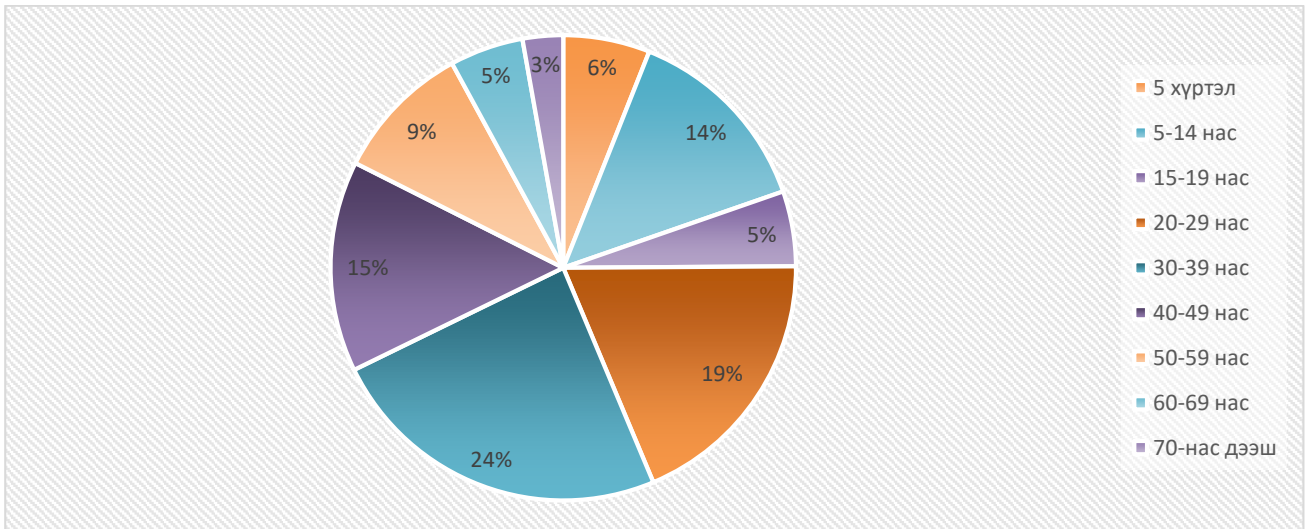
2021 онд Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын тохиолдлын тоо 9 дүгээр сард хамгийн өндөр буюу 10 000 хүн амд ногдох өвчлөлийн тохиолдол 673,3 байсан ба 10 дугаар сард 624,6 дугаар сард 259,1, 4 дугаар сард 168,5 тохиолдол байгаа хамгийн өндөр бүртгэгдсэн байна. Нийт бүртгэгдсэн коронавирусын халдварыг 10 000 хүн амд харьцуулж сараар нь харвал 9,10 сард хамгийн өндөр бүртгэгдсэн байна.

Коронавируст халдварын шинжилгээний тоо, сараар, 2021

2021 онд коронавирус илрүүлэх шинжилгээний дүнг нэгтгэн дүгнэхэд 1-3 сард хамгийн их шинжилгээ хийгдсэн байна.

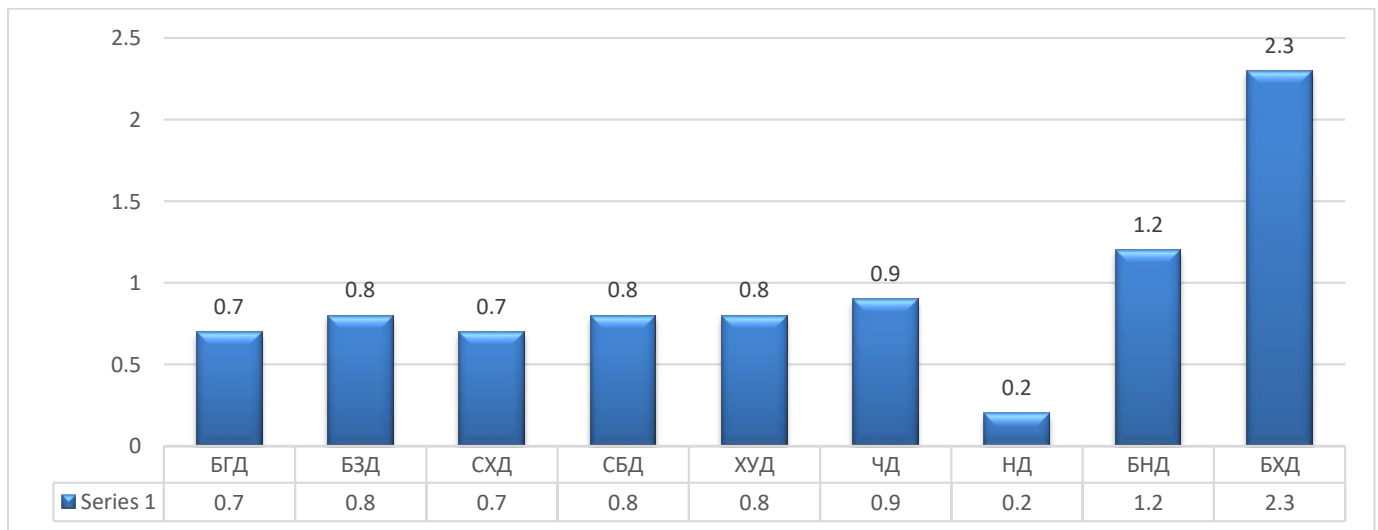
Коронавирүст халдвар насны ангилалаар 2021

Коронавирүст халдвар (КОВИД-19)-ын тохиолдлын 45,2 хувь нь эрэгтэйчүүд, 54,8 хувь нь эмэгтэйчүүд эзэлж байгаа ба насны ангиллаар авч үзвэл 5 хүртэлх насны хүүхэд 6 хувь, 5-14 насны 13,6 хувь, 15-19 насны 5.2 хувь, 20-59 насныхан 66,9 хувь, 60-аас дээш насныхан 7,9 хувийг тус тус эзэлж байна

2021 онд Коронавирусын халдварын шалтгаант нас баралтын 1345 тохиолдол бүртгэгдсэн ба 1000 хүн амд 0.9 байна.

Коронавирүст халдвар (КОВИД-19)-ын нас баралтын түвшин дүүргээр

БҮЛЭГ VI. ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧЛӨЛ

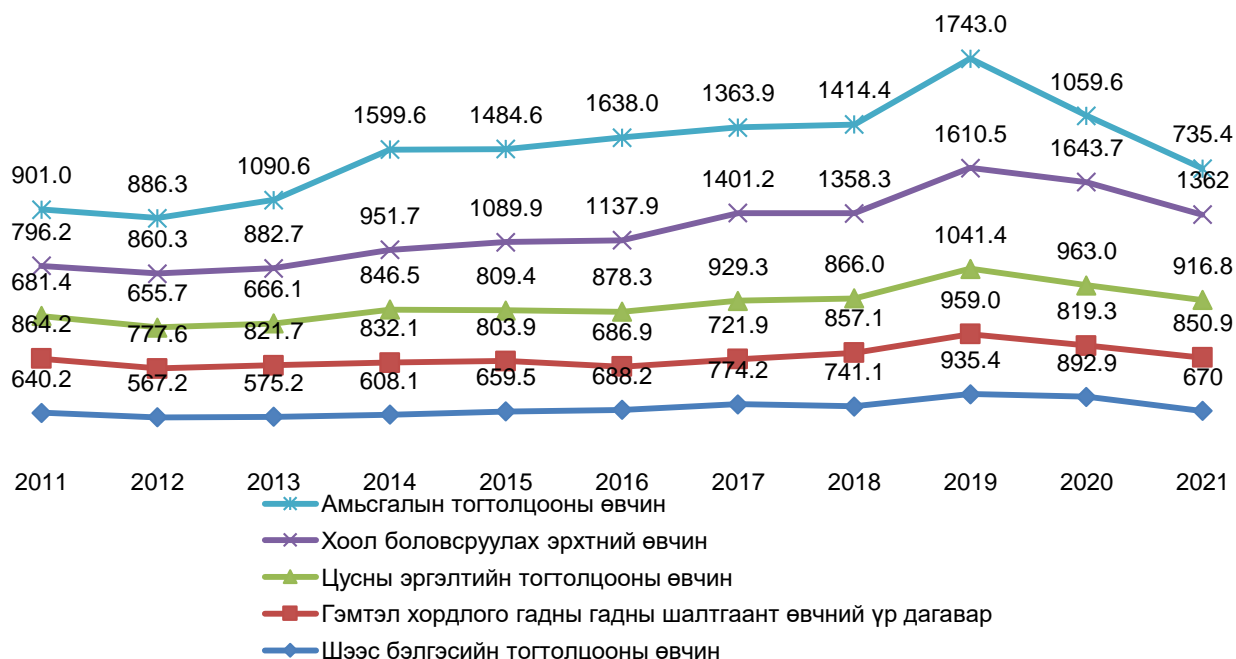
6.1. ХҮН АМЫН НИЙТ ӨВЧЛӨЛ

Албан ёсны статистик мэдээгээр улсын хэмжээнд нийт өвчлөлийн 2,7 сая (давхардсан тоогоор) тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 8469 байна. Улаанбаатар хотод хүн амын өвчлөлийн 1091366 тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 7353.4 байна.

Хүн амын нийт өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, 10000 хүн амд, 2021 он

Өвчний бүлэг	Улс	Улаанбаатар
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	788.4	735,4
Хоол шингээх эрхтний өвчин	1354.2	1362
Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин	936.5	916,8
Шээс бэлгэсийн тогтолцооны өвчин	682.3	670
Бэртэл хордлого, гаднын шалтгаант өвчин	475.8	850,9

Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, 10000 хүн амд, 2012-2021 он

Амьсгалын тогтолцооны өвчлөл сүүлийн жилүүдэд тогтмол тэргүүлэх шалтгаан болсоор байгаа ба өмнөх оноос 10000 хүн амд 345.6-өөр буурсан байна. Нийт өвчлөгсдийн 53.4 хувь нь эмэгтэйчүүд, 46.6 хувь нь эрэгтэйчүүд эзэлж, өвчлөлийн 31.0 хувийг 0-5 хүртэлх насны хүүхдүүд эзэлж байгаа нь өмнөх оноос 12.1-ээр буурсан байна.

Амьсгалын тогтолцооны өвчний тэргүүлэх шалтгаан:

- Амьсгалын замын цочмог өвчин 36530 тохиолдол буюу 33.4 хувь 10000 хүн

амд 246.1

- Уушгины хатгалгаа 16790 тохиолдол буюу 15.3 хувь 10000 хүн амд 113.1 байна.

Хоол шингээх эрхтэн тогтолцооны өвчин 10000 хүн амд 1362.4 байгаа нь өмнөх оноос 281.3-оор буурсан байна.

Хоол шингээх эрхтэн тогтолцооны өвчний тэргүүлэх шалтгаан:

- Ходоод, дээд гэдэсний өвчин 41833 тохиолдол буюу 20 хувь 10000 хүн амд 281.8
- Элэгний өвчин 22240 тохиолдол буюу 10.6 хувь 10000 хүн амд 149.8 байна.

Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин 2001 оноос хойш байнга нэмэгдэж байгаа ба нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан болсоор байна. 2020 онтой харьцуулахад 10000 хүн амд ногдох цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчлөл 73-аар буурсан үзүүлэлттэй байна.

Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчний тэргүүлэх шалтгаан:

- Цусны даралт ихсэх өвчин 59048 тохиолдол буюу 43.3 хувь 10000 хүн амд 397.8
- Зүрхний ишемийн өвчин 27564 тохиолдол буюу 20.2 хувь 10000 хүн амд 185.7 байна.

Цусны даралт ихсэх өвчин нийт халдварт бус өвчлөлийн 5.4 хувийг эзэлж, 10000 хүн амд 397.8 байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад 6-өөр нэмэгдсэн байна. Хүйсийн хувьд 65.7 хувь нь эмэгтэй, 34.3 хувь нь эрэгтэйчүүд эзэлж байна.

Насны бүлгээр нь авч үзэхэд 45-64 насанд хамгийн элбэг буюу 33385 тохиолдол бүртгэгдэж 56.5 хувь тухайн насны 10000 хүн амд 224.9 байна. Өмнөх оноос 640.2-оор буурсан. Цусны даралт ихсэх өвчний шинэ тохиолдол 14312 байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад 2539-аар нэмэгдсэн байна.

Чихрийн шижин өвчин 16136 тохиолдол бүртгэгдэж, нийт халдварт бус өвчний дотор 1.4 хувийг эзэлж, 10000 хүн амд 108.7 байгаа нь өмнөх оноос 23.7-аар нэмэгдсэн байна. Хүйсийн хувьд эрэгтэйчүүдэд 10000 хүн амд 51.5/, эмэгтэйчүүдэд 57.1 байна. Насны бүлгээр авч үзэхэд 45-64 насныханд 10077 тохиолдол 62.4 хувь бүртгэгдсэн нь тухайн насны 10000 хүн амд 354.2 болж өмнөх оноос 63.3-өөр нэмэгдсэн байна. Чихрийн шижин өвчний шинэ тохиолдол 2879 байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад 264-оор нэмэгдсэн байна.

Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчний өвчин 10000 хүн амд 670.1 байгаа нь өмнөх оноос 222.8-аар буурсан байна.

Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчний тэргүүлэх шалтгаан:

- Суваг завсрын эдийн архаг нефрит 27739 тохиолдол буюу 27 хувь /10000 хүн амд 186.9/
- Суваг завсрын эдийн цочмог нефрит 1366 тохиолдол буюу 1.3 хувь /10000 хүн амд 9.2/
- Үтрээ ба оодойн үрэвсэлт өвчин 11881 тохиолдол буюу 11.5 хувь /10000 хүн амд 80.0/
- Умайн үрэвсэлт өвчин 1135 тохиолдол буюу 1.1 хувь /10000 хүн амд 7.64/

Осол гэмтлийн өвчлөл нийт өвчлөлийн 11.4 хувийг эзэлж, 10000 хүн амд 850.9 байна. Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад осол гэмтлийн өвчлөл 10000 хүн амд 31.6-аар нэмэгдсэн байна.

Осол гэмтлийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан:

- Толгойн гэмтэл 26896 тохиолдол буюу 21.2 хувь /10000 хүн амд 181.2/
- Тохой ба шууны гэмтэл 19666 тохиолдол буюу 15.5 хувь /10000 хүн амд 132.5/
- Бугуй сарвууны гэмтэл 15618 тохиолдол буюу 12.3 хувь /10000 хүн амд 105.2/
- Өвдөг ба шилбэний гэмтэл 12835 тохиолдол буюу 10.1 хувь /10000 хүн амд 86.4/

Өвчлөгсдийн 58.8 хувийг эрэгтэйчүүд, 41.2 хувийг эмэгтэйчүүд эзэлж байна. Түлэгдэлтийн 50.8 хувийг 5 хүртэлх насны хүүхэд эзэлж байна.

Хүн амын өвчлөл нийт өвчлөл, өвчний ангиллаар, дүүргээр 2021 он

№	Дүүрэг		Халдварт ба шимэгчт зарим өвчин	Хавдар	Цус, цус бүтээх эрхтний өвчин	Дотоод шүүрэл тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд	Сэтгэцийн ба аягийн эмгэг	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	Нүд ба түүний дайврын өвчнүүд	Чих ба хөхөнцрийн өвчин	Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин	Амьсгалын тогтолцооны өвчин
1	Баянгол	Бодит тоо	27083	4172	1015	8993	1578	12987	9943	4245	21842	18200
		10000 хүн амд	1185.8	182.6	44.4	393.7	69.0	568.6	435.3	185.8	956.3	796.8
2	Баянзүрх	Бодит тоо	46525	4811	1382	10206	2972	15170	12621	6606	29646	23700
		10000 хүн амд	1276.0	131.9	37.9	279.9	81.5	416.0	346.1	181.1	813.0	650.0
3	Сонгинохайрхан	Бодит тоо	26167	3525	1274	5964	1732	10351	14372	7143	22361	19014
		10000 хүн амд	785.9	105.8	38.2	179.1	52.0	310.8	431.6	214.5	671.5	571.0
4	Сүхбаатар	Бодит тоо	16528	2277	783	5554	1314	8579	7254	3685	18404	14630
		10000 хүн амд	1139.8	157.0	53.9	383.0	90.6	591.6	500.2	254.1	1269.1	1008.9
5	Хан-Уул	Бодит тоо	25115	2248	681	4361	1232	4044	5175	1957	8689	9440
		10000 хүн амд	1317.8	117.9	35.7	228.8	64.6	212.1	271.5	102.6	455.9	459.3
6	Чингэлтэй	Бодит тоо	15660	1894	539	3096	688	3452	4175	1789	8331	7468
		10000 хүн амд	1035.9	125.2	35.6	204.8	45.5	228.3	276.1	118.3	551.0	494.0
7	Налайх	Бодит тоо	4526	668	171	1166	343	2532	1833	787	3715	2278
		10000 хүн амд	1184.7	174.8	44.7	305.2	89.7	662.7	479.8	206.0	972.4	596.2
8	Багануур	Бодит тоо	2362	651	59	444	278	768	716	213	1355	1054
		10000 хүн амд	817.1	225.1	20.4	153.5	96.1	265.6	247.6	73.6	486.7	364.6
9	Багахангай	Бодит тоо	267	265	12	98	7	136	63	52	240	207
		10000 хүн амд	619.1	614.4	27.8	227.2	16.2	315.3	146.0	120.5	556.4	479.9
	Бүгд	Бодит тоо	164233	20511	5916	39882	10144	58019	56152	26477	114583	95991
		10000 хүн амд	1106.5	138.2	39.8	268.7	68.3	390.9	378.3	178.3	772.0	646.7

Хүн амын өвчлөл нийт өвчлөл, өвчний ангиллаар, дүүргээр 2021 он

Дүүрэг		Хоол шингээх эрхтний өвчин	Арьс ба халимны өвчин	Яс булчингийн тогтолцооны холбох нэхдэсний өвчнүүд	Шээс бэлгэсийн тогтолцооны өвчин	Жирэмслэх, төрөх, төрсний Дараах үе	Төрөх тойрны (перинатал) үед үүсэх зарим оёг	Төрөлхийн гажиг хэв гажил, өнгөт цогцын гажуудал	Хаа ч ангилаагүй хам шинж, тэмдэг эмнэлзүйн ба шинжилгэний гажуу үзүүлэлтүүд	Бэртэл, хордлого ба бусад зарим гадны шалтгааны үр дагавар	Бүгд	
1	Баянгол	Бодит тоо	34761	11515	8011	15873	4854	1737	1252	439	18573	207073
		10000 хүн амд	1521.9	504.1	350.7	694.9	212.5	76.0	54.8	19.2	813.1	9065.5
2	Баянзүрх	Бодит тоо	50694	19640	13243	20660	7817	2479	1588	908	24985	295653
		10000 хүн амд	1390.3	538.6	363.2	566.6	214.3	67.9	43.5	24.9	685.2	8107.9
3	Сонгинохайрхан	Бодит тоо	34987	14669	9482	17727	6828	2322	1668	356	27256	227198
		10000 хүн амд	1050.8	440.5	284.7	532.4	205.0	69.7	50.0	10.6	818.6	6822.7
4	Сүхбаатар	Бодит тоо	27116	9802	8310	12564	2512	991	578	657	11599	153137
		10000 хүн амд	1869.9	675.9	573.0	866.4	173.2	68.3	39.8	45.3	799.8	10559.8
5	Хан-Уул	Бодит тоо	14827	7809	4169	8892	5122	1965	683	203	13160	119772
		10000 хүн амд	777.9	409.7	218.7	466.5	268.7	103.1	35.8	10.6	690.4	6247.6
6	Чингэлтэй	Бодит тоо	11984	6137	3252	6303	3022	891	563	184	11830	91258
		10000 хүн амд	792.7	405.9	215.1	417	199.9	58.9	37.2	12.1	782.5	6036
7	Налайх	Бодит тоо	5475	1612	985	2920	899	169	158	35	2400	32672
		10000 хүн амд	1433.1	421.9	257.8	764.3	235.3	44.2	41.3	9.1	628.2	8551.4
8	Багануур	Бодит тоо	1886	893	506	908	575	83	90	34	1253	14128
		10000 хүн амд	652.4	308.9	175.0	314.0	198.9	28.7	34.5	11.7	433.4	4907.8
9	Багахангай	Бодит тоо	291	93	103	279	90	44	8	10	828	3093
		10000 хүн амд	674.7	215.6	238.8	646.8	208.6	102.0	18.5	23.1	1919	7169.9
Бүгд		Бодит тоо	182021	72170	48061	86126	31719	10681	6588	2826	111884	1143984
		10000 хүн амд	1226.4	486.2	323.8	580.3	213.7	71.9	44.3	19.0	812.7	7708.0

Хүн амын нийт өвчлөл дүүргээр, хүйсээр, 2021 он

Өвчний бүлэг ОУА-10	Бүгд		Эмэгтэй		Эрэгтэй	
	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
Халдварт ба шимэгчт зарим өвчин	164233	1106.6	82426	1036,3	81807	1099,6
Хавдар	20511	138.2	17692	222.4	8027	107.9
Цус, цус бүтээх эрхтний өвчин	5916	39.8	4020	50.5	1896	25.4
Дотоод шүүрэл тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд	39882	268.7	28181	354.3	11701	147.1
Сэтгэцийн ба аягийн эмгэг	10144	68.3	4984	62.6	5160	69.3
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	58019	390.9	36570	459.8	21449	288.3
Нүд ба түүний дайврын өвчнүүд	56152	378.3	33908	426.3	22247	299.0
Чих ба хөхөнцрийн өвчин	26477	178.3	15435	194.0	11042	148.4
Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин	114583	772.0	71918	904.2	42667	573.5
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	95991	646.7	53901	677.7	42099	565.9
Хоол шингээх эрхтний өвчин	182021	1226.4	113672	1429.2	68355	918.8
Арьс ба халимны өвчин	72170	486.2	41542	522.3	30628	411.7
Яс булчингийн тогтолцооны холбох нэхдэсний өвчнүүд	48061	323.8	33470	420.8	14591	196.1
Шээс бэлгэсийн тогтолцооны өвчин	86126	580.3	60023	754.6	26103	350.8
Жирэмслэх, төрөх, төрсний дараах үе	31719	213.7	31719	398.8	0	0.0
Төрөх тойрны (перинатал) үед үүсэх зарим оёг	10681	71.9	4866	61.1	5815	78.1
Төрөлхийн гажиг хэв гажил, өнгөт цогцын гажуудал	6588	44.3	3546	44.5	3042	40.8
Хаа ч ангилаагүй хам шинж, тэмдэг эмнэлзүйн ба лабораторийн шинжилгээний гажуу үзүүлэлтүүд	2826	19.0	1551	19.5	1275	17.1
Бэртэл, хордлого ба бусад зарим гадны шалтгааны үр дагавар	111884	812.7	47269	594.3	64615	868.5
НИЙТ ДҮН	1143984	7766.1	686693	7596.9	462519	5106.7

6.2. ХҮҮХЭД, ӨСВӨР ҮЕИЙНХНИЙ ӨВЧЛӨЛ

Улаанбаатар хотод 0-19 насны хүүхдийн нийт 267426 өвчлөл амбулаторт бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 64557-ээр буурсан байна. Нийт өвчлөлөөс УБ хотын харьяаллын хүүхдийн өвчлөлийн 241365 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт бүртгэгдсэн өвчлөлийн 90.2 хувийг эзэлж байна.

Хүүхдийн өвчлөлийн насны бүтцийг авч үзэхэд: 0-1 хүртэлх насанд 18.4 (49284), 1-4 насанд 23.0 (61644), 5-9 насанд 24.6 (65860), 10-14 насанд 18.2 (48817), 15-19 насанд 15.6 (41821) хувийг тус тус эзэлж байна.

0-1 хүртэлх насны хүүхдийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаанд амьсгалын тогтолцооны өвчлөл 14.1, мэдрэлийн тогтолцооны өвчин 11.4, төрөх тойрны (перинаталь) үед үүсэх зарим оёг 22.8, арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин 9.3, хоол шингээх эрхтэн тогтолцооны өвчлөл 9.6 хувийг тус тус эзэлж байна.

1-4 насны хүүхдийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаанд бэртэл хордлого, гаднын шалтгаант өвчлөл 25.6, амьсгалын тогтолцооны өвчлөл 18.6, арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин 12.2, хоол шингээх эрхтэн тогтолцооны өвчлөл 16.5, чих ба хөхөнцрийн өвчлөл 2.7 хувийг тус тус эзэлж тэргүүлэх шалтгаан болж байна.

5-9 насны хүүхдийн өвчлөл дотор хоол боловсруулах тогтолцооны өвчлөл 30.7, амьсгалын тогтолцооны өвчлөл 12.9, бэртэл хордлого, гадны шалтгаант өвчлөл 15.9, арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин 10.2, нүд ба түүний дайврын өвчин 6.0 хувиар тэргүүлэх шалтгаанд орж байна.

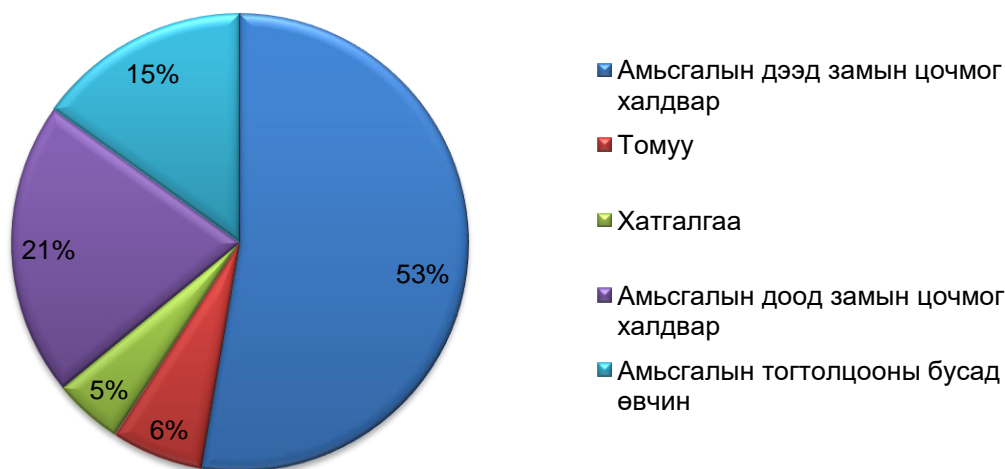
10-14 насны хүүхдийн өвчлөл дотор хоол боловсруулах тогтолцооны өвчлөл 26.5, амьсгалын тогтолцооны өвчлөл 12.0, бэртэл хордлого, гаднын шалтгаант өвчлөл 17.7, арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин 13.4, нүд ба түүний дайврын өвчин 5.7 хувиар тэргүүлэх шалтгаанд орж байна.

15-19 насны хүүхдийн өвчлөл дотор бэртэл хордлого, гадны шалтгаант өвчлөл 20.2, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчлөл 23.4, арьс ба арьсан доорхи эслэгийн өвчин 18.6, амьсгалын тогтолцооны өвчлөл 15.9, шээс бэлгэсийн тогтолцооны өвчлөл 6.6 хувиар тэргүүлэх шалтгаанд орж байна.

Тав хүртэлх насны хүүхдийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан, тухайн насны 1000 хүүхдэд, 2019-2021 он

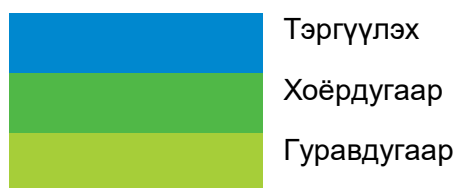
Шалтгаан	Улаанбаатар		
	2019	2020	2021
Амьсгалын замын тогтолцооны өвчин	300.7	160.5	106.1
Арьс ба халимны өвчин	111.5	96.0	69.7
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	91.8	80.8	85.6
Осол гэмтлийн шалтгаант өвчин	83.4	90.2	104.5
Чих ба хөхөнцрийн өвчин	53.7	37.7	24.3
Нүд ба түүний дайврын өвчин	48.9	40.8	42.2

Тав хүртэлх насны хүүхдийн амьсгалын тогтолцооны өвчлөлийн шалтгаан, хувиар

Хүүхэд, өсвөр насны өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан, тухайн насны 1000 хүүхдэд, 2019-2021 он

Шалтгаан	5-9 нас			10-14 нас			15-19 нас		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Хоол шингээх боловсруулах тогтолцооны өвчин	149	100.2	105.4	114.8	90.6	89.4	102.5	115.6	110.0
Бэртэл хордлого, гаднын шалтгаант өвчин	71.5	63.0	53.7	99.8	73.3	58.9	106.1	100.7	94.9
Амьсгалын замын тогтолцооны өвчин	149.3	63.8	44.0	108.3	53.7	40.5	76.9	51.7	54.9
Арьс ба халимны өвчин	60.2	22.1	35.1	66.1	25.9	45.2	80.8	32.4	74.7
Чих ба хөхөнцрийн өвчин	24.5	13.7	13.6	18	11	12.0	12.9	8.8	12.1
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	11	5.5	11.7	15.2	8.1	14.8	21.1	20.7	22.4
Шээс бэлгэсийн тогтолцооны өвчин	25.4	8.1	19.8	21.1	9.6	18.0	31.5	28.8	31.0
Нүд ба түүний дайврын өвчин	30.9	9.7	20.7	29.5	10.2	19.4	21.4	12.4	18.8

6.3. ХОРТ ХАВДРЫН ӨВЧЛӨЛ

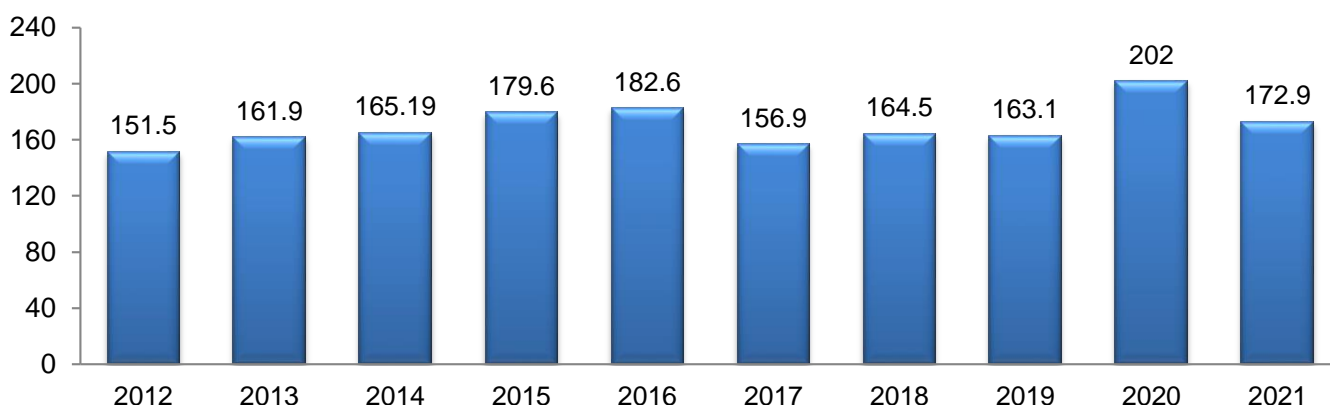
Улаанбаатар хотод 2566 шинэ тохиолдол бүртгэгдсэн ба 100000 хүн амд харьцуулахад 172.8 байгаа нь өмнөх оноос 12,8-өөр буурсан, сүүлийн 5 жилийн дунджаас 4,2-аар тус тус нэмэгдсэн байна.

Хорт хавдрын өвчлөлийн дотор элэгний өмөн, ходоодны өмөн, уушгины өмөн, хөхний өмөн, умайн хүзүүний өмөн, тэргүүлэх шалтгаан болж байна. НЭМГ-ын харьяа дүүргийн эрүүл мэндийн төвүүдэд шинээр бүртгэгдсэн хорт хавдрын өвчлөл 853 буюу 10000 хүн амд 5.7 байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 42 тохиолдол буурсан байна.

Шинээр хяналтад орсон өвчтөний 29.2 хувь нь I, II үе шатанд оношлогдсон ба өмнөх оноос 0,5 хувиар буурсан байна. 70.8 хувь нь хожуу оношлогдсон байгаа нь өмнөх оноос 0,5 хувиар нэмэгдсэн байна. 5-аас дээш жил амьдарч буй өвчтөний эзлэх хувь 46,1 байгаа нь өмнөх оноос 3,3 хувиар ихэссэн байна.

Хорт хавдрын улмаас хяналтад байгаа хүн амын 14,5 хувь нь уг өвчнөөр нас барсан бөгөөд өмнөх онтой харьцуулахад 3,4 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна.

Шинээр бүртгэгдсэн хорт хавдрын өвчлөл, 100 000 хүн амд, 2012-2021 он

Зонхилон тохиолдох хорт хавдар, хувиар, 2012-2021 он

Өвчний ангилал /ICD-10/	Он									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Элэг	27.0	23.8	20.0	36.1	36.3	34.3	33.0	29.5	23.4	27.3
Ходоод	32.9	12.9	14.0	14.6	15.9	15.3	15.7	17.4	18.1	16.0
Уушги	16.0	14.9	13.1	5.7	5.9	7.3	8.0	7.4	10.7	9.4
Умайн хвзvv	16.5	12.7	14.0	10.2	8.4	7.0	6.8	6.6	7.1	5.0
Улаан хоолой	12.2	4.9	7.6	5.5	3.9	4.5	5.0	4.6	6.9	5.7
Хөх	-	5.3	5.2	7.2	6.3	7.4	7.6	7.6	5.8	5.7

Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн хорт хавдрын өвчлөл, өвчний ангиллаар, дүүргээр 2021 он

№	Дүүрэг	Нүдний	Бамбайн	Толгой хүзүүн эрхтэний бусад	Улаан хоолой	Ходоод	Нарийн гэдэс	Бүдүүн гэдэс	Шулуун гэдэс	Хошног, хошногын сувгийн	Элэг	Цес, элэгний гаднах цэсний суваг	Нойрхой	Хоол боловсруулах эрхтний бусад	Хамрын хөндийн	Төвөнх	Уушги	Амьсгал ба цээжний хөндийн	Яс	Үе ба үеийн мөгөөрсний бусад	
1	БГД	Бодит тоо	0	8	1	15	55	0	15	4	0	123	2	9	0	0	0	17	0	3	3
		10 000 хүн амд	0.00	0.33	0.04	0.63	2.32	0.00	0.63	0.2	0.00	5.20	0.08	0.38	0.00	0.00	0.00	0.71	0.00	0.12	0.12
2	БЗД	Бодит тоо	0	7	0	28	77	2	28	0	2	179	5	18	0	1	2	37	4	0	4
		10 000 хүн амд	0.00	0.18	0.00	0.72	2.00	0.05	0.72	0.00	0.05	4.66	0.13	0.46	0.00	0.02	0.00	0.96	0.10	0.00	0.10
3	БНД	Бодит тоо	0	0	0	1	6	1	2	1	0	22	0	2	0	0	0	3	0	1	0
		10 000 хүн амд	0.00	0.00	0.00	0.33	2.0	0.33	0.67	0.33	0.00	7.47	0.00	0.67	0.00	0.00	0.00	1.01	0.00	0.33	0.00
4	ЧД	Бодит тоо	0	5	0	10	41	0	14	1		112	2	5	0	0	2	25	0	0	3
		10 000 хүн амд	0.00	0.33	0.00	0.66	2.72	0.00	0.92	0.06	0.00	7.43	0.13	0.33	0.00	0.00	0.13	1.66	0.00	0.00	0.19
5	СБД	Бодит тоо	1	0	0	14	33	3	14	0	0	74	0	5	0	0	0	21	0	0	0
		10 000 хүн амд	0.06	0.00	0.00	0.10	2.28	0.20	0.96	0.00	0.00	5,11	0.00	0.34	0.00	0.00	0.00	1.45	0.00	0.00	0.00
6	СХД	Бодит тоо	1	5	0	28	70	1	13	3	0	159	3	12	0	0	1	40	4	2	3
		10 000 хүн амд	0,02	0.14	0.00	0.81	2,04	0.02	0.38	0.08	0.00	4,65	0.08	0.35	0	0.00	0.02	1.17	0.11	0.05	0.08
7	ХУД	Бодит тоо	1	7	0	13	68	1	28	5	1	136	3	8	2	1	2	26	0	2	2
		10 000 хүн амд	0.04	0.33	0.00	0.62	3,24	0.04	1,33	0.23	0.04	6.49	0.14	0.38	0.09	0.04	0.09	1,24	0.00	0.09	0.09
8	НД	Бодит тоо	0	0	0	2	12	0	3	0	0	25	0	3	0	0	2	4	0	0	1
		10 000 хүн амд	0.00	0.00	0.00	0.51	3.08	0.00	0.77	0.00	0.00	6.42	0.00	0.77	0.00	0.00	0.51	1.02	0.00	0.00	0.25
9	БХД	Бодит тоо	0	0	0	0	1	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		10 000 хүн амд	0.00	0.00	0.00	0.00	2.24	0.00	0.00	0.00	0.00	6.72	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Бүгд		Бодит тоо	3	32	1	111	363	8	117	14	3	813	15	62	2	2	9	173	8	8	16
		10 000 хүн амд	0.01	0.20	0.00 6	0.72	2.35	0.05	0.76	0.09	0.01	5.28	0.09	0.40	0.01	0.01	0.05	1.13	0.05	0.05	0.10

Source: National Cancer Center

Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн хорт хавдрын өвчлөл, өвчний ангиллаар, дүүргээр 2021 он

№	Дүүрэг		Мезотелиома	Капошийн саркома	Захын мэдрэл ба автомат мэдрэлийн	Хэвлийн гялтан ба гялтангийн арын зайн	Холбох эдийн, арьсан доорхи, бусад зөөлөн	Арьсны меланома	Арьсны бусад	Хөх	Үтрээний	Умайн хүзүү	Умайн	Өндгөвчний	Ур дамжуулах хоолойн	Шодой	Түрүү булчирхай	Эр бэлэг эрхтэний бусад	Бөөр
1	Баянгол	Бодит тоо	0	1	0	2	3	0	3	35	0	18	2	13	0	1	5	0	8
		10 000 хүн амд	0.00	0.04	0.00	0.08	0.13	0.00	0.13	1.48	0.00	0.76	0.08	0.54	0.00	0.04	0.21	0.00	0.33
2	Баянзүрх	Бодит тоо	1	0	0	0	3	2	1	30	0	25	11	16	0	0	5	0	13
		10 000 хүн амд	0.02	0.00	0.00	0.00	0.07	0.05	0.02	0.78	0.00	0.65	0.28	0.41	0.00	0.00	0.13	0.00	0.33
3	Багануур	Бодит тоо	0	0	0	0	0	0	0	4	0	2	0	2	0	0	0	0	0
		10 000 хүн амд	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.35	0.00	0.67	0.00	0.67	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4	Чингэлтэй	Бодит тоо	0	0	0	2	2	2	2	23	0	24	3	7	0	0	0	0	16
		10 000 хүн амд	0.00	0.00	0.00	0.13	0.13	0.13	0.13	1.52	0.00	1.60	0.20	0.46	0.00	0.00	0.00	0.00	1.06
5	Сүхбаатар	Бодит тоо	0	0	1	0	1	0	3	14	0	11	1	1	0	0	2	0	13
		10 000 хүн амд	0.00	0.00	0.06	0.00	0.06	0.00	0.20	0.96	0.00	0.76	0.06	0.06	0.00	0.00	0.13	0.00	0.90
6	Сонгинохайрхан	Бодит тоо	0	0	1	2	11	0	3	23	0	19	5	16	0	0	1	0	13
		10 000 хүн амд	0	0	0.02	0.05	0.32	0	0.09	0.67	0.00	0.55	0.15	0.46	0	0.00	0.02	0.00	0.46
7	Хан-Уул	Бодит тоо	1	1	0	0	4	2	2	30	2	33	6	6	0	0	8	0	9
		10 000 хүн амд	0.05	0.05	0.00	0.00	0.19	0.09	0.09	1.43	0.09	1.58	0.28	0.28	0.00	0.00	0.38	0.00	0.42
8	Налайх	Бодит тоо	0	0	0	0	0	0	0	5	0	3	0	1	0	1	0	0	8
		10 000 хүн амд	0	0	0	0	0	0	0	1.28	0	0.77	0.00	0.25	0	0.25	0	0	2.0
9	Багахангай	Бодит тоо	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		10 000 хүн амд	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Дүн	Бодит тоо	2	2	2	6	24	6	14	164	2	135	28	80	0	2	21	0	80
		10 000 хүн амд	0.01	0.01	0.01	0.03	0.15	0.03	0.09	1.06	0.01	0.87	0.18	0.51	0.00	0.01	0.13	0.00	0.51

Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн хорт хавдрын өвчлөл, өвчний ангиллаар, дүүргээр 2021 он

Дүүрэг		Бөөрний тэвшинцэр, шээвч	Давсаг	Бөөрний дээд булчирхайн	Бусад дотоод шүүрлийн булчирхай ба тэдгээрт хамаарах	Бусад ба тодорхойгүй байршилтай хавдрууд	Анхдагч байрлал тодорхойгүй хавдар	Тунгалгийн зангилаанд байршсан хавдар	Амьсгалын ба хоол боловруулах эрхтний хоёрдогч	Бусад тодорхой байрлалын хоёрдогч хортой хавдрууд	Тархины	Нугас, гавлын мэдрэлийн	Ходжины лимфома	Ходжины бус лимфома	Лейкеми	Лимфолейкеми	Бусад лейкеми	Бүгд	
1	Баянгол	Бодит тоо	0	1	0	0	4	0	2	0	0	2	0	1	1	5	6	0	368
		10 000 хүн амд	0.00	0.04	0.00	0.00	0.16	0.00	0.08	0.00	0.00	0.08	0.00	0.04	0.04	0.2	0.25	0.00	15.47
2	Баянзүрх	Бодит тоо	2	0	0	0	1	0	2	1	2	4	0	2	5	2	1	4	525
		10 000 хүн амд	0.05	0.00	0.00	0.00	0.025	0.00	0.05	0.025	0.05	0.10	0.00	0.05	0.13	0.05	0.025	0.10	13.49
3	Багануур	Бодит тоо	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	49
		10 000 хүн амд	0.00	0.67	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	16.5
4	Чингэлтэй	Бодит тоо	0	4	0	1	1	0	1	0	1	7	0	0	3	2	6	1	328
		10 000 хүн амд	0.00	0.26	0.00	0.06	0.06	0.00	0.06	0.00	0.06	0.46	0.00	0.00	0.19	0.13	0.40	0.06	21.66
5	Сүхбаатар	Бодит тоо	1	0	2	2	0	0	1	0	0	3	0	0	0	1	5	0	226
		10 000 хүн амд	0.06	0.00	0.13	0.13	0.00	0.00	0.06	0.00	0.00	0.20	0.00	0.00	0.00	0.06	0.34	0.00	9.5
6	Сонгинохайрхан	Бодит тоо	1	3	0	0	1	0	3	0	1	13	1	1	8	0	9	1	480
		10 000 хүн амд	0.02	0.08	0.00	0.00	0.02	0.00	0.08	0.00	0.02	0.38	0.02	0.02	0.23	0.00	0.26	0.02	7.21
7	Хан-Уул	Бодит тоо	0	8	1	0	1	0	0	0	0	14	0	0	4	4	6	1	449
		10 000 хүн амд	0.00	0.38	0.04	0.00	0.04	0.00	0.00	0.00	0.00	0.66	0.00	0.00	0.19	0.19	0.28	0.04	15.46
8	Налайх	Бодит тоо	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	72
		10 000 хүн амд	0.00	0.00	0.00	0.00	0.25	0.00	0.00	0.00	0.25	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	18.38
9	Багахангай	Бодит тоо	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
		10 000 хүн амд	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	8.96
Дүн		Бодит тоо	4	18	3	3	9	0	9	1	5	43	1	4	21	14	33	7	2503
		10 000 хүн амд	0.02	0.11	0.02	0.01	0.05	0.00	0.05	0.006	0.03	0.27	0.006	0.02	0.15	0.13	0.21	0.04	16.09

Source: National cancer center

6.4. ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧНИЙ ЭРТ ИЛРҮҮЛЭГ

Улсын хэмжээнд артерийн гипертензи өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгт 963173 хүн хамрагдаж, хамрагдвал зохих хүн амын 46.6 хувийг эзэлж байна. Хамрагдалтыг өмнөх онтой харьцуулахад бодит тоогоор 62602 хүнээр нэмэгдсэн байна. Үр дүнгийн үзүүлэлтээр онош батлагдсан 0,9 хувь байна.

Улаанбаатар хотод артерийн гипертензи өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгт 477933 хүн хамрагдаж, хамрагдвал зохих хүн амын 50,1 хувийг хамруулсан ба 0,6 хувьд нь артерийн гипертензи оношлогдсон байна.

Улсын хэмжээнд чихрийн шижин өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгт 801070 хүн хамрагдсан нь хамрагдвал зохих хүн амын 76,0 хувийг эзэлж байна. Үр дүнгийн үзүүлэлтээр 0.2 хувьд нь чихрийн шижин өвчин оношлогдсон байна.

Улаанбаатар хотод чихрийн шижин өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгт 375368 хүн хамрагдсан нь хамрагдвал зохих хүн амын 38,6 хувийг эзэлж байна. Үр дүнгийн үзүүлэлтээр 0.2 хувьд нь чихрийн шижин өвчин оношлогдсон байна.

Улаанбаатар хотод элэгний хорт хавдрын эрт илрүүлэг үзлэгт 45903 (20.0%) хүн хамрагдсанаас 82 тохиолдолд хавдар оношлогдсон байна.

Эрт илрүүлэг үзлэгийн хамрагдалтын хувь, 2021 он

Дүүрэг	Артерийн гипертензи эрт илрүүлэг үзлэг		Чихрийн шижин хэв шинж-2 өвчний эрт илрүүлэг	
	Хамрагдсан хувь	Онош батлагдсан хувь	Хамрагдсан хувь	Онош батлагдсан хувь
Баянгол	51	0.2	35.3	0.04
Баянзүрх	31.3	1.2	25.4	0.4
Сонгинохайрхан	61.6	1.0	48.9	0.37
Сүхбаатар	58.8	0.5	46.4	0.1
Хан-уул	70.3	0.06	51.6	0.009
Чингэлтэй	30.3	0.4	28.6	0.007
Налайх	84.0	1.1	53.0	0.04
Багануур	37.3	0.8	29.6	0.0
Багахангай	41.1	0.0	37.1	0.0
Хонхор	21.3	3.5	21.6	0.32
Жаргалант	79.1	5.0	68.1	1.15
Туул	109.0	0.07	67.4	0.2
Улаанбаатар	50.1	0.6	38.6	0.2
Улсын дүн	46.6	0.9	76.0	0.2

Умайн хүзүү, хөхний өмөнгийн эрт илрүүлгийн үзлэг

Улсын хэмжээнд умайн хүзүүний өмөнгийн эрт илрүүлэгт зорилтот насны нийт эмэгтэйчүүдээс 68163 эмэгтэй буюу 28.6 хувь нь эрт илрүүлгийн үзлэгт хамрагдсан байна.

Хамрагдсан үйлчлүүлэгчдийн 2170 (4.10 хувь) нь пап сорил эерэг буюу умайн хүзүүний эсийн түвшинд өөрчлөлттэй гарсан. Умайн хүзүүний хорт хавдрын 33 тохиолдол шинээр бүртгэгдсэн байгаа ба үүнээс 62.1 хувь эрт үедээ оношлогдсон байна.

Умайн хүзүүний өмөнгийн эрт илрүүлгийн үзлэгт энэ онд Улаанбаатарт зорилтот болон зорилтот бус насны нийт 18000 эмэгтэй хамрагдсан ба зорилтот насны 16698 (14.6%) хамрагджээ.

Эрт илрүүлэг үзлэгийн хамрагдалтын хувь, 2021 он

Дүүрэг	Умайн хүзүүний хорт хавдарын эрт илрүүлэг үзлэг		Хөхний хорт хавдрын эрт илрүүлэг үзлэг
	Зорилтот насны бүлэг	Илрүүлэг үзлэгт хамрагдсан хувь	Хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн тоо
Баянгол	2379	13.0	12600
Баянзүрх	4799	17.2	61660
Сонгинохайрхан	1453	5.9	2343
Сүхбаатар	2550	22.4	7406
Хан-уул	2296	15.6	29674
Чингэлтэй	1671	14.1	13683
Налайх	410	15.9	3968
Багануур	1139	52.1	4267
Багахангай	1	0.4	14
Улаанбаатар	16698	14.7	135615
Улсын дүн	61866	26.6	366918

6.5. СЭТГЭЦИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД

2021 оны байдлаар нийслэлд сэтгэцийн эмгэгийн 11900 өвчлөл бүртгэгдсэн ба 10000 хүн амд 77.3 байна.

Сэтгэцийн өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан 10000 хүн амд харьцуулснаар

- Сэтгэц идэвхт эм, бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэгүүд 8.3
- Стресстэй холбоотой, неврозын эмгэгүүд 15.8
- Сэтгэцийн органик ба шинж тэмдгийн эмгэг 10.9
- Шизофрени, шизофренийн хэв шинжит ба дэмийрэх эмгэгүүд 5.1
- Оюуны хомсдол 8.1

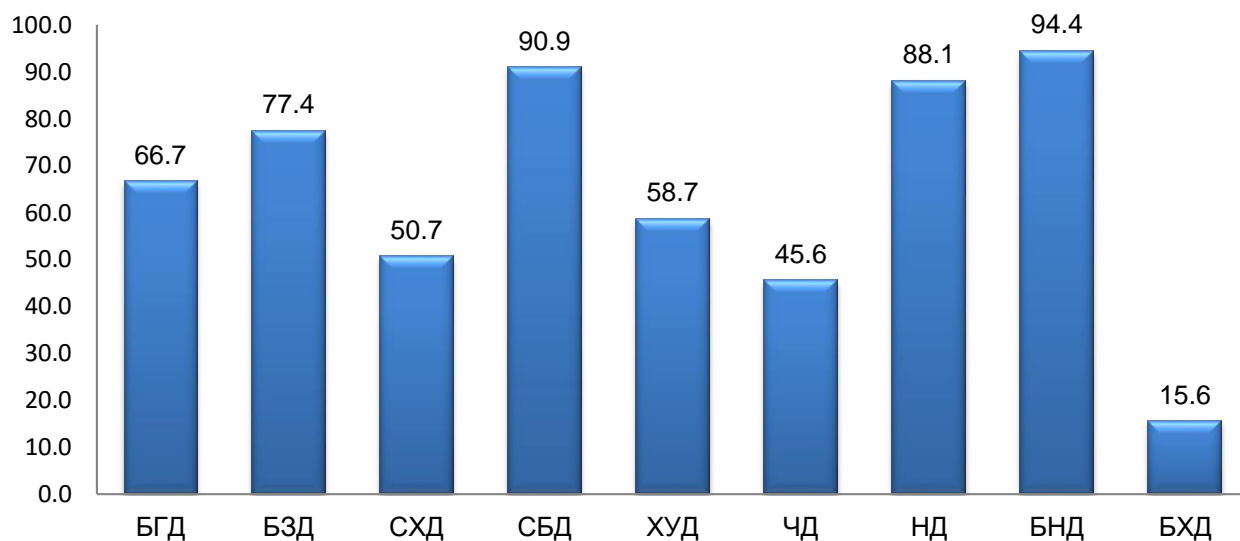
Сэтгэц идэвхт эм, бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэгүүдийн 94.0 хувийг архины шалтгаант сэтгэцийн болон зан үйлийн эмгэгүүд, 0.8 хувийг тамхины шалтгаант сэтгэцийн

болон зан үйлийн эмгэгүүд, 0.3 хувийг олон төрлийн сэтгэц нөлөөт ба донтолт үүсгэх бодисыг хослуулан хэрэглэсний улмаас үүсэх сэтгэцийн болон зан үйлийн эмгэгүүд эзэлж байна.

Сэтгэцийн органик ба шинж тэмдгийн эмгэгүүдийн дотор сэтгэл тогтворгүйтэх сульдлын) эмгэг 47.1 хувь, тархины өвчин, гэмтлийн улмаас үүссэн сэтгэцийн эмгэг 27.1 хувь, сэтгэл санааны цочирдлын эмгэг 6.9 хувийг тус тус эзэлж байна.

Оюуны хөнгөн хомсдол 56.9 хувь, хүндэвтэр 37.0 хувь, хүнд хомсдол 4.7 хувийг тус тус эзэлж байна.

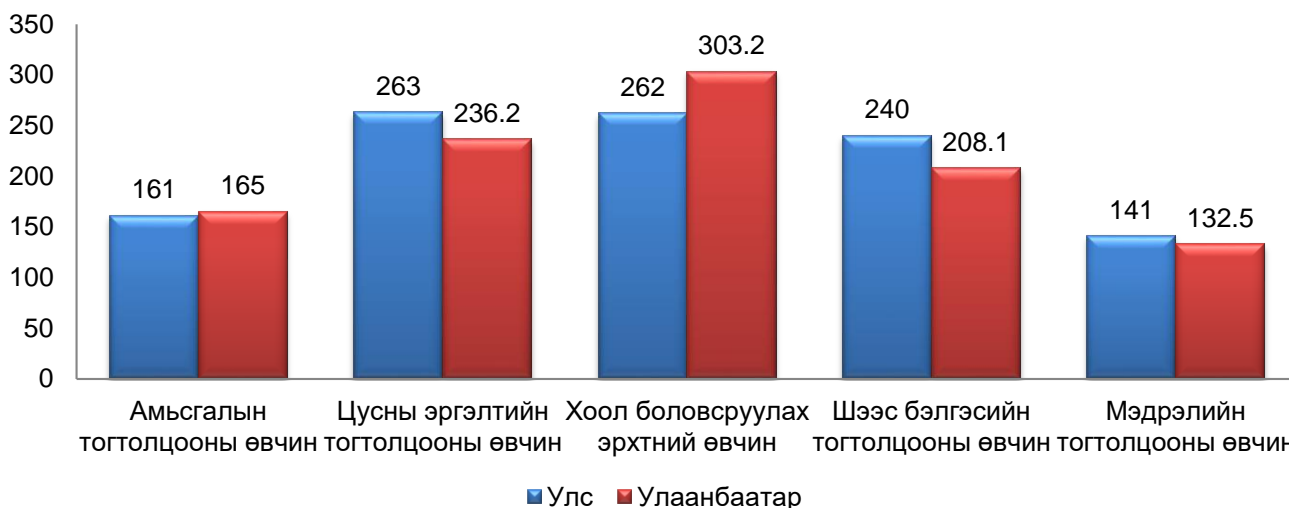
Сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэг, дүүргээр, 10000 хүн амд, 2021 он

6.6. ХЭВТЭН ЭМЧЛҮҮЛЭГСДИЙН ӨВЧЛӨЛ

Улсын хэмжээнд хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөлийн 938992 тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 2775.0, Улаанбаатар хотод 448505 тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 2913.7 байна.

Хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, 10000 хүн амд, 2021 он

**Хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан,
10000 хүн амд, УБ, 2017-2021 он**

Тэргүүлэх шалтгаан /Leading causes	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Амьсгалын тогтолцооны өвчин /Diseases of the respiratory system</i>	459.0	490.9	504.5	277.6	165
<i>Зүрх судасны тогтолцооны өвчин /Diseases of the circulatory system</i>	354.3	368.5	376.1	303.5	236.2
<i>Хоол шингээх эрхтний өвчин /Diseases of the digestive system</i>	347.8	364.6	363.3	350.4	303.2
<i>Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин /Diseases of the genito-urinary system</i>	262.6	265.2	265.7	249.4	208.1
<i>Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин /Diseases of the nervous system</i>	194.8	199.3	206.9	207.1	132.5

Хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан болж буй амьсгалын тогтолцооны өвчлөлөөр эмчлүүлэгсдийн 34 хувь нь тав хүртэлх насны хүүхдүүд байна. Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгааны дотор зонхилж буй өвчнүүдийг авч үзвэл:

- Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчний дотор элэгний эмгэг 20.6 хувь
- Зүрх судасны өвчний дотор цусны даралт ихсэх өвчин 19.6 хувь
- Амьсгалын тогтолцооны өвчний дотор уушгины хатгалгааны улмаас хэвтэн эмчлүүлэгчид 33.6 хувь
- Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчний дотор бөөрний сувганцрын үрэвсэлт өвчин 47.6 хувь
- Мэдрэлийн тогтолцооны өвчний дотор мэдрэлийн ёзоор ба сүлжээний эмгэг 33.6 хувийг тус тус эзэлж байна.

Хүн амын нийт өвчлөл, хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөл 2021 он

Өвчний ангилал	Хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөл				Амбулаторийн өвчлөл			
	Улс		Улаанбаатар		Улс		Улаанбаатар	
	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
Халдварт өвчин	7644	22.5	3021	20.3	590518	1745.1	276921	1865.8
Хавдар	23582	69.6	17910	120.6	34074	100.6	25719	173.2
Цус, цус бүтээх эрхтний өвчин	2474	7.3	1050	7.0	12260	36.2	7283	49.0
Дотоод шүүрэл бодисын солилцооны өвчин	10555	31.1	5244	35.3	71701	211.8	48074	323.9
Сэтгэцийн ба аягийн эмгэг	13226	39	7888	53.1	22553	66.6	11900	80.1
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	46252	136.6	20407	137.4	150545	444.9	67395	454.0
Нүд ба түүний дайврын өвчин	10002	29.5	9330	62.8	135254	399.7	67139	452.3
Чих ба хөхөнцрийн өвчин	3529	10.4	1798	12.1	61953	183.0	30108	202.8
Зүрх судасны тогтолцооны өвчин	86328	255.1	36362	245	309897	915.8	136071	916.8
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	52739	155.8	25402	171.1	262123	774.6	109150	735.4
Хоол шингээх эрхтний өвчин	86025	254.2	46681	314.5	451152	1333.2	208408	1404.2
Арьс ба халимны өвчин	15019	44.3	6070	40.8	144821	427.9	79280	534.1
Яс булчингийн тогтолцооны өвчин	40282	119	20082	135.3	114430	338.1	56367	379.7
Шээс бэлгээсийн тогтолцооны өвчин	78743	232.7	32041	215.8	225283	665.7	102650	691.6
Жирэмслэх, төрөх, төрсний дараах үе	37927	112	21886	147.4	2828	8.3	1399	9.4
Перинатальүед үүсэх зарим эмгэг	6307	18.6	3039	20.4	14733	43.5	11297	76.1
Төрөлхийн гажиг	3105	9.1	2482	16.7	13017	38.4	8331	56.1
Хаа ч ангилаагүй хам шинж, тэмдэг	486	1.4	403	2.7	5229	15.4	2968	19.9
Осол гэмтлийн өвчин	21914	64.7	13620	91.7	158158	467.4	126297	850.9
НИЙТ ДҮН	546139	1612.9	274716	1850	2780529	8216.2	1376757	9275.3

БҮЛЭГ VII. ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТ

7.1. ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТЫН ТЭРГҮҮЛЭХ ШАЛТГААН

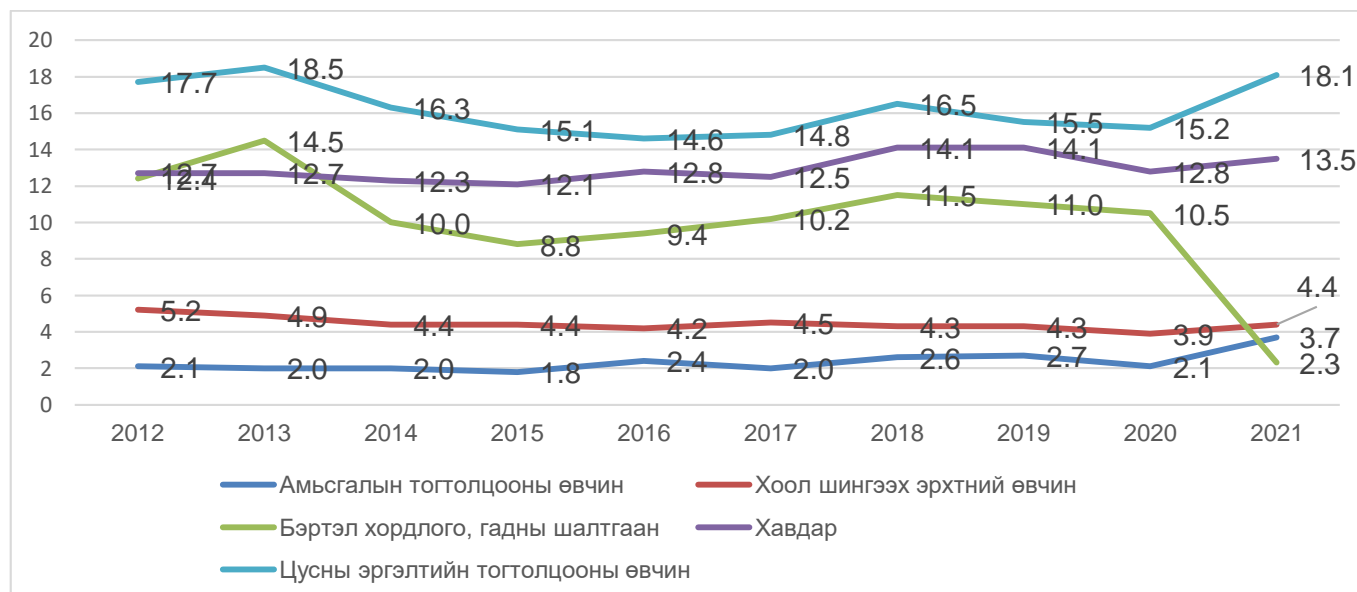
Улсын хэмжээнд 2021 онд нас баралтын 19931 тохиолдол бүртгэгдэж өнгөрсөн оны мөн үеэс 4009 тохиолдлоор буюу 20.1 хувиар өссөн байна.

Хүн амын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан, 10000 хүн амд, 2021 он

Өвчний ангилал	Улс		Улаанбаатар	
	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин	6213	18.9	2686	18.1
Хавдар	4251	12.9	2003	13.5
Осол гэмтэл, гаднын шалтгаан	3029	9,2	1386	9.3
Хоол шингээх эрхтний өвчин	1155	3.5	657	4.4
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	965	2.9	544	3.7

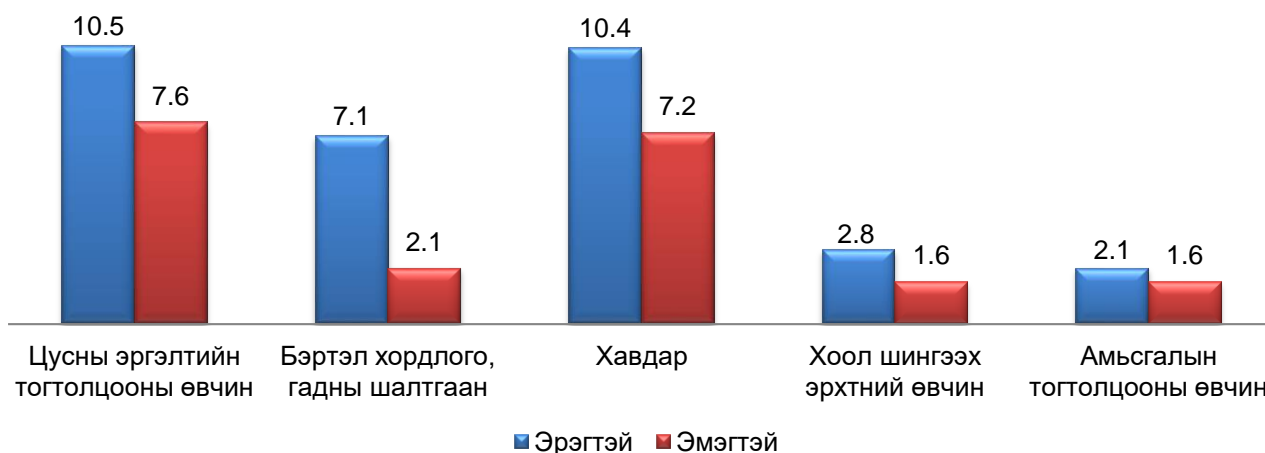
Улаанбаатар хотод нас баралтын 10331 тохиолдол бүртгэгдсэн ба өнгөрсөн оны мөн үеэс 2754 тохиолдлоор буюу 26.7 хувиар өссөн байна. Нас барсан хүний 58.6 хувь нь эрэгтэй, 41.4 хувь нь эмэгтэй байна. Нийт нас баралтын 48.1 хувь нь ЭМЯ-ны харьяа улсын болон хувийн хэвшлийн эмнэлэгт, 51.9 хувь нь НЭМГ-т мэдээ өгдөг улсын болон хувийн хэвшлийн эмнэлэгт бүртгэгдсэн байна. Нас баралтын түвшин 1000 хүнд 7.0 байна.

Хүн амын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан, 10000 хүн амд, Улаанбаатар, 2012-2021 он

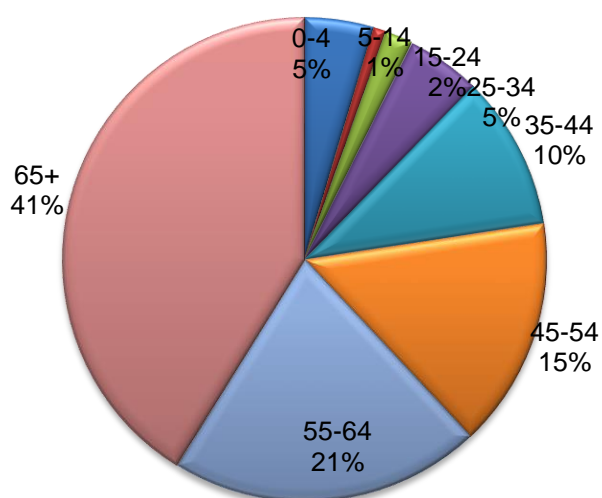

Нас барсан хүний 86.6 хувь нь өвчний улмаас, 13.4 хувь нь осол гэмтлийн улмаас нас барсан байна. Улаанбаатар хотод эмнэлгийн нас баралтын 4378 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 1846 тохиолдлоор өссөн байна. Улаанбаатар хотын харьяалалтай иргэдийн нас баралтын 33.5 хувийг эмнэлгийн нас баралт эзэлж байгаа нь сүүлийн 5 жилийн дундажаас 0.1 хувиар бага байна.

Хүн амын нас баралт, 10000 хүн амд, шалтгаан, хүйсээр, 2021 он

Хүн амын нас баралт, насны ангиллаар, хувиар, 2021 он

Цусны эргэлтийн тогтолцооны нас баралт

Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин хүн амын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан болсон хэвээр байна. 2021 онд цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчлөлийн шалтгаант нас баралт 10000 хүн амд өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 2.9-өөр өссөн, нийт нас баралтын 26.0 хувийг эзэлж байна. Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчлөлийн нас баралтад тархинд цус харвалт, тархины архаг цус хомсролт өвчин, зүрхний цочмог шигдээс, даралт ихсэх өвчний шалтгаант нас баралт дийлэнх хувийг эзэлж байна.

7.2. ХОРТ ХАВДРЫН ШАЛТГААНТ НАС БАРАЛТ

Хорт хавдрын шалтгаант нас баралт хүн амын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан болсоор байгаа ба 2021 оны байдлаар нийт нас баралтын 19.4 хувийг эзэлж байна. Үүнд элэгний өмөн, ходоодны өмөн, уушгины өмөн, улаан хоолойн өмөн, умайн хүзүүний өмөн сүүлийн жилүүдэд тэргүүлэх шалтгаан болж байна.

Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн хорт хавдрын нас баралт, өвчний ангиллаар, дүүргээр 2021 он

№	Дүүрэг		Нүдний	Бамбайн	Толгой хүзүүний бусад	Улаан хоолой	Ходоод	Нарийн гэдэс	Бүдүүн гэдэс	Шулуун гэдэс	Хошног, хошногын сүвгийн	Элэг	Цэс, элэгний гаднах цэсний суваг	Нойр булчирхай	Хоол боловсруулах эрхтний бусад тодорхойгүй байрлал	Хамрын хөндийн	Төвөнх	Уушги	Амьсгал ба цээжний хөндийн эрхтэний бусад хавдрууд	Яс
1	БГД	Бодит тоо	0	0	2	11	41	0	11	2	0	86	2	13	0	0	0	15	0	2
		10 000 хүн амд	0.00	0.00	0.09	0.48	1.80	0.00	0.48	0.09	0.00	3.77	0.09	0.57	0.00	0.00	0.00	0.66	0.00	0.09
2	БЗД	Бодит тоо	0	5	1	24	47	1	16	2	0	141	0	19	0	1	2	35	2	0
		10 000 хүн амд	0.00	0.14	0.03	0.66	1.29	0.03	0.44	0.05	0.00	3.87	0.00	0.52	0.00	0.03	0.05	0.96	0.05	0.00
3	БНД	Бодит тоо	0	0	0	0	5	0	0	1	0	24	0	2	0	0	0	1	1	0
		10 000 хүн амд	0.00	0.00	0.00	0.00	1.73	0.00	0.00	0.35	0.00	8.30	0.00	0.69	0.00	0.00	0.00	0.35	0.35	0.00
4	ЧД	Бодит тоо	0	3	1	4	28	1	9	1	0	83	1	4	0	0	0	28	0	0
		10 000 хүн амд	0.00	0.20	0.07	0.26	1.85	0.07	0.60	0.07	0.00	5.49	0.07	0.26	0.00	0.00	0.00	1.85	0.00	0.00
5	СБД	Бодит тоо	0	1	1	11	32	2	12	1	0	75	1	4	0	0	0	21	0	0
		10 000 хүн амд	0.00	0.07	0.07	0.76	2.21	0.14	0.83	0.07	0.00	5.17	0.07	0.28	0.00	0.00	0.00	1.45	0.00	0.00
6	СХД	Бодит тоо	0	3	0	30	71	0	9	1	0	136	1	13	1	0	0	48	2	2
		10 000 хүн амд	0.00	0.09	0.00	0.90	2.13	0.00	0.27	0.03	0.00	4.08	0.03	0.390	0.03	0.00	0.00	1.44	0.06	0.06
7	ХУД	Бодит тоо	0	0	0	9	30	0	3	1	0	80	0	9	1	0	1	16	0	0
		10 000 хүн амд	0.00	0.00	0.00	0.47	1.57	0.00	0.16	0.05	0.00	4.20	0.00	0.47	0.16	0.00	0.16	0.84	0.00	0.00
8	НД	Бодит тоо	0	0	0	2	8	0	5	0	0	23	0	4	0	0	0	7	0	0
		10 000 хүн амд	0.00	0.00	0.00	0.52	2.09	0.00	1.31	0.00	0.00	6.02	0.00	1.05	0.00	0.00	0.00	1.83	0.00	0.00
9	БХД	Бодит тоо	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
		10 000 хүн амд	0.00	0.00	0.00	0.00	2.32	0.00	0.00	0.00	0.00	4.64	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Бүгд	Бодит тоо	0	12	5	91	263	4	65	9	0	650	5	68	2	1	3	171	5	4
		10 000 хүн амд	0.00	0.08	0.03	0.61	1.77	0.03	0.44	0.06	0.00	4.38	0.03	0.46	0.01	0.01	0.02	1.15	0.03	0.03

Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн хорт хавдрын нас баралт, өвчний ангиллаар, дүүргээр 2021 он

Дүүрэг		Үе ба үеий мөгөөрсний бусад	Мезотелиома	Капошийн саркома	Захын мэдрэл ба автомат мэдрэлийн	Хэвлийн гялтан ба гялтангийн арын зайн	Холбох эдийн,арьсан доорхи, бусад зөөлөн	Арьсны меланома	Арьсны бусад	Хөх	Үтрээний	Умайн хүзүү	Умайн	Өндгөвчний	Үр дамжуулах хоолойн	Шодой	Түрүү булчирхай	Эр бэлэг эрхтэний бусад	Бөөр	
1	БГД	Бодит тоо	2	0	0	0	1	3	1	13	0	9	1	2	0	1	4	0	3	
		10 000 хүн амд	0.09	0.00	0.00	0.00	0.04	0.13	0.04	0.04	0.57	0.00	0.39	0.04	0.09	0.00	0.04	0.18	0.00	0.13
2	БЗД	Бодит тоо	4	2	1	0	0	1	0	1	9	0	13	3	4	0	0	4	0	2
		10 000 хүн амд	0.11	0.05	0.03	0.00	0.00	0.03	0.00	0.03	0.25	0.00	0.36	0.08	0.11	0.00	0.00	0.11	0.00	0.05
3	БНД	Бодит тоо	0	0	0	0	1	0	0	1	0	2	0	2	0	0	0	0	1	
		10 000 хүн амд	0.00	0.00	0.00	0.00	0.35	0.00	0.00	0.00	0.35	0.00	0.69	0.00	0.69	0.00	0.00	0.00	0.00	0.35
4	ЧД	Бодит тоо	0	0	0	0	1	1	1	1	3	0	8	2	3	0	0	0	0	
		10 000 хүн амд	0.00	0.00	0.00	0.00	0.07	0.07	0.07	0.07	0.20	0.00	0.53	0.13	0.20	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5	СБД	Бодит тоо	0	0	0	0	0	1	0	0	9	0	4	0	1	0	0	2	0	7
		10 000 хүн амд	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.07	0.00	0.00	0.62	0.00	0.28	0.00	0.07	0.00	0.00	0.14	0.00	0.48
6	СХД	Бодит тоо	2	0	1	0	0	2	0	0	11	0	11	0	4	0	0	1	1	1
		10 000 хүн амд	0.06	0.00	0.03	0.00	0.00	0.06	0.00	0.00	0.33	0.00	0.33	0.00	0.12	0.00	0.00	0.03	0.03	0.03
7	ХУД	Бодит тоо	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	4	2	4	0	0	3	0	3
		10 000 хүн амд	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.21	0.00	0.21	0.10	0.21	0.00	0.00	0.16	0.00	0.16
8	НД	Бодит тоо	4	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	0	0	0	0	0	0	
		10 000 хүн амд	1.05	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.26	0.00	0.79	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
9	БХД	Бодит тоо	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		10 000 хүн амд	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Дүн		Бодит тоо	12	2	2	0	3	8	2	3	51	0	54	8	20	0	1	14	1	17
		10 000 хүн амд	0.08	0.01	0.01	0.00	0.02	0.05	0.01	0.02	0.34	0.00	0.36	0.05	0.13	0.00	0.01	0.09	0.01	0.11

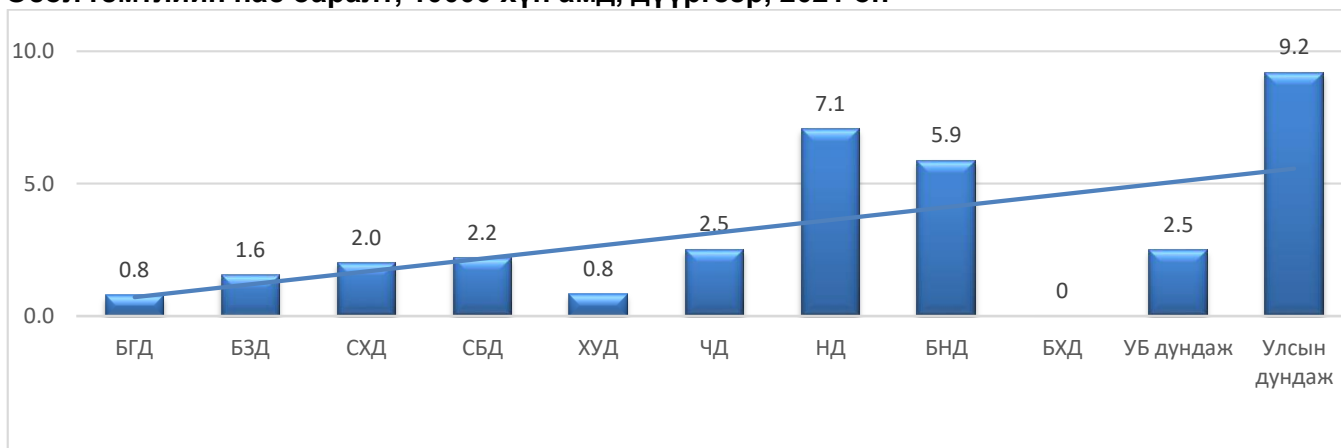
Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн хорт хавдрын нас баралт, өвчний ангиллаар, дүүргээр 2021 он

Дүүрэг		Бөөрний тэвшинцэр, шээвч	Давсаг	Бөөрний дээд булчирхайн	Бусад дотоод шүүрлийн булчирхай ба тэдгээрт хамаарах	Бусад ба тодорхойгүй байршилтай хавдрууд	Анхдагч байрлал тодорхойгүй хавдар	Тунгалгийн зангилаанд байршсан хавдар	Амьсгалын ба хоол боловсруулах эрхтний	Бусад тодорхой байрлалын хоёрдогч	Тархины	Нугас, гавлын мэдрэлийн	Ходжины лимфома	Ходжины бус лимфома	Лейкеми	Лимфолейкеми	Бусад лейкеми	Бүгд	
1	Баянгол	Бодит тоо	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	2	5	2	0	238
		10 000 хүн амд	0.00	0.04	0.00	0.00	0.04	0.00	0.00	0.00	0.00	0.04	0.00	0.00	0.09	0.22	0.09	0.00	10.42
2	Баянзүрх	Бодит тоо	3	2	1	0	2	0	1	1	0	6	0	1	5	2	5	4	373
		10 000 хүн амд	0.08	0.05	0.03	0.00	0.05	0.00	0.03	0.03	0.00	0.16	0.00	0.03	0.14	0.05	0.14	0.11	10.23
3	Багануур	Бодит тоо	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	44
		10 000 хүн амд	0.00	0.35	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.35	0.00	0.35	0.00	15.22
4	Чингэлтэй	Бодит тоо	0	1	0	1	0	0	0	0	0	7	0	0	3	2	3	1	201
		10 000 хүн амд	0.00	0.07	0.00	0.07	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.46	0.00	0.00	0.20	0.13	0.20	0.07	13.30
5	Сүхбаатар	Бодит тоо	2	1	0	1	1	1	2	1	0	5	0	0	0	2	6	1	208
		10 000 хүн амд	0.14	0.07	0.00	0.07	0.07	0.07	0.14	0.07	0.00	0.34	0.00	0.00	0.00	0.14	0.41	0.07	14.34
6	Сонгинохайрхан	Бодит тоо	0	2	3	0	1	0	4	1	2	8	0	0	3	2	7	0	384
		10 000 хүн амд	0.00	0.06	0.09	0.00	0.03	0.00	0.12	0.03	0.06	0.24	0.00	0.00	0.09	0.06	0.21	0.00	11.53
7	Хан-Уул	Бодит тоо	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	2	2	3	0	180
		10 000 хүн амд	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.16	0.00	0.00	0.10	0.10	0.16	0.00	9.44
8	Налайх	Бодит тоо	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	61
		10 000 хүн амд	0.00	0.00	0.00	0.00	0.26	0.00	0.00	0.00	0.26	0.26	0.00	0.00	0.00	0.00	0.26	0.00	15.97
9	Багахангай	Бодит тоо	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
		10 000 хүн амд	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6.96
Дүн		Бодит тоо	5	8	4	2	6	1	7	3	3	31	0	1	16	15	28	6	1692
		10 000 хүн амд	0.03	0.05	0.03	0.01	0.04	0.01	0.05	0.02	0.02	0.21	0.00	0.01	0.11	0.10	0.19	0.04	11.40

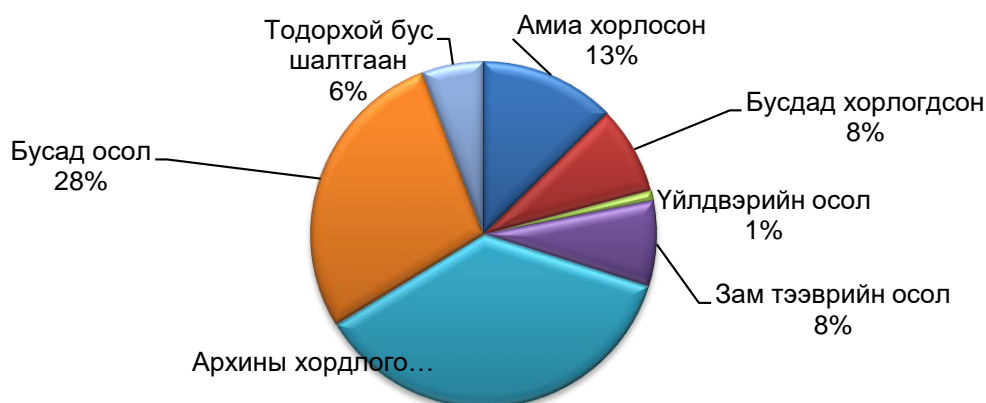
7.3. ОСОЛ ГЭМТЛИЙН ШАЛТГААНТ НАС БАРАЛТ

Осол гэмтлийн шалтгаант нас баралт сүүлийн жилүүдэд Улаанбаатар хотод нэмэгдэж, нийт нас баралтын тэргүүлэх шалтгаанд орсоор байна. 2021 онд гадны шалтгаант нас баралтын 1386 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт нас баралтын 13.4 хувийг эзэлж, өмнөх оноос 6.4 хувиар, сүүлийн 5 жилийн дундажаас 3.2 хувиар буурсан байна.

Осол гэмтлийн нас баралт, 10000 хүн амд, дүүргээр, 2021 он

Осол гэмтлийн нас баралтын шалтгаан, хувиар, 2021 он

Осол гэмтлийн гадны шалтгаант нас баралтын дийлэнх хувийг зам тээврийн осол, бусад хорлогдсон, амиа хорлох, бусад осол эзэлж байна. Бусад осол дотор архины хордлого сүүлийн жилүүдэд нэмэгдсээр байгаа ба 2021 оны байдлаар бусад ослын шалтгаант нас баралтын 56.4 хувийг эзэлж байгаа нь өмнөх оноос 4-оор өссөн, хөлдөлт ба осгож нас барсан хүмүүс осол гэмтлийн нас баралтын 10.4 хувь байгаа нь өмнөх оноос 0.1-ээр буурсан байна.

Осол гэмтэл, гадны шалтгаант нас баралтын 61 тохиолдол буюу 5.1 хувийг 0-18 насны хүүхдийн нас баралт эзэлж байна. Хүүхдийн осол гэмтэл, гадны шалтгаант нас баралтын 3 тохиолдол буюу 4.9 хувь нь түлэгдэлт байна.

Улаанбаатар хотод амиа хорлож нас барсан 235 тохиолдол бүртгэгдэж 10000 хүн амд 15.8 байгаа нь улсын дундажтай ижил түвшинд байна. Нийт амиа хорлолтын 82.1 хувь нь эрэгтэйчүүд, 17.9 хувь нь эмэгтэйчүүд, 5,1 хувь нь өсвөр насны хүүхдүүд байна.

Зам тээврийн ослоор нас барсан 148 тохиолдол бүртгэгдэж 10000 хүн амд 1.0

байгаа нь өмнөх оны, улсын дунджаас 1.3-аар бага байна.

Хүн амын нас баралтын хэлбэр, 2015, 2021 он

Хэлбэр		2015			2021		
		Эр	Эм	Бүгд	Эр	Эм	Бүгд
Өвчлөл	Тоо	3331	2686	6017	4641	3850	8491
	Хувь	75.4	90.7	81.5	76.6	90.1	82.2
Амиа хорлосон	Тоо	182	36	218	193	42	235
	Хувь	4.1	1.2	3.0	3.2	1.0	2.3
Бусдад хорлогдсон	Тоо	137	35	172	126	27	153
	Хувь	3.1	1.2	2.3	2.1	0.6	1.5
Үйлдвэрийн осол	Тоо	31	4	35	16	3	19
	Хувь	0.7	0.1	0.5	0.3	0.1	0.2
Зам тээврийн осол	Тоо	150	46	196	113	35	148
	Хувь	3.4	1.6	2.7	1.9	0.8	1.4
Архины хордлого	Тоо	256	47	303	517	159	676
	Хувь						
Бусад осол	Тоо	272	96	368	374	146	520
	Хувь						
Тодорхой бус шалтгаан	Тоо	61	13	74	94	13	107
	Хувь	1.4	0.4	1.0	1.5	0.3	1.0

БҮЛЭГ VIII. НИЙСЛЭЛИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

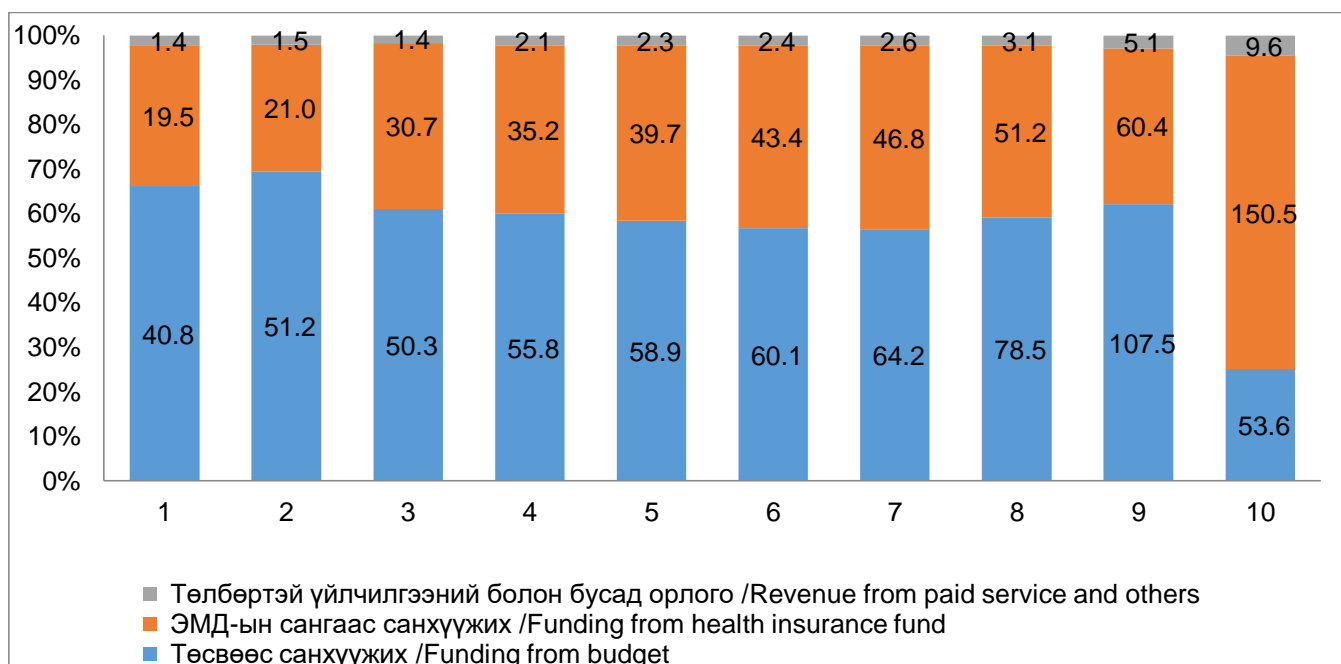
Нийслэлийн эрүүл мэндийн салбарын 2012-2021 оны санхүүжилтийн үзүүлэлтийг төсвийн гүйцэтгэлээр толилуулж байна.

2021 оны нийт төсөв 213.7 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оноос 40.7 тэр бум төгрөгөөр буюу 23.5 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

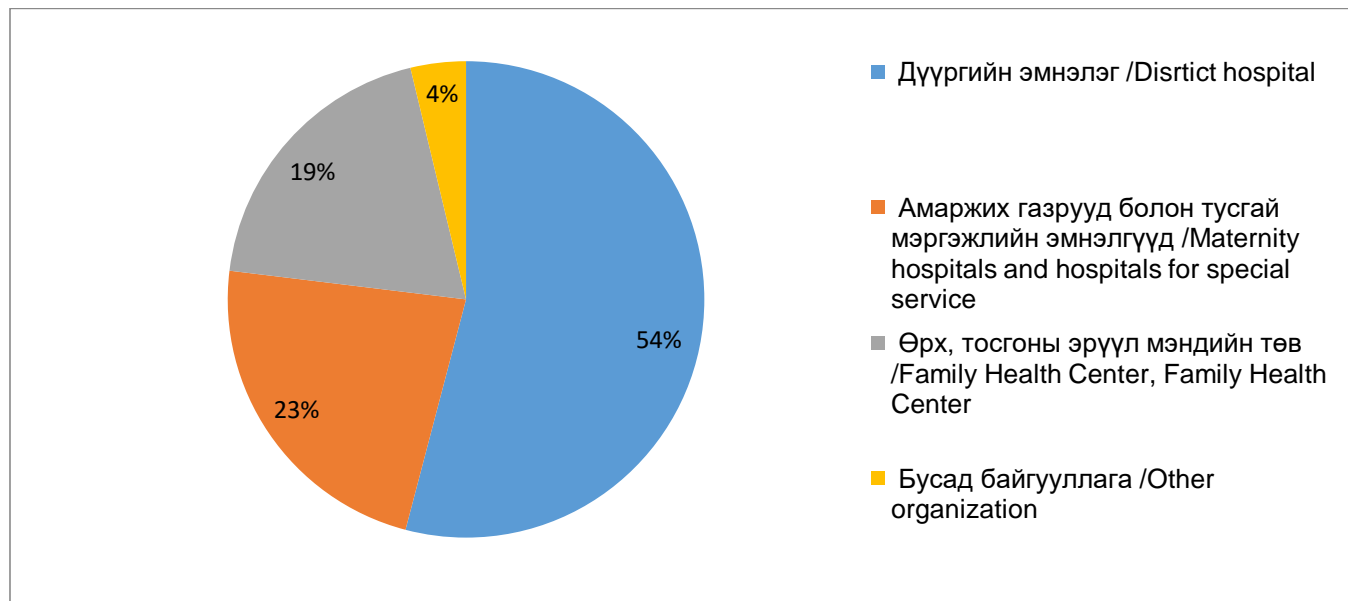
Нийт санхүүжилтийн 25.0 хувь буюу 53.6 тэрбум төгрөгийг улсын төсвөөс, 70.4 хувь буюу 150.5 тэрбум төгрөгийг эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 4.5 хувь буюу 9.6 тэр бум төгрөгийг төлбөрт үйлчилгээний орлогоос тус тус бүрдсэн байна.

Нийслэлийн эрүүл мэндийн салбарын санхүүжилтийн эх үүсвэр, 2012-2021он

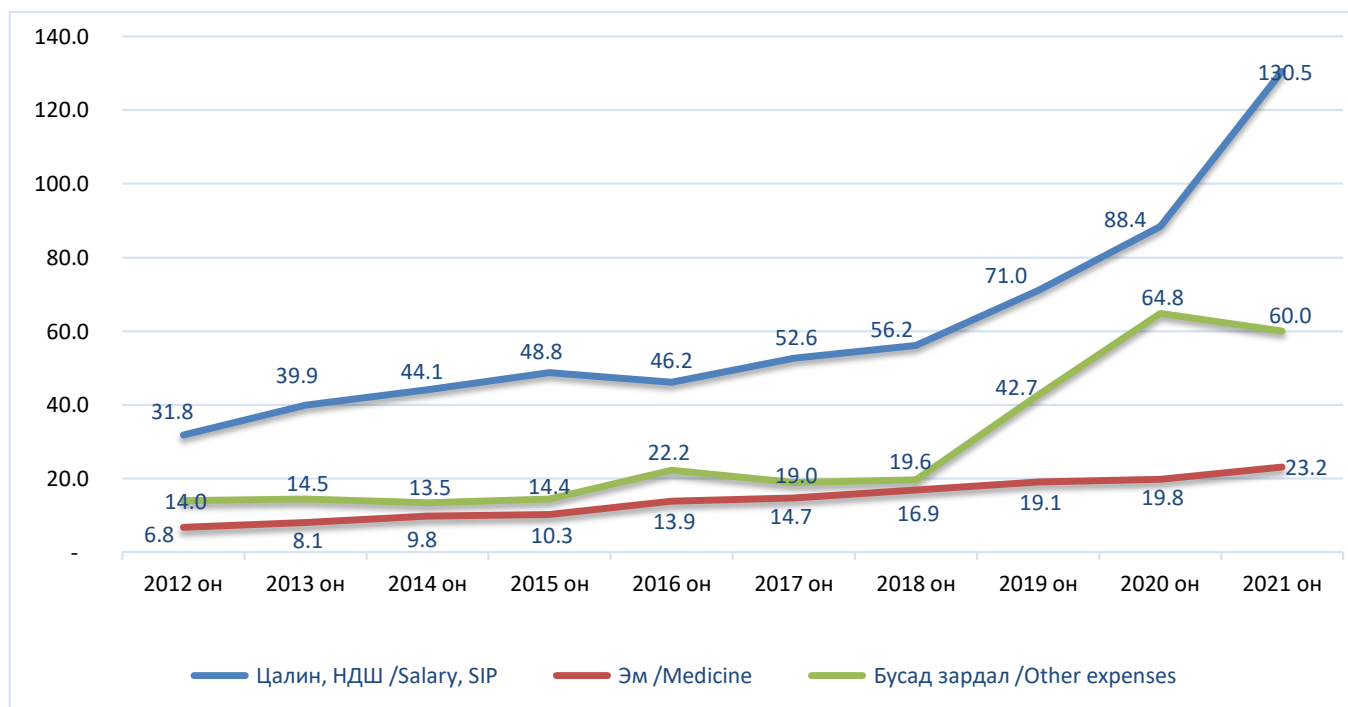
Нийслэлийн эрүүл мэндийн салбарын 2021 оны зардлыг багцын ангиллаар авч үзвэл нийт санхүүжилтийн 54.0 хувийг дүүргийн эмнэлэг, 22.8 хувийг амаржих газар болон тусгай мэргэжлийн эмнэлгүүд эзэлж, 19.3 хувийг анхан шатны тусламж үйлчилгээ, 3.7 хувийг бусад байгууллагад зарцуулсан байна.

Нийслэлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудын санхүүжилтийн бүтэц, багцаар, 2021 он

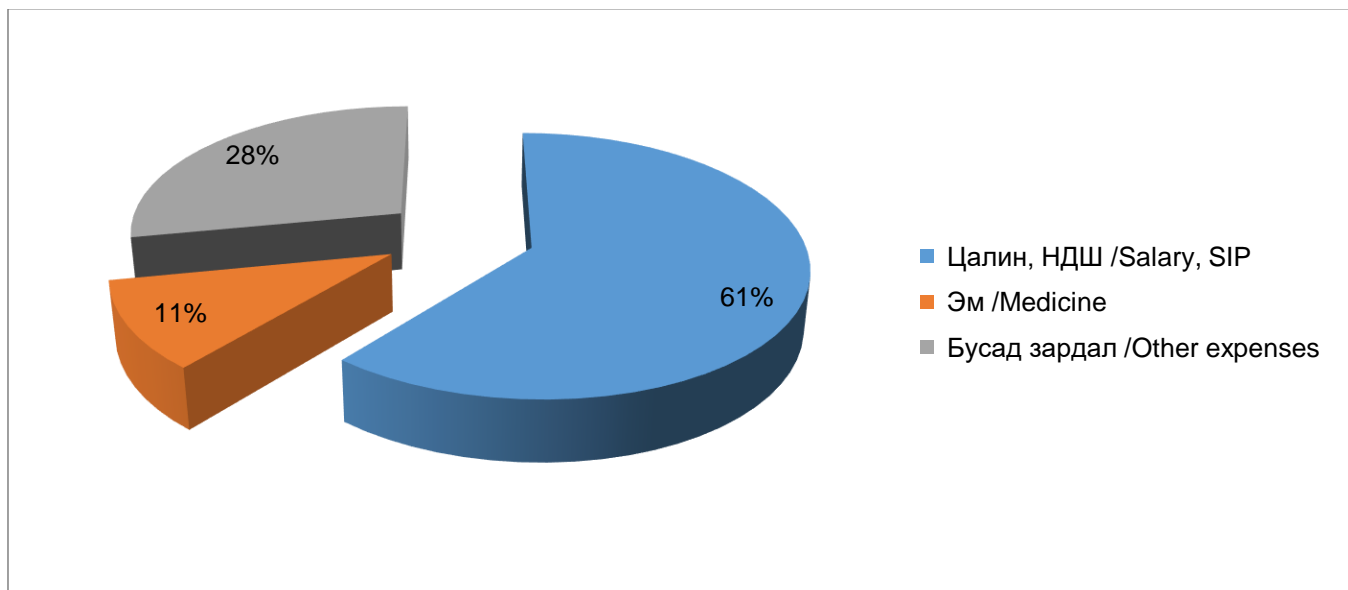

Зардлын зүйлээр авч үзвэл 2021 оны нийт зардлын 130.5 тэрбум төгрөг буюу 61.0 хувийг цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэлд, 23.2 тэрбум төгрөг буюу 10.8 хувийг эмийн зардалд, 59.9 тэрбум төгрөг буюу 28.0 хувийг бусад зардалд зарцуулсан байна.

Нийслэлийн эрүүл мэндийн салбарын санхүүжилт, зардлын зүйлээр, тэрбум төгрөгөөр, 2012-2021 он

Нийслэлийн эрүүл мэндийн салбарын санхүүжилт зардлын зүйлээр, хувиар, 2021 он

НИЙСЛЭЛИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН САНХҮҮЖИЛТ, 2012-2021 он

Нийслэлийн эрүүл мэндийн салбарын санхүүжилт / Funding of the health sector of the capital city мян.₮/thousand.MNT/

Үзүүлэлт / Indicator	2012 он	2013 он	2014 он	2015 он	2016 он	2017 он	2018 он	2019 он	2020 он	2021 он
Зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр / Source of the funding	61,608,634	73,872,161	82,354,950	93,152,682	100,940,084	105,929,624	113,651,421	132,732,722	172,998,174	213,739,818
Төсвөөс санхүүжих /Funding from budget	40,756,339	51,249,345	50,256,602	55,868,617	58,985,489	60,103,730	64,200,161	78,462,068	107,509,359	53,588,868
ЭМД-ын сангаас санхүүжих /Funding from health insurance fund	19,492,522	21,045,436	30,710,835	35,437,986	39,622,628	43,392,522	46,824,709	51,180,781	60,418,154	150,543,153
Төлбөртэй үйлчилгээний болон бусад орлого /Revenue from paid service and others	1,359,773	1,577,380	1,387,512	1,846,079	2,331,968	2,433,371	2,626,550	3,089,873	5,070,660	9,607,797

Нийслэлийн эрүүл мэндийн салбарын санхүүжилт зардлын зүйлээр / Some expenditure of the health sector of the capital city, by types мян.₮/thousand.MNT

Зардлын зүйл ангиар /Expenditure types	2012 он	2013 он	2014 он	2015 он	2016 он	2017 он	2018 он	2019 он	2020 он	2021 он
Цалин, НДШ /Salary, SIP	31,779,670	39,874,576	44,100,921	48,777,303	46,234,621	52,564,218	56,224,741	70,993,138	88,369,768	130,553,371
Эм /Medicine	6,781,973	8,111,066	9,771,807	10,299,931	13,919,974	14,665,488	16,919,905	19,054,829	19,782,229	23,220,882
Бусад зардал /Other expenses	14,037,128	14,512,942	13,532,658	14,417,665	22,192,133	19,040,362	19,656,018	42,684,754	64,846,177	59,965,565

Нийслэлийн эрүүл мэндийн салбарын санхүүжилт байгууллагын бүтцээр /Funding of UBHD , by the group classification мян.₮/ thousand.MNT

Байгууллагын багц/ Organizations group	2012 он	2013 он	2014 он	2015 он	2016 он	2017 он	2018 он	2019 он	2020 он	2021 он
Дүүргийн эмнэлэг /Disrtict hospital	34,723,651	35,603,178	38,411,180	42,866,977	48,628,445	51,297,346	55,706,357	67,422,255	80,080,032	115,606,345
Амаржих газрууд болон тусгай мэргэжлийн эмнэлгүүд /Maternity hospitals and hospitals for special service	11,429,272	14,687,552	23,780,221	26,426,222	28,163,371	29,761,127	31,712,621	37,501,261	46,044,574	48,845,244
Өрх, тосгоны эрүүл мэндийн төв /Family Health Center, Family Health Center	10,351,655	12,886,930	14,949,563	17,918,064	18,593,357	19,659,556	20,850,757	23,448,642	40,552,417	41,262,836
Бусад байгууллага /Other organization	4,964,374	4,964,048	5,213,986	5,941,419	5,554,912	5,211,595	5,381,686	4,360,564	6,321,151	8,025,393

2021 онд эрүүл мэндийн салбарт хөрөнгө оруулалтаар хийгдсэн барилга байгууламж, их засвар, тоног төхөөрөмжийн жагсаалт

List of equipment, repairment buildings funded by investment of the healthy sector in 2021

№	Байгууллагын нэр /Organizations/	Улсын төсөв /State Budget/	Нийслэлийн төсөв/City Budget/ Орон нутгийн төсөв /local development fund/
1	Ахмад настан, хүүхдийн эмнэлгийн барилга /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	4,800,000.0	
2	Дүүргийн эрүүл мэндийн төвийн амбулаторийн барилгын өргөтгөл /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг, 13 дугаар хороо, Хайлааст салбар/	2,000,000.0	
3	Эрүүл мэндийн төвийн салбар амбулаторийн барилга /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	1,795,900.0	
4	Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн барилга /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг, 14 дүгээр хороо/	500,000.0	
5	Нийгмийн эрүүл мэндийн төвийн барилга /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	50,000.0	
6	Жишиг өрхийн эмнэлгийн барилга /ЧД 1. 2. 3 дугаар хорооны дунд үйлчлэх/		500,000.00

№	Байгууллагын нэр /Organizations/	Улсын төсөв/State Budget/	Нийслэлийн төсөв/City Budget/ Орон нутгийн төсөв /local development fund/
1	Эрүүл мэндийн төвийн барилгын гадна фасадны засвар /БНД 1 дүгээр хороо/		70,700.0
2	Дүүргийн эрүүл мэндийн төвийн Нэгдсэн эмнэлгийн их засвар /ЧД, 4 дүгээр хороо/		70,000.0
3	Өргөө амаржих газрын барилгын их засвар /СБД, 1 дүгээр хороо/		70,000.0
4	Нийслэлийн Түргэн тусламжийн төвийн автобаазын их засвар /СБД, 6 дугаар хороо/		60,000.0
5	Амгалан амаржих газрын барилгын засвар /БЗД, 13 дугаар хороо/		70,000.0
6	Энэрэл эмнэлгийн барилгын их засвар /БЗД, 22 дугаар хороо/		30,000.0
7	Яармагийн нэгдсэн эмнэлгийн харьяа хүүхдийн эмнэлгийн гадна тохижилт /ХУД 12 хороо/		85,000.0
8	Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн их засвар /ХУД 16 хороо /		50,000.0
9	Дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн барилгын цонх засварын ажил /ХУД 4 хороо/		110,000.0
10	Дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн цахилгаан шат /ХУД 4 хороо/		160,000.0
11	Нийслэлийн харьяа эрүүл мэндийн байгууллагуудын барилга засвар		22,000.0
12	Нова өрхийн эмнэлгийн сантехникийн засвар /БЗД 20 хороо/		15,000.0

№	Байгууллагын нэр /Organizations/	Улсын төсөв/State Budget/	Нийслэлийн төсөв/City Budget/ Орон нутгийн төсөв /local development fund/
1	Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл /Улаанбаатар, Багануур дүүрэг, 3 дугаар хороо/	170,000.0	
2	Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг, 15, 16, 17, 18, 19, 20 дугаар хороо/	120,000.0	
3	Эрүүл мэндийн төвийн өргөтгөлийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэг/	1,300,000.0	
4	Мэс заслын дурангийн сет тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, Баянзүрх эмнэлэг/	150,000.0	
5	Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн нярайн шар үздэг багаж, монитор, ЭХО, физик эмчилгээний тоног төхөөрөмж, зүрхний цахилгаан бичлэгийн тоног төхөөрөмж, суурин компьютер /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	189,000.0	
6	Эрүүл мэндийн төвийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг, 20 дугаар хороо/	350,000.0	
7	Эрүүл мэндийн төвийн оношилгоо, эмчилгээний тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг, "Хашчагнуур" өрхийн эрүүл мэндийн төв/	10,000.0	
8	Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 4, 5, 6, 8, 13, 14, 15, 16, 18, 25, 26 дугаар хороо/	300,000.0	
9	Хөхний хавдрын эрт илрүүлэг, оношилгооны зөөврийн ЭХО аппарат /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг/	120,000.0	
10	Өрхийн эмнэлгийг дэмжих тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл /Улаанбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэг/	600,000.0	
11	Нийслэлийн харьяа эрүүл мэндийн байгууллагууд, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн оношилгоо, эмчилгээний багаж, тоног төхөөрөмж		406,200.0
12	Нийслэлийн Эрүүл мэндийн байгууллагуудын тоног төхөөрөмж		500,000.0
13	Туул тосгоны эмнэлгийн тоног төхөөрөмж, тавилга, эд хогшил /ХУД 13 хороо/		100,000.0
14	Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн тоног төхөөрөмж, компьютер хэрэгсэл /ХУД/		100,000.0
15	Дүүргийн ахмадын сувилалын тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил /ХУД 8 хороо/		120,000.0
16	Дүүргийн эрүүл мэндийн төвд эмнэлгийн тоног төхөөрөмж, компьютер хэрэгсэл /ХУД/		100,000.0

№	Байгууллагын нэр /Organizations/ / авто машин /	Улсын төсөв /State Budget/	/City Budget/ Орон нутгийн төсөв /local development fund
1	Нийслэлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудын эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний зориулалтын автомашин /40 ш/		883,600.0
2	Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн авто машин /ХУД 11. 17 хороо/		33,000.0

9.5. Өсвөр насны охидын төрөлт

Үзүүлэлт	Улс	Тогтмол хаягаар										
		УБ	БГД	БЗД	СХД	СБД	ХУД	ЧД	НД	БНД	БХД	
Өсвөр насны охидын төрөлтийн түвшин	Бодит тоо	2568	1119	92	202	275	74	88	133	54	37	18
	Өсвөр насны 1000 эмэгтэйд	15.9	13.1	5.1	8.9	12.5	6.4	7.2	14.7	15.9	8.1	9.9

15-19 насанд тооцсон үзүүлэлт

9.6. Жирэмснээс сэргийлэх аргын хэрэглээ

ЖСА-ийн Орчин үеийн хэрэглээ	УБ	БГД	БЗД	СХД	СБД	ХУД	ЧД	НД	БНД	БХД	Тосгоны ЭМТ	ТЗТЭ
		33428	30104	53003	20676	30355	3432	2707	3729	856	2351	2341
Эм, бэлдмэл	40491	8842	6577	11581	3887	7142	778	391	883	410	735	338
Тариа	10732	1689	750	3945	958	2197	308	387	386	112	346	78
Суулгац	6994	1793	154	2150	1583	714	52	228	237	83	131	492
Бэлгэвч	52569	12045	6241	13807	5675	11111	2071	390	1123	106	322	948
Ерөндөг	33166	12045	4925	12337	3520	4899	214	717	989	145	500	396
Стерилизаци	1697	177	115	824	383	57	1	118	22	0	17	89
Бусад	32641	3462	11342	8359	4670	4235	8	476	89	0	300	0

9.7. Товлолын дархлаажуулалтын хамралт /0-2 нас /, Immunization

Дархлаажуулалт	УБ	БГД	БЗД	СХД	СБД	ХУД	ЧД	НД	БНД	БХД	Өргөө амаржих газар	Хүрээ амаржих газар	Амгалан амаржих газар	Таны төлөө бид
В вирус хепатитын эсрэг сэргийлэх тарилгын төрөх тун	100	100	100	100	100	100	100	98.1	97.6	100	100	100	100	100
СХТ + Геп В +ХиВ-ийн эсрэг сэргийлэх тарилга III тун	93.8	90.3	92.6	94.3	95.9	93.5	93.9	93.6	98.0	100	-	-	-	-
Халдварт саагийн эсрэг сэргийлэх тарилга III тун	93.9	90.3	92.6	94.3	95.9	93.5	93.9	93.6	98.0	100	-	-	-	-
Улаанбурхан, гахайн хавдар, улаануудын эсрэг сэргийлэх тарилга I тун	94.1	90.2	84.2	95.4	89.0	89.1	94.1	93.6	94.0	100	-	-	-	-
А вирус хепатитын эсрэг сэргийлэх тарилга II тун	91.8	89.9	83.0	95.7	91.2	74.7	90.8	96.4	96.3	100	-	-	-	-
Пневмококкийн эсрэг сэргийлэх тарилга III тун	93.8	91.3	86.8	95.9	89.3	88.1	94.0	96.8	94.7	100	-	-	-	-

9.8. Хүний нөөц

Үзүүлэлт	Улс	УБ	НЭМГ-ын харьяа ЭМБ	Байршлаар								
				ХХЭМБ	ДЭМТ	ӨЭМТ	НЭ	АГ	Тосгон	НЭМГ-ын харьяа бусад эмнэлгүүд	НЭМГ-т мэдээ ирүүлдэг бусад эмнэлгүүд	
Нийт ажиллагсад	Бодит тоо	58696	33248	22152	11163	2533	2076	1015	873	125	699	2008
	10000 х/а	178.8	218.9	149,2	75.2	17	13.9	6.8	5.8	0.8	4.7	13.5
Эмч	Бодит тоо	12970	6329	5687	3093	710	739	225	197	25	230	443
	10000 х/а	38.3	42.6	38,3	20.8	4.7	4.9	1.5	1.3	0.1	1.5	2.9
Сувилагч, эх баригч	Бодит тоо	13473	7419	4256	1411	731	686	342	345	30	84	564
	10000 х/а	40.7	47.4	28,6	9.5	4.9	4.6	2.3	2.3	0.2	0.5	3.8
Шүдний эмч	Бодит тоо	1596	1254	1192	1092	49	0	3	0	1	21	19
	10000 х/а	4.7	8.4	8,0	7.3	0.3	0	0	0	0	0.1	0.1
Эм зүйч	Бодит тоо	2871	1948	1767	1687	28	0	15	10	0	4	22
	10000 х/а	8.4	13,1	11.9	11.3	0.2	0	0.1	0.1	0	0	0.1

9.9. Эмнэлгийн орны тоо

Тайлан	Эмнэлгийн тасгаар																				Бүгд	
	Дотор	Мэс засал	Төрөх	Эмэгтэй-чүүд	Хүүхэд	Халдварт	Арьс харшил	Сүрьеэ	Мэдрэл	Сэтгэц	Гэмтэл	Нефролог	Уролог	Эрчимт эмчилгээ	Нүд	Чих, хамар хоолой	Эрүү нүүр	Хавдар	Уламжлалт эмчилгээ	Хөнгөвчлөх эмчилгээ		Бусад
БГДЭМТ	88	19			200				55					8					20	10		400
БЗДЭМТ					26																	26
СХДЭМТ	156								45					3								208
ХУДЭМТ	60								26					2								90
ЧДЭМТ	100	25			80				28					7					8	4		252
НДЭМТ	70	23	8	12	44	5	2	6	15					2					6	10	24	227
БНДЭМТ	45	36	15	10	52	10			36					2						8		214
Багахангай	11				6	3															2	22
Дүүргийн ЭМТ	530	103	23	22	408	18	2	6	205	0	0	0	0	24	0	0	0	0	34	38	26	1439
БЗДНЭ	193	20			210	20								10							5	458
СХДНЭ	35				125									5								165
СБДНЭ	120	25			125				55					15				3		10	7	360
ХУДНЭ	71	21			80				15		4			10						4		205
Дүүргийн НЭ	419	66	0	0	540	20	0	0	70	0	4	0	0	40	0	0	0	3	0	19	7	1188
Өргөө амаржих газар			230	100	23									10								363
Хүрээ амаржих газар			70		10									5								85
Амгалан амаржих газар			150	30	10									10								200
Амаржих дүн	0	0	450	130	43	0	0	0	0	0	0	0	0	25	0	0	0	0	0	0	0	648
Жаргалант	12		1		2																	15
Туул ТЭМТ	10				5																	15
Гачуурт ТЭМТ	12				5																	17
Хонхор ТЭМТ	6				7																2	15
Тосгон нийт	40	0	1	0	19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	62
Энэрэл	60	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	5	74
Наркологи	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50	50
НЭМГ дүн	1049	173	474	152	1010	38	2	6	275	0	4	0	0	94	0	0	0	3	34	57	90	3461

